

ନବ ମାସ

ନଭେମ୍ବର ୧୯୮୭

250
RS

No share prices
no political fortunes, yet.

**Over 40% of Heritage readers
are professionals or executives,
61% from households
with a professional / executive
as the chief wage earner.
Half hold a postgraduate degree
or a professional diploma.**

— from an IMRB survey
conducted in Oct. 1986

It's an unusual magazine. It has a vision for today and tomorrow.

It features ancient cities and contemporary fiction, culture and scientific developments, instead of filmstar interviews and political gossip. And it has found a growing readership, an IMRB survey reveals. Professionals, executives and their families are reading The Heritage in depth — 40% from cover to cover, 42% more than half the magazine.

More than 80% of The Heritage readers are reading an issue more than once. And over 90% are slowly building their own Heritage collection.

Isn't it time you discovered why?

THE
HERITAGE

So much more

Amil Kumar P.

ବୃଦ୍ଧି ବିକାଶ ପାଇଁ ଅଧିକ ସୁସ୍ୱାଦୁ ରୀତି ଫ୍ୟାରେକ୍ସ[®] ରୀତି

ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁର ଉଚ୍ଚତା ଓ ଓଜନ ଯାଞ୍ଚ କରି ନିଅନ୍ତୁ*	ଶିଶୁ (ପୁଅ)		ଶିଶୁ (ଝିଅ)	
	ଓଜନ	ଉଚ୍ଚତା	ଓଜନ	ଉଚ୍ଚତା
୩ ମାସରେ	୫.୨ କେଜି	୫୯.୧ ସେ.ମି.	୪.୯ କେଜି	୫୮.୪ ସେ.ମି.
୬ ମାସରେ	୭.୭ କେଜି	୬୪.୭ ସେ.ମି.	୭.୧ କେଜି	୬୩.୭ ସେ.ମି.
୯ ମାସରେ	୭.୩ କେଜି	୬୮.୭ ସେ.ମି.	୭.୯ କେଜି	୬୭.୦ ସେ.ମି.
୧୨ ମାସରେ	୮.୪ କେଜି	୭୩.୯ ସେ.ମି.	୭.୮ କେଜି	୭୨.୫ ସେ.ମି.

* ବର୍ତ୍ତମାନ ଜାତୀୟ ଶିଶୁର ଅବସ୍ଥା
ନେଟିବାଲ ଡିଭର୍ଟର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦର୍ଶିତ ।

ଭାରତୀୟ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ
ଏହା ଏକ ହାସିହାସି ହିସାବ ।
ଶିଶୁ ଦେହର ବୃଦ୍ଧି ଦେଖିଲେ
ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁର ଉଚ୍ଚତା
ତାହାଙ୍କେ ଆପଣ ନିଶ୍ଚିତ ଚିନ୍ତିତାବଳୀ ।

ବିନାମୁଲ୍ୟରେ ଶିଶୁର ଯତ୍ନ
ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଆପଣଙ୍କର ବନ୍ଧୁମାନ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ-ପୁସ୍ତିକା ପାଠକା ପାଇଁ ଏହି
ଠିକଣାରେ ଲେଖନ୍ତୁ —

Glindia Ltd. (FPD/41),
ଡା. ଆନି କେପାଡ଼ ରୋଡ଼,
ଓରି, ବରୋ-୪୦୦ ୦୨୫

ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ବୃଦ୍ଧି ବିକାଶ
ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁକୁ
ଦିଅନ୍ତୁ ପୁଷ୍ଟିଗୁଣରେ
ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ଫ୍ୟାରେକ୍ସ ।

ଫ୍ୟାରେକ୍ସ[®]
ବୃଦ୍ଧି ବିକାଶ ପାଇଁ ଅଧିକ ସୁସ୍ୱାଦୁ ରୀତି

ଜହ୍ନ ମାୟା

ନଭେମ୍ବର ୧୯୮୭

ବିଷୟ-ସୂଚୀ

ସଂପାଦକାୟ	... ୭	ଯାକୁ କୁଣ୍ଡ	... ୩୯
ଜହ୍ନମାୟା ସମ୍ବାଦ-ବିଚିତ୍ରା	... ୯	କୃଷ୍ଣାବତାର	... ୪୩
ନିଶାକର	... ୧୦	ଘୋଡ଼ା ଭଡ଼ା	... ୫୧
ଅଭୂତ କବଚ	... ୧୧	ଜାମାତା ନିବାଚନ	... ୫୫
କାକୁଡ଼ି କାବ୍ୟ	... ୧୫	ଅସଲ ଔଷଧ	... ୬୦
ବହି ଦୂପ	... ୧୯	ପ୍ରକୃତର ବିସ୍ମୟ!	... ୬୩
ଜନ ପରୀକ୍ଷା	... ୨୭	ପଟୋ-ପରିଚୟ-	
ହାମି	... ୩୫	ପ୍ରତିଯୋଗିତା...	୨୫

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ୨-୫୦

ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ୩୦-୦୦

ସୁସ୍ଥ ସତ ହେଲା

କଣେ ପାଇଲୁ । ତାହାକୁ ହେବାକୁ ସେ, ସର୍ବଦା ଚାହୁଁଥିଲେ । ଆଉ ସେ, ସେତେବେଳେ ଡୋକ୍ଟର ପିଲାଥିଲେ, ସେତେବେଳେ କେବଳ ସେହି ଦିଗ୍‌ସ୍‌ରେ ହିଁ କହୁଥିଲେ । ମୋର ମନେଅଛି,—ସେ କିପରି ସ୍ୱସ୍ଥ-ସବଳ ହୋଇ ବାକି, ସେଥିପାଇଁ କିନରେ ଦୁଇଥର ହାର୍‌ଲିକ୍ସ ପିଇବା ସବାଣେ ମୁଁ ତାକୁ କହୁଥିଲି ।

ଆଉ ଏବେ ସେହିଦିନ ସତ ହୋଇଛି । ଆମେ ତାର, କିନକୁ ଦୁଇଥର ହାର୍‌ଲିକ୍ସ ପିଇବାର ଯେଉଁ ଅଭ୍ୟାସ ପଡ଼େଇଥିଲା, ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ସେହି ଅଭ୍ୟାସ, ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାର ରହିଛି । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଆଜି କହୁଚି ଶୁଣ ।

ଏହା ବର୍ଷ ନିଜର
ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଲାଭ ।

ହାର୍‌ଲିକ୍ସ ହେଉଛି ଏକ ବୃଦ୍ଧୀ ପାମାସ । ଏଥିରେ ଜୀବଗୁଣ ଦ୍ରବ୍ୟ, ମାଇଗ୍‌ନେସିୟମ୍ ବାଟି ଏବଂ କୁଲେସି ଉପମାନ ସମସ୍ତ ପୋଷକଦ୍ରବ୍ୟ ଉପାଦାନ ରହି ଥାଏ । ଏହା ଧାରା ଦୂରୀଭାବେ ଲାଭ ଲାଭ ପରିବାର ୧୦୦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକାଂଶ ବେଳା, ହାର୍‌ଲିକ୍ସ ଲାଭେ ଲାଭା ଲାଭି ଆସିଛି । ଏହା ପୁଣି ସାଧାରଣ ଉଚ୍ଚମ ଆୟାସ ବୃଦ୍ଧେ ବିଶେଷ ଲାଭନୀୟ ହୋଇ ପାରିଛି ।

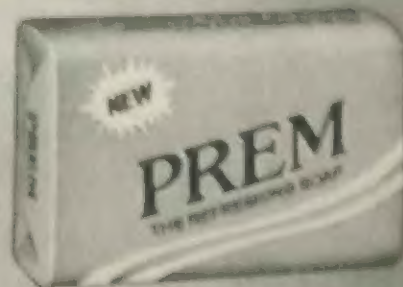
ସୁସ୍ଥ ହୋଇବାରେ ଅନୁମୋଦିତ

ସୌରଭ ମନମୁଗ୍ଧକାରୀ
ସନ୍ଦ୍ୟତା ତନ୍ମୁ ଆନୋରି

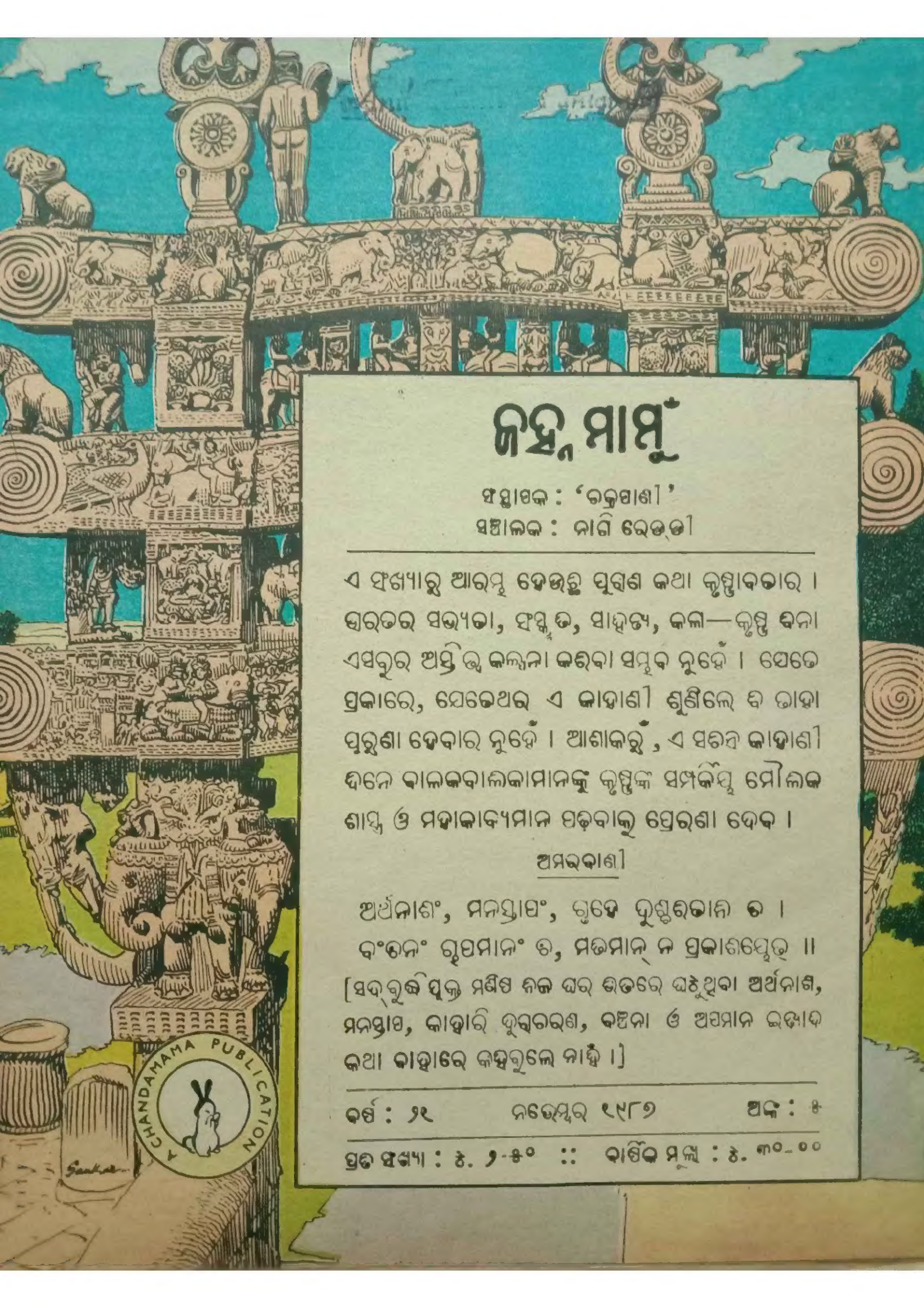
ନୂଆ

ପ୍ରେମ୍

ସ୍ୱାଭାବିକ ରୂପେ ଆପଣଙ୍କର

ଏବେ ଏକ ସୁବିଧାଜନକ ଆକାର ଆମ ନୂଆ ସୌରଭରେ ମିଳୁଛି

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚକ୍ରପାଣି'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ଼ି

ଏ ସଂଖ୍ୟାରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଉଛି ପୁରାଣ କଥା କୃଷ୍ଣାବତାର ।
ଭରତର ସଭ୍ୟତା, ସମ୍ବୃତ, ସାହିତ୍ୟ, କଳା—କୃଷ୍ଣ ବିନା
ଏସବୁର ଅସ୍ତିତ୍ବ କଲ୍ପନା କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଯେତେ
ପ୍ରକାରେ, ଯେତେଥର ଏ କାହାଣୀ ଶୁଣିଲେ ବି ତାହା
ପୁରୁଣା ହେବାର ନୁହେଁ । ଆଶାକରୁଁ, ଏ ସତ୍ୟ କାହାଣୀ
ଦିନେ ବାଳକବାଳିକାମାନଙ୍କୁ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ସମ୍ପର୍କିୟ ମୌଳିକ
ଶାସ୍ତ୍ର ଓ ମହାକାବ୍ୟମାନ ପଢ଼ିବାକୁ ପ୍ରେରଣା ଦେବ ।

ଅମରବାଣୀ

ଅର୍ଥନାଶ, ମନସ୍ତାପ, ଗୃହେ ଦୁଷ୍ଟଚରାଣି ଚ ।
ବଂଶନଂ ଗୃପମାନଂ ଚ, ମତିମାନଂ ନ ପ୍ରକାଶୟେତ୍ ॥
[ସବୁକୁ ଯୁକ୍ତ ମଣିଷ ନିଜ ଘର ଭିତରେ ଘଟୁଥିବା ଅର୍ଥନାଶ,
ମନସ୍ତାପ, କାହାରି ଦୁରାଚରଣ, ବଞ୍ଚନା ଓ ଅପମାନ ଉଦ୍ଧାବ
କଥା କାହାରେ କହିବୁଲେ ନାହିଁ ।]

ବର୍ଷ : ୨୧

ନଭେମ୍ବର ୧୯୮୭

ଅଙ୍କ : ୫

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୫୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

କନ୍ୟାମୟ ସମ୍ଭାବନା

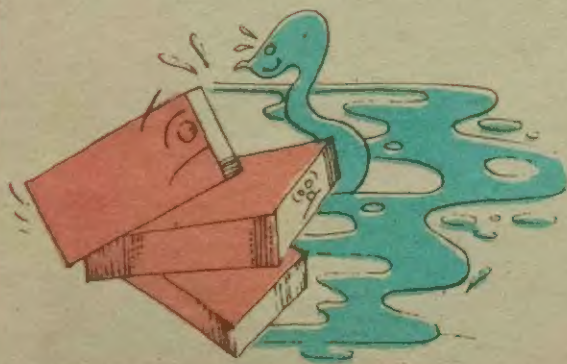

ପରିଚୟ ମିଳ

ମିଳ ନାମକ ବଲେଇଟିଏ । ପୃଥିବୀରେ ମାର୍ଚ୍ଚାର ଜାତର
ଲବଙ୍ଗାସରେ ଏକ ନୂଆ କଥା କରୁଛି । ଜାପାନର ଜଣେ
ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀ ସପରକାରେ ନିଜ ଘରୁ ୩୭୦
କଲେମିଟର ଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନକୁ ବୁଲିବାକୁ
ପାରୁଥିଲେ ମିଳକୁ ସେଠି ଛାଡି ଆସିଥିଲେ । ଏକ
ବର୍ଷ ସାତମାସ ପରେ ମିଳ ଆସି ଖାଉଣ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଛି !

ଚଳନ୍ତା ଗୋଟି

ପଶ୍ଚିମ ଜର୍ମାନୀର ୨୯ ବର୍ଷ ବୟସ୍କ ଆଣ୍ଡ୍ରିଜ ଭରତବର୍ଷ ଓ
ଅନ୍ୟ କେତେକ ଦେଶ ବୁଲିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲେ ।
କିନ୍ତୁ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ଅଣ୍ଟା ତଳ ଅଂଶ
ଅଚଳ ହୋଇଗଲା । ସେ କିନ୍ତୁ ଏକ ଚଳନ୍ତା
ଗୋଟିରେ ବସି ଭରତ ସମେତ କେତେ ଦେଶ ବୁଲି
ସାରିଲେଣି—୫୦,୦୦୦ କି. ମି. ଭ୍ରମଣ କରି ।

ଲୁହାର ଶତ୍ରୁ

ଲୁହାକୁ କାଟିବା ନିମନ୍ତେ ସବୁଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଅସ୍ତ୍ର
କ'ଣ ? ସାବର ଛୁଆ ? ଲୁହାତର କରତ ? ନା !
ପାଣିହିଁ ସେ ଅସ୍ତ୍ର । ଶରୀର ଗଠି ତଳରୁ ଅଧିକ
ଗଠିରେ ପାଣିର ସବୁ ପ୍ରକାର ଛାଡି ପାରିଲେ ତାହା
ସବୁଠୁଁ ସହଜରେ ଲୁହାକୁ କାଟି ପାରେ ।

ଆଗୋଷ୍ଟି ବାଳକ

ବୁର୍ଷିଆର ଉକ୍ରାଉନ ଅଞ୍ଚଳର ୧୩ ବର୍ଷ ବୟସ୍କ ବାଳକ-
ଟିଏ ସେ ଦେଶର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବୃତ୍ତିଲ
ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ଅନେକ ସମୟରେ ସିଏ ପାହା ଧରି
ପକାଇଛି, ସେଥିରେ ଦାଉ ଦାଉ ନିଆଁ ଜଳି ଉଠୁଛି ।
ବହୁ ହେଉ, ଲୁଗା ହେଉ । ତାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୋଟିଏ
ହାସପାତାଲରେ ରଖି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଉଛି ।

ନିଶାକର ନାମକ ବାଳକଟି ଯେ ଖାଲ ଦେଖିବାକୁ ଅଖାଡୁଆ ଥିଲା ତାହା ହୁଏ, ସେ ଥିଲା ମୋଟାବୁଦ୍ଧିଆ ଓ ତା' ସାଙ୍ଗକୁ କିଦ୍‌ଗୋର ମଧ୍ୟ । ସେ ବଣ ଭିତରେ ମୁନିରାଶିଙ୍କ ବସତିରେ ରହୁଥିଲା । ସେଠି ସେ କପରି ଭଲ ଖାଏ ଖାଆନ୍ତା !

ଦିନେ ସେ ବଣକୁ ପାଇଥିଲା ଯେ ଆଉ ଫେରିଲା ନାହିଁ । ତା' ମା ଧର୍ମିଷ୍ଠା ଖୋଜି ଖୋଜି ତାକୁ ପାଇଲେ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟମାନେ କହିଲେ, “ସେ ବୁଢ଼ୁକୁ ବାଦ ନେଇଥିବ !”

କେତେ ବର୍ଷ ପରେ ଧର୍ମିଷ୍ଠା ଦିନେ ଏକ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ମୁହଁ ବନ୍ଦ ଥିବା କୁଅ ଭିତରୁ କାହାର କଣ୍ଠସ୍ବର ଶୁଣିଲେ । “କେଉଁ ମୁଁ ଏ ପଥର କୁଅ ଭିତରେ ରଖିଛି ।” ସେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ ।

“କିଏ କଥା କହୁଛି, ମାଆ ?” କୁଅ ଭିତରୁ ଶୁଣାଗଲା । ଧର୍ମିଷ୍ଠା ତମକି ପଡ଼ିଲେ । ଏହା ତ ନିଶାକରର କଣ୍ଠସ୍ବର ! ସେ ଆଖପାଖର ଲୋକଙ୍କୁ ଡାକି ଆଣିଲେ । ସେମାନେ ପଥର ଘୁଞ୍ଚାଇ ନିଶାକରକୁ ଉଦ୍ଧାର କଲେ ।

ଦିନେ ତାଙ୍କୁ କୁଅ ଭିତରୁ କେନ୍ଦ୍ର ଠେଲ ଦେଇ ପଥର ଗୁପି ଦେଇଥିଲା । ସେ କୁଅ ଭିତରେ ମିଡ଼ିଥିବା ଗଛ ପତ୍ର ଖାଲ ଓ ପାଣି ପିଇ ବରାବର ଧ୍ୟାନ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିଲେ । ପୁରାତନମାନଙ୍କରେ ସେ ବଡ଼ ନିଷ୍ଠୁର ଥିଲେ ବୋଲି ତାଙ୍କୁ ଏ ଦଶା ଭେଗିବାକୁ ହେଲା ବୋଲି ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ହେଲା ।

ବାହାରକୁ ଆସିବା ବେଳକୁ ସେ ଜଣେ ଶାନ୍ତ ଓ ଜ୍ଞାନ ପୁରକ । ସେ ତପସ୍ୟା କରି ଜଣେ ରାଶି ହେଲେ ।

ଅଭୂତ କବଚ

ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା । ରାମଗଡ଼ ରାଜ୍ୟରେ ସେତେବେଳେ ପ୍ରତାପ ସିଂହ ବୋଲି ଗୋଟାଏ ଡାକୁ ଥାଏ । ଦିନବେଳେ ଜଣେ ସାଧାରଣ ଗ୍ରାମବାସୀର ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ରାତି ହେଲେ କେଉଁ ଘରେ ସେ ପଡ଼ିବ, ତାହା ଠାବ କରୁଥାଏ ।

ଦିନେ ଦୁଇପହର ବେଳେ ସେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଗାଁ ଭିତର ଦେଇ ଯାଉଛି, ଦେଖିଲା ଗୋଟାଏ ଗଛମୂଳରେ ଜଣେ ବାବାଜୀ ଶୋଇଛନ୍ତି । ସାଧୁ ବାବାଜୀଙ୍କ ପାଖରେ ବା କି ସମ୍ପଦ ଥିବ ଯେ ସେ ଚୋରି କରିବ ? ତଥାପି ଅଭ୍ୟାସ ଅନୁସାରେ ପ୍ରତାପ ବାବାଜୀଙ୍କୁ ଭଲ କରି ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ।

ସେ ଏଣେତେଣେ ଅନାଇ ଦେଖିଲା, କେହି ଆଖପାଖରେ ନାହାନ୍ତି । ପାଖକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ବାବାଜୀଙ୍କ ପାଖରେ କୌଣସି ଅଳ

ବା ପୁଅକୁ ନାହିଁ । ସେ ମନେ ମନେ ଚିରକ୍ର ହୋଇ କହିଲା, “ଏ ବାବାଜୀଗୁଡ଼ା କାହିଁକି, ବେକାର ଏ ଦୁନିଆରେ ଥାନ୍ତି ?”

ଦେଖିଲା, ବାବାଜୀଙ୍କ ହାତରେ ଗୋଟାଏ କବଚ ବନ୍ଧା ହୋଇଛି । ‘ହୁଏତ ସେଇଟା ସୁନାରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବ ଭାବ ସେ ଖୋଲିନେଲା । ନିଜ ହାତରେ ବାନ୍ଧି ସହରକୁ ଗଲେ କେହି ତାହା ଚୋରି ଭିକ୍ଷ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ କରିବେ ନାହିଁ, ଏଇଆ ଭାବ ସେ ତାହା ହାତରେ ବାନ୍ଧି ପକାଇ ରେତର ହୋଇ ଚାଲିଗଲା ।

ହଠାତ୍ ସେ ନିଜେ ପାହି କରିବାକୁ ଅରମ୍ଭ କଲା, “ମୁଁ ଡାକୁ ପ୍ରତାପ ସିଂହ ! ମିଁ, ମିଁ, ମୁଁ ଆଜି କେହି ନୁହେଁ, ଡାକୁ ପ୍ରତାପ ସିଂହ । ମୋତେ ଧରିବା ପାଇଁ ରଜା ହଜାରେ ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି !”

କେତେଜଣ ବାହାଈ ତା' ପାଟି ଟୁଣି କାବା ହୋଇ ରହିଗଲେ । ସମସ୍ତେ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ତାକୁ ପ୍ରତାପ ସିଂହକୁ ଧରାଇ ଦେଲେ ରଜା ପାଞ୍ଚଦୁଆର ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ଦେବେ । କିନ୍ତୁ ଖୋଦ୍ ପ୍ରତାପ ସିଂହ କ'ଣ ନିଜକୁ ଧରା-ପକାଇବ ? ଏ ଲୋକ କ'ଣ ପାଗଲ ? ସେମାନେ ତାକୁ ଧରିବେ କି ନାହିଁ କିଛି ଠିକ୍ କରପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ସେ ନିଜ ଆଡ଼ରଶରେ ନିଜେ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇ କବଚଟି ଖୋଲି ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କବଚ ଆପଣା ଛୁବି ଉଡ଼ି ଆସି ପୁଣି ତା' ହାତରେ ବାନ୍ଧ ହୋଇଗଲା । ସେତେବେଳକୁ ତା' ପାଟି ଟୁଣି ସେଠାରେ

କେତେଜଣ ମାଲୁଆ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ । ତାକୁ ପ୍ରତାପ ସିଂହର ଯେଉଁ ବଣିନା ସେମାନେ ଟୁଣିଥିଲେ, ତାହା ସହ ଏ ଲୋକର ଚେତେବ ମିଶି ଯାଉଥିଲା । ସେମାନେ ତାକୁ ଧରି ନେଲେ ଓ ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଇ ଯାଇ ସବୁ କହିଲେ ।

ରଜା କହିଲେ, “ନିଜେ ତାକୁ କ'ଣ ପାଇଁ ନିଜକୁ ଧରା ପକାଇବ ? ଅବଶ୍ୟ ହଠାତ୍ ମୁଣ୍ଡ ଖରପ ହୋଇଯାଇଥିବା ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଯାଇ ଏହାର ଘର ଖାନ୍ତଲସ୍ କର ।”

ପ୍ରତାପ ସିଂହର ଘର ଖାନ୍ତଲସ୍ ହେଲା । ଅନେକ ପୁନା ରୂପା ଟଙ୍କା ପଇସା ବାହାରିଲା । ସେସବୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠମାଲ୍ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ମଧ୍ୟ ମିଳିଲା । ରଜା ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲେ, “ଏ ଲୋକ ପ୍ରତାପ ସିଂହ ଠିକ୍, କିନ୍ତୁ ସେ କାହିଁକି ନିଜକୁ ଧରା ପକାଇଲା, ତାହାର କାରଣ ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ ହେବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହାକୁ କାରାଗାରରେ ରଖ ।”

ପ୍ରତାପ କାରାଗାରରେ ରହିଲା । କାରା-ଗାରର ପ୍ରହରୀ ସହଚ ସେ ଶୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଗପମପ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା । “ଆରେ ଭାଇ, ତୁ ଏଡ଼େ ସହଜରେ ଚୋରି କରି ଖସି ଯାଉ କିପରି ?” ପ୍ରହରୀ ପଚାରିଲା । “ଏଇ କବଚ ବଳରେ । ଏହାକୁ କାନ୍ଦଲେ ବୁଦ୍ଧି ବଦଳି ଯାଏ । ତମେ ଦେଖିବ ?” ଏହା କହି ତାକୁ କବଚ ଦେଖାଇଦେଲା । ପ୍ରହରୀ କାରାଗାରରେ

ଦୂର ଖୋଲି କବଚଟି ନେଇ ଓ ନିଜ
 ପିନ୍ଧିଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା' ଉତରୁ ତା'
 ଗୋଡ଼େ କଥା ବାହାର ଆସିଲା । ସେ କହିଲା,
 "ମୁଁ ନିକଟରେ ଖୋଜି ପଡ଼ିଲେ ବି ମୋ ଆଖି
 ଖୋଲିବି ।"

ଦୁହେଁ ଗସ୍ତ କରୁଁ କରୁଁ ପ୍ରହରୀକୁ ନିଦ
 ଲାଗିଲା । ତା' ଆଖି କିନ୍ତୁ ଖୋଲିଥାଏ ।
 ପ୍ରହାସ ହୁଏ ଉପ୍ର କାହିଁଗରୁ ବାହାର
 ହୁଲିଗଲା । ପ୍ରହରୀର ନିଦ ଭଙ୍ଗିଲା ବେଳକୁ
 ବନ୍ଦୀ ନାହିଁ । ସେ ଯିଏ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କ
 ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ସବୁ କଥା କହିଲା ।

ରାଜା ବର୍ତ୍ତମାନ ବୁଝିପାରିଲେ କି ସେହି
 କବଚଟି ଯିଏ ପିନ୍ଧିବ, ସିଏ ନିଜ ପେଟରେ
 କିଛି କଥା ଲୁଚାଇ ରଖିପାରିବ ନାହିଁ । ସେ
 ରାଜରେ କବଚଟି ପ୍ରହରୀ ହାତରୁ ଝିଙ୍କି
 ଆଣିଲେ ଓ ଫେପାଡ଼ି ଦେଲେ । ସଙ୍ଗେ
 ସଙ୍ଗେ କବଚ ଆସି ତାଙ୍କର ହାତରେ
 ଲାଗିଗଲା । ସେ ବୁଝିଲେ, କେହି ସ୍ବେଚ୍ଛାପୁରକ
 ତାଙ୍କଠାରୁ କବଚ ନ ନେଲେ ତାହା କବଳରୁ
 ମୁକ୍ତି ନାହିଁ ।

ସେ କବଚ ଦ୍ବାରା ତାଙ୍କ ସଭାସଭ୍ୟମାନଙ୍କ
 ସେଥିରେ କିଛି ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିବାକୁ ମନ
 କଲେ । ପରଦିନ ସେ ଜଣେ ଅମାତ୍ୟକୁ
 କବଚ ଯାଚିଲେ । ସେ ନେଇ ପିନ୍ଧି ପକାଇ
 କହିଲେ, "ମହାରାଜା ମୋତେ ମନ୍ଦୀ କଲେ
 ରାଜ୍ୟରେ ବହୁତ ଉଚ୍ଚତ ଦୁଅନ୍ତା ।" ଦ୍ବିତୀୟ

ଦିନ ଜଣେ କର୍ମଚାରୀ କବଚ ଗ୍ରହଣ କରି କହି
 ପକାଇଲେ, "ରାଜା ଦରମା ଦିଅନ୍ତି ଭଲ,
 କିନ୍ତୁ କାମ ବି ସେତିକି ଆଦାୟ କରି ନିଅନ୍ତି ।"
 ତୃତୀୟ ଦିନ ରାଜା ସେନାପତିଙ୍କୁ କବଚଟି
 ଦେଲେ । ସେ ତାହା ପିନ୍ଧି ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ
 କହିଲେ, "ମୁଁ ଯଦି ସିଂହାସନରେ ବସନ୍ତି,
 ତେବେ ରାଜା ହୋଇ କିପରି ରାଜ୍ୟ ଶାସନ
 କରିବାକୁ ହୁଏ, ତାହା ଦେଖାଇ ଦିଅନ୍ତି !"

ରାଜା କବଚ ଫେରାଇ ନେଲେ, କିନ୍ତୁ
 ତାଙ୍କ ମନ ଶରୀର ହୋଇଲେ । ସେନାପତିଙ୍କୁ
 ସେ ବହୁତ ବିରୋଧ କରୁଥିଲେ । ଅଧିକ
 ସେ ଲୋକ ମନରେ ଏହିଭଳି ଉଚ୍ଚ କାଂକ୍ଷା
 ରହିଛି !

ପରଦିନ ସକାଳ ମନ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲେ, “ମୋ ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ରାଜକାର୍ଯ୍ୟରେ ମନ ଲଗୁ ନାହିଁ ।”

ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ମୁଁ ସେକଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପାରୁଛି । ଏ କବଚଟି ସେପାଇଁ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହାକୁ ବିଦାୟ କରନ୍ତୁ ।”

“ମନ୍ତ୍ରୀ! ମୁଁ କି ଚାହାଣି ରୁହେଁ । କାରଣ ଏହା ପାଖରେ ଥିଲେ କେତେବେଳେ ଦୁଏତ ଶାସନର ଗୋପନ କଥା କାହା ପାଖରେ କହିଦେବ । ଦୁଏତ ଆମର ବଳ କେତେ, ଦୁର୍ବଳତା କ’ଣ, ସେକଥା ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜାମାନେ ଜାଣିପିବେ । କିନ୍ତୁ ଏ କବଚ ନେବ କିଏ ?” ରାଜା ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ କହିଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ କବଚ ଗ୍ରହଣ କରିବ, ଏପରି ଲେକଟିଏ ଖୋଜିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ସେ କବଚ ଗୋଟାଏ ଭୟଙ୍କର ଚିତ୍ତ ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଜାଣିଗଲେଣି । ଏପରିକି ପୁରସ୍କାର

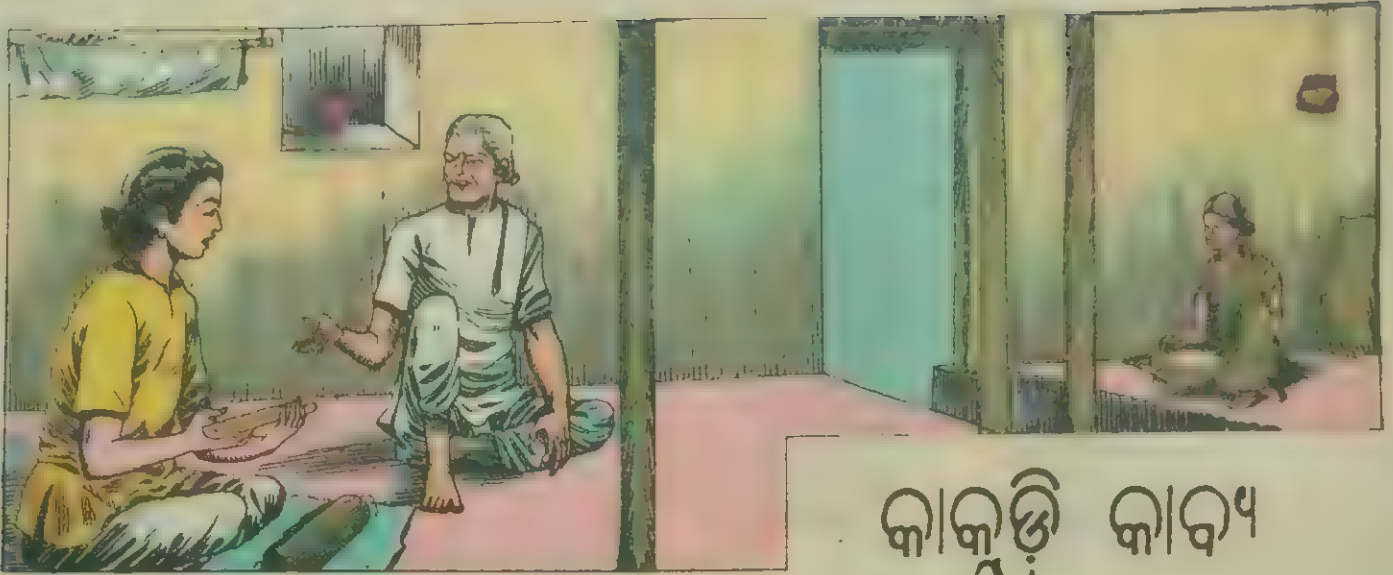
ସହ କବଚ ଦେବା ବଡ଼ ଦେୟ ଥିବ । ସତେ ତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବ କୁ କେହି ଅସତର ହେଲେ ନାହିଁ ।

ଅବଶେଷରେ ଦିବନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଜଣେ ଯୁବକକୁ ଅଣି ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ଠେଇଁ କରାଇଲେ ଓ କହିଲେ, “ମହାରଜ, ଏ ଯୁବକ ଆମେଙ୍କଠାରୁ କବଚ ନେବ କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ତାକୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉପଯୁକ୍ତ ପୁରସ୍କାର ଦେବା ଉଚିତ ।”

ରାଜା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଓର୍ଡ଼ା ଥିବା ସହ ଯୁବକକୁ କବଚ ଦେଲେ । ଯୁବକ କବଚ ପିନ୍ଧିଲା, କିନ୍ତୁ ପଦେ ବି କିଛି କହିଲା ନାହିଁ । ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ମନ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲେ, “ଏଭଳି ସୂଚକ ବ୍ୟକ୍ତି ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଜାଣି ନଥିଲ ।”

ଯୁବକ ଶୁଣିଯିବା ପରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ହସି କହିଲେ, “ମହାରଜ, ସେ ଯୁବକଟି ମୁଁ । ତେଣୁ କବଚ ପିନ୍ଧି ବି ସେ ନିରାପଦ ।”

କାକୁଡ଼ି କାବ୍ୟ

ଭୂଷଣ କାଶୀରେ ପାଠ ପଢୁଥିଲା । ପାଠ ପଢ଼ା ଶେଷ ହେବା ମାତ୍ରେ ତାକୁ ଭଲ ଭଲ ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଶିକ୍ଷକ ରୂପେ ଯୋଗ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ମିଳିଲା । କାରଣ ସେ ଯେପରି ମେଧାବୀ, ସେହିପରି ବିନୟୀ ।

କିନ୍ତୁ ଭୂଷଣ ନିଜ ଗାଁକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲା । ତା'ର କାରଣ, ତା' ବାପା ମାଆଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ମୋଟେ ଭଲ ରହୁ ନଥିଲା ।

ଗାଁକୁ ଆସି ସେ ଦିନଯାକ ବଲ୍‌ବାଡ଼ର କାମ ବୁଝା ସୁଝା କରେ । ତା'ପରେ ଘର କାମଦାମରେ ସେ ମାଆର ସହାୟତା କରେ । ସବା ଶେଷରେ, ରାତିରେ ଶିଆପିଆ ପରେ କିମ୍ବା ଶୁବ୍ ସକାଳେ ବସି କବିତା ଲେଖେ । ସେ ଦିଗରେ ତା'ର ପ୍ରବଳ ଆହ୍ୱାନ ଥାଏ ।

ଦିନେ ତା' ବାପା କହିଲେ, “ଭୂଷଣ, ମୁଁ ନିଜେ ପାଠଶାଳା ପଢ଼ିନାହିଁ କି କାବ୍ୟ

କବିତା ବୁଝେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ତୁ ଯେତେବେଳେ କବିତା ଲେଖିବାରେ ଏତେ ଆହ୍ୱାନ, ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ଭଲ କବିତା ଲେଖୁଥିବୁ । କିନ୍ତୁ ଏଠି ତୋର ପ୍ରତିଭା କିଏ ଚିହ୍ନିବ ? ଆମ ରାଜ୍ୟର ରଜା ପ୍ରତିପାଦନ କରି ଓ ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କର ବହୁତ ଆଦର କରନ୍ତି । ଥରେ ଯଦି ସେ ତୋ କବିତା ଶୁଣନ୍ତେ, ତେବେ ଦ୍ୱିଏତ ତୋ ଶ୍ରାବ୍ୟ ପିଟି ଯା'ନ୍ତା ।”

“ସତ କଥା । ହେଲେ ରଜାକୁ କବିତା ପଢ଼ି ଶୁଣାଇବାର ସୁଯୋଗ ମୋତେ ମିଳିବ କାହିଁ ?” ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି ଭୂଷଣ କହିଲା ।

“ଆମ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଜମିଦାର ଯାହାକୁ ସୁପାରିଶ୍ କରବେ, କେବଳ ସେ ରଜାକୁ ଭେଟିପାରିବ । ଆମ ଜମିଦାର ଜଣେ ସୁନାସକ ଓ ରାଜଭକ୍ତ ଲୋକ । ତେଣୁ ରଜା ତାଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରନ୍ତି ।” ବାପା କହିଲେ ।

ବୁଝି ବୁଝି କାମ କଲେ ପ୍ରମାଦ ନପଡ଼ଇ ଭଲେ !

“କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଜାଣେ, ଜମିଦାର କାନ୍ଦି
କବିତାର ବନ୍ଧୁ ବସନ୍ତ ବୁଝନ୍ତି ନାହିଁ ।”
ଭୂଷଣ କହିଲେ ।

“ସେକଥା ଠିକ୍ । କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ କ’ଣ
ଯାଏ ଆସେ ? ଟିକିଏ ତତ୍ତ୍ୱରତା ସହ କାମ
କଲେ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ସୁପ୍ନ ମିଳିବ । ଜମିଦାର ତ
ଖାଲି ରାଜାଙ୍କ ସହ ଭେଟ ପାଇଁ ସୁପାରିଶ
କରିବା କଥା । ମୁଁ ଥରେ ତାଙ୍କୁ କହି
ଦେଖି ।” ଏହା କହି ବାପା ଜମିଦାରଙ୍କ
ଘର ଆଡ଼େ ବାହାରିଗଲେ । ଘଣ୍ଟାକ ପରେ
ସେ ଲେଉଟି ଆସି କହିଲେ, “ଭୂଷଣ,
ଆଗାମୀ କାଲି ସକାଳେ ତୁ ଯାଇ ଜମିଦାରଙ୍କୁ
ତୋ କବିତା ଶୁଣାଇବୁ ।”

“ବାପା ! ସେ ତ କିଛି ବୁଝନ୍ତି ନାହିଁ ।
ଅରସିକେଷୁ ରସସ୍ୟ ନିବେଦନମ୍ କିନ୍ତୁ
ମୁଗ୍ଧକର କଥା ନୁହେଁ ।” ଭୂଷଣ କହିଲେ ।

“ତୁ ଖାଲି କବିତା ଶୁଣା ଓ ସେ ଯାହା
କହିବେ ତାହା ପ୍ରତିବାଦରେ ତାହା ଶୁଣିଯା ।
ତେଣିକି ଦେଖାଯିବ ।” ବାପା କହିଲେ ।

ଭୂଷଣ ପରଦିନ ଯାଇ ଜମିଦାରଙ୍କ ପାଖରେ
ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ଜମିଦାର ହସି ହସି କହିଲେ,
“ତମ ବାପା ଠିକ୍ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ମୋତେ
କବିତା ବହୁତ ଭଲ ଲାଗେ । ପଢ଼ କ’ଣ
ଲେଖିଛ । ଶୁଣିବା ।”

ଭୂଷଣ ପ୍ରଥମେ ତା’ର ସବୁଠାରୁ ଉତ୍ତମ
କବିତା ପଢ଼ି ଶୁଣାଇଲେ । ଜମିଦାର କହିଲେ,
“ଦୁଃ, ଏଇଟା ରସୋତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ନାହିଁ ।
ବୁଝିଲ ? ଆଉ ପଢ଼ । ରସୋତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା
ଦରକାର । ରସୋତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ।”

ଭୂଷଣ ବୁଝିଲା ଯେ ଜମିଦାର ରସୋତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ
ଶବ୍ଦଟି ଜାଣିଛନ୍ତି । ସେ ଆଦୁର ଗୋଟିଏ
ପଢ଼ିଲା । ତା’ପରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ । ସବା
ଶେଷରେ ସେ ତା’ର ସବୁଠୁଁ କଥା ଓ
ହାଲକା କବିତାଟି ପଢ଼ିଲା । ନାମ ତା’ର
“କାକୁଡ଼” ।

“ତୋଡ଼ ଭଲ କିଏ ଅଛି କହରେ
କାକୁଡ଼ !

କି ମଧୁର ରସ କରୁ ଖାଇଲେ କାକୁଡ଼ !”
ଜମିଦାର ପାଟି କରି କହିଲେ, “ବା, ”

ବାଃ ! ଏହାକୁ ସିନା କହନ୍ତି ରସୋଭାଣ୍ଡ
କବିତା ! କ'ଣ ଏହାର ନାମ ?”

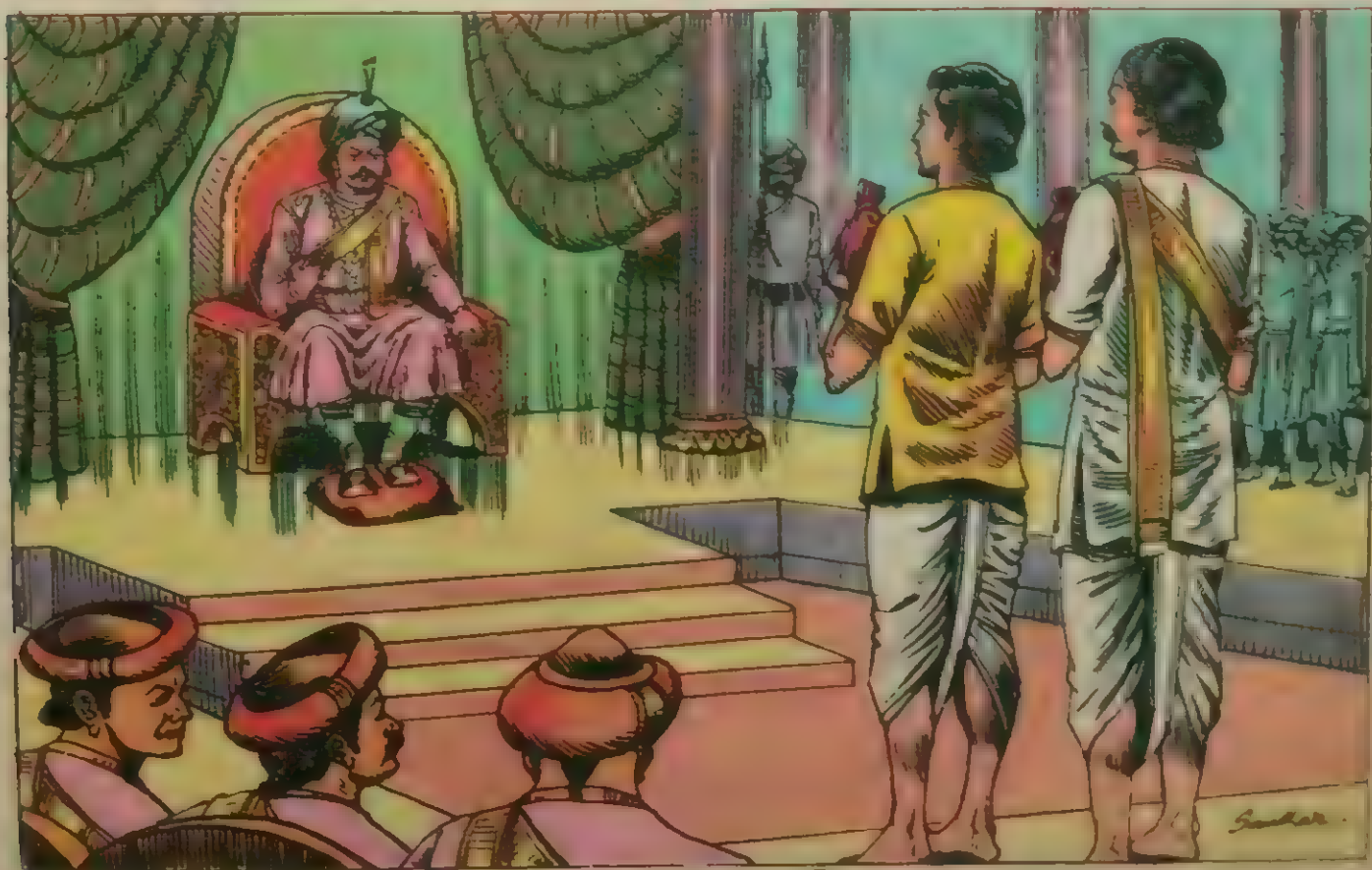
“ଆଜ୍ଞା, ଏହାର ନାମ କାକୁଡ଼ି ।”

“ନା, ଏହାର ନାମ ହେବ କାକୁଡ଼ି
କାବ୍ୟ । ବୁଝିଲ ? ହଁ, ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ।
ମୁଁ ଆମ ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଏ ମୂଲ୍ୟ କରନ୍ତି
କେତେଥର କେତେ ଭେଟି ପଠାଇଛି—
କଖାରୁ, କାକୁଡ଼ି ସମେତ । କିନ୍ତୁ ଥରେ
କବିଟିଏ ପଠାଇବାର ସୁଯୋଗ ପାଇ ନଥିଲି ।
ତମେ ମୋ ସୁପାରିଶ ନେଇ ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ
ଯାଅ । ତାଙ୍କୁ କବିତା ଶୁଣାଇବ । ଶବ୍ଦ-
ଦାର୍ ! ପ୍ରଥମେ ଏହି କାକୁଡ଼ି କାବ୍ୟ ପଢ଼ି
ଶୁଣାଇବ । ମୁଁ ଏଇଟା ବାଛି ଦେଇଛି
ବୋଲି କହିବ । ବୁଝୁଛ ନା ନାହିଁ ?”

“ବୁଝୁଛି ଥାଏ ।” ଭୂଷଣ ନମ୍ର କହିଲେ ।

“ବାସ୍ ! ମୁଁ ତୋର ଲେଖି ଦେବୁଛି ।”
ଏହା କହି ଜମିଦାର ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲି
ଲେଖିଲେ ଓ ଭୂଷଣ ହାତରେ ଦେଲେ ।

ଦୁଇ ଦିନିକି ଭିତରେ ପ୍ରଚ୍ଛଦ ହେଲା
ଭୂଷଣ ରଜଧାନୀକୁ ବାହାରିଲେ । ସେଠାରେ
ଦୁଇଦିନ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ପରେ ରଜାଙ୍କ
ପାଖକୁ ଡାକରା ଆସିଲା । ଯେଉଁ କବିତାଟି
ଜମିଦାର ମୁଖ୍ୟମେ ନାପସନ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା,
ଭୂଷଣ ସେହି କବିତାଟି ପଢ଼ିଲେ । ରଜା ମୁଗ୍ଧ
ହୋଇ ଶୁଣିଲେ ଓ କହିଲେ, “ଆଉ ଥରେ
ପଢ଼ !” ଭୂଷଣ ପୁଣି ପଢ଼ିଲେ । ରଜା ଭୂଷଣଙ୍କ
ଅନ୍ୟ କିଛି କିଛି କବିତା ବି ଦେଖିଲେ ଓ

ନିଜ ହାତକୁ ନେଇ ପଢ଼ିଲେ । ତା'ପରେ କହିଲେ, “ଭୂଷଣ ! ତମେ ଯେ ଅସାମାନ୍ୟ କବି, ସେ ବସ୍ତୁରେ ମୋର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ତମ ସେଠିକା ଜମିଦାର ଯେ କବିତା ଯେତେ ବଡ଼ ସମସ୍ତଦାର, ସେକଥା ମୁଁ ଜାଣି ନଥିଲି !”

ଏହା କହି ରାଜା ଜମିଦାରଙ୍କୁ ଡକାଇ ପଠାଇଲେ ଓ ଭୂଷଣକୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ରାଜକବି ପଦରେ ନିୟୁକ୍ତ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜମିଦାରଙ୍କୁ ବି ସମ୍ମାନ ଦେଲେ ।

ରାଜରେ ରାଜାଙ୍କ ସହ ନୈଶାଦାର ବେଳେ ଜମିଦାର କହିଲେ, “ମଣିମା ! କାକୁଡ଼ କାବ୍ୟ ଭଳି କାବ୍ୟ ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଆଉ ନାହିଁ !”

“କାକୁଡ଼ କାବ୍ୟ ? ସେଇଟା କ’ଣ ?” ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

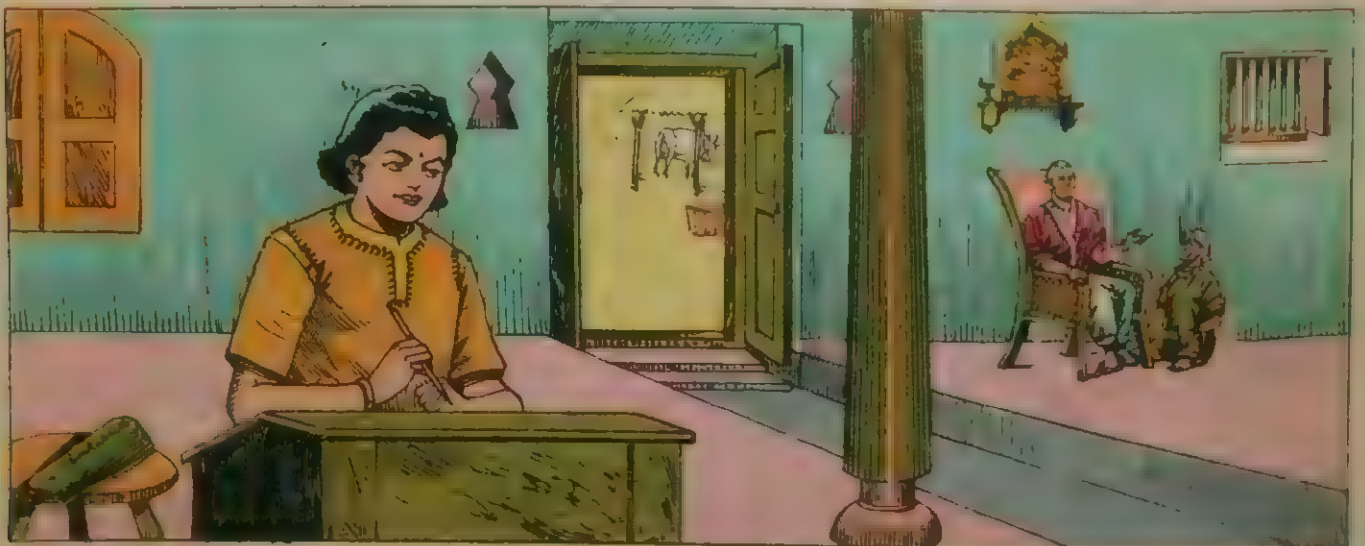
“କାହିଁକି ମଣିମା ? ଭୂଷଣ କ’ଣ ତାହା ଆପଣଙ୍କୁ ଶୁଣାଇ ନାହିଁ ? ତୋହ ଭଳି କିଏ

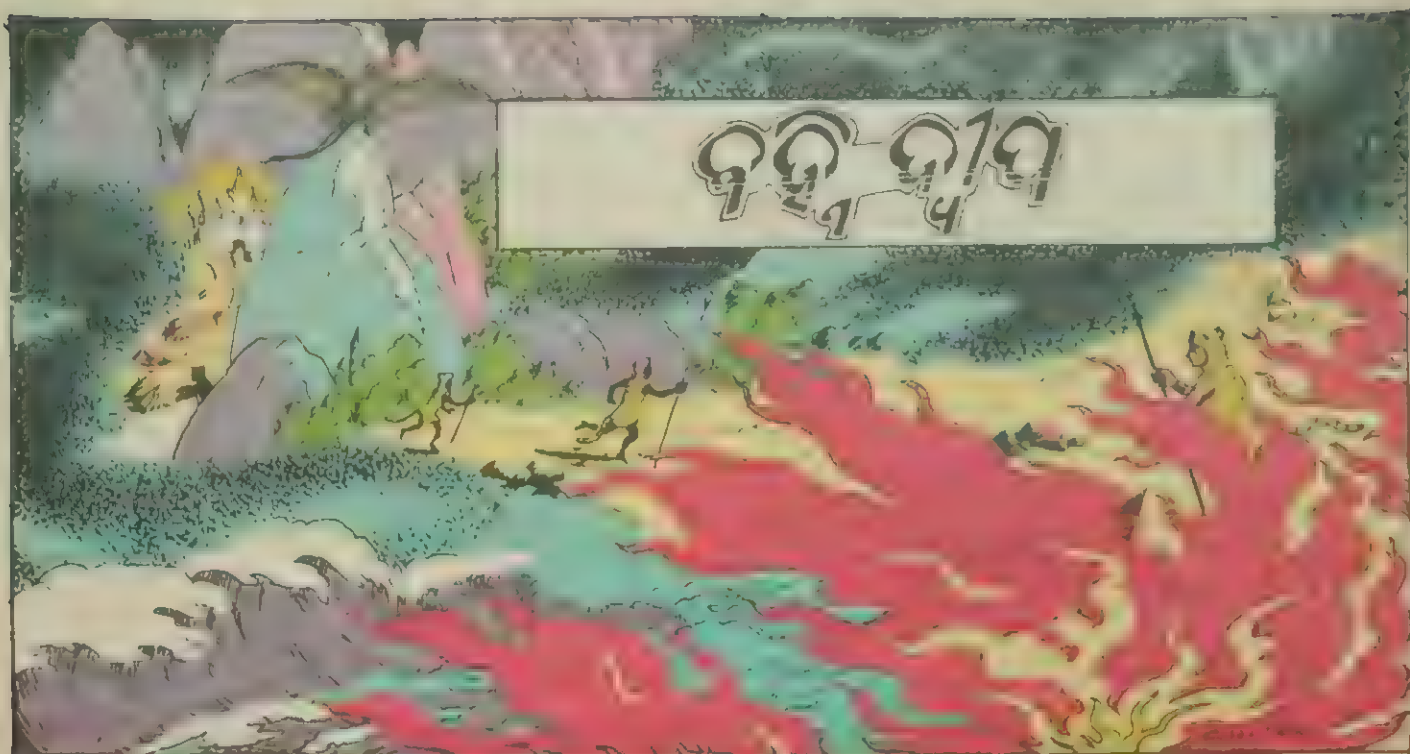
ଅଳ୍ପ କବିରେ କାକୁଡ଼ ! କି ମଧୁର ରସ କବି ଖାଇଲେ କାମୁଡ଼ି ! ଆହା, ଆହା ! କି ରସୋଭୀର୍ଷ କବିତା !” ଜମିଦାର ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ କହିଲେ ।

ସେତେବେଳକୁ ରାଜା ହସି ହସି ବେଦମ୍ ହେଲେଣି । ସେ ଭୂଷଣକୁ ନିଜ ପାଖକୁ ଡିଆଁଇ ଦୁଇ ଦୁଇ ଏହାର ରହସ୍ୟ ପଚାରିଲେ । ଭୂଷଣ କହିଲା, “ମଣିମା, ଏକଥା ସତ ଯେ ମୁଁ କେଉଁ କବିତା ଆପଣଙ୍କ ଆଗରେ ପଢ଼ିବି ସେ ଦିଗରେ ଜମିଦାର ମୋତେ ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ଯେଉଁ କବିତା ସେ ମୋତେ ବୁଝିଲେ ନାହିଁ, ମୁଁ ସେଇଟାହିଁ ପଢ଼ିଲି ।”

ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହସିଲେ ।

ଭୂଷଣ ରାଜକବି ଭାବରେ ସୁନ୍ଦର ଘରଟିଏ ପାଇଲା । ବାପା ମାଆ ଆସି ସେଠି ରହିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଦେହ ଅନନ୍ଦରେହିଁ ସୁର ଭରି ହୋଇ ଯାଇଥାଏ !

[୧୭]

[ଭଞ୍ଜୁକର୍ମଧାରୀମାନେ ଉତ୍ତରକୁ ସୁତଙ୍ଗ ମାର୍ଗରେ ନିଜ ସଙ୍ଘର କନ୍ଧ ପାଖକୁ ନେଇଗଲେ । କନ୍ଧ କହୁଲା, ବ୍ୟାଘ୍ରକର୍ମଧାରୀ ଦଳର ନେତା ଏକପାଦକୁ ସହାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ରକ୍ଷସମାନଙ୍କ ସହାୟତା କାମନା କରେ । ସେ ଉତ୍ତରକୁ ଚେତାଇଦେଇ କ ଏକପାଦକୁ ମାରିବା ସହଜ ନୁହେଁ । କାରଣ ସିଏ ପାହାର ରକ୍ତ ଦେଖିବ, ସିଏ ମରିଯିବ । ସିଏ ତା'ର ରକ୍ତ ଦେଖିବ, ସିଏ ବି ମରିଯିବ । ତା'ପରେ...]

ବ୍ୟାଘ୍ରକର୍ମଧାରୀଙ୍କ ନେତା ଏକପାଦର ସଙ୍ଘର କନ୍ଧ ଏକପାଦ ବିଷୟରେ ଅଦ୍ଭୁତ ଏଭଳି ଅପୂର୍ବ ଶକ୍ତି କଥା ଶୁଣି ମଧ୍ୟ କହୁଲା, “ତାକୁ ମାରିବା ବାସ୍ତବିକ ଉତ୍ତର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ଜଟିଳ କଥା । ଥରେ ମୋ ଅନୁଚରମାନେ

ତେଣେ ସାମନ୍ତ ରଜା ସୁଦର୍ଶନଙ୍କ କନ୍ୟା ସୁଯୋଗ ପାଇ ତାକୁ ବନ୍ଦୀ ବନାଇଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖାଙ୍କର କ'ଣ ହେଲା, ସେକଥା ତେବେ ସେମାନେ ତାକୁ ମରିବା ପୂର୍ବରୁ ଜାଣିବା ସକାଶେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ମନ ବ୍ୟାକୁଳ ସେ ନିଜେ ଗୋଟିଏ ଛୁରୀରେ ନିଜ ଦେହକୁ ରକ୍ତ ବାହାର କରି ପକାଇଲା । ସେ ରକ୍ତ ହେଉଥାଏ ।

“କହମାୟୁ”

ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ମୋ ଅନୁରେମାନେ ଟଳ ପଡ଼ିଲେ ।

“ଅର୍ଜୁନ, ତା’ ଆଗକୁ ଯିବୁ କି ବସିବୁ କଥା । ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାକୁ ମାରିବା କିପରି ?” ଉତ୍ତରକୁ ନିରାଶ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।

ଉତ୍ତର ଏହୁପରି ନାନା କଥା ଗୁଡ଼ିକ, ସର୍ଦ୍ଦାର କଥା ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା, “ଉତ୍ତର, ତମେ କ’ଣ ଗୁଡ଼ିକ ? ତମ ପାଇଁ ପିତାଙ୍କ ସହାୟତା ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ସନ୍ଦେଶ ପଠାଇବା ନା ନାହିଁ ?”

ସର୍ଦ୍ଦାର କହି କହି କହିବା ପୁରୁଷ ଛୁଦ୍ଦ କହିଲା, “ମୋତେ ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅ ।

ମୁଁ କୌଳବ୍ୟଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ସବୁ କଥା କହି ତାଙ୍କ ସହାୟତା ପାଇଲୁ ବୋଲି ।”

ଉତ୍ତର ଓ କନ୍ଧ ଏଥିରେ ସମ୍ମତ ହେଲେ । ସର୍ଦ୍ଦାର କହି ତା’ର ଯେତେ ଜାମିନ ଖଣେ ଅନୁରୋଧ କରା ହେଲା, “ଏ ବନ୍ଧୁକୁ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷୀ ଉପରେ ବେଲ ନେଇଯଅ । କୈଳାସପୁରର ବେଲ ଉତ୍ତର ନେଇ ଛାଡ଼ିବ ।”

ହେତେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କହିଲା, “ସର୍ଦ୍ଦାର ! ତମେ ତ ଜଣି, ଯେତେବେଳେ ବନ୍ଧୁ ମୈଥୀରାମାନେ ଉତ୍ତରକୁ ଛୁଦ୍ଦ ଓ ଅଛୁଦ୍ଦକୁ ଘୋରୁ ଧରିନେଇ ଆସିଲେଣି, ସେତେବେଳେ ବନ୍ଧୁର ଉତ୍ତର ଓ କାନ୍ଧ ଅନୁରେମାନେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଭାବରେ ବଣକୁ ଜଳି ରହିଛନ୍ତି । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପକ୍ଷୀଟିଏ ଅବତେରି କରବାର ଦେଖିପକାଇବା ମାତ୍ରେ ସେମାନେ ଆନନ୍ଦ ଗରି ଆମକୁ ମାରିଦେବେ । ଆମେ କିଏ ସେକଥା ଗୁଡ଼ିକ ଭଲ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ନଥିବ ।”

ଉତ୍ତର ଟିକିଏ ଚିନ୍ତା କରି କହିଲା, “ତେବେ ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ଜାମିନ ଖଣେକୁ ପଡ଼ିବ । ଆଜାଣରୁ ଛୁଦ୍ଦ ଏପରି କିଛି ଟଙ୍କା ତଳକୁ ପଠାଇବା ଦରକାର, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ତା’ର ପତେୟୁ ଜଣା ପଡ଼ିଯିବ । ତା’ପରେ ଯାଇ ପକ୍ଷୀ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇବ । ଏକଥା ସତ ଯେ ଆମେମାନେ ଦରଶନକୁ ହୋଇ ଆସିବା

ଫଳରେ ମୋ ପାଳକ ପିତା ଉତ୍ତାସ ଭାବେ
 ହୁକୁ ହୋଇଥିବେ ଓ ଭୟଙ୍କର ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ
 ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ଆତ୍ମମଣି କରିବା ନିମନ୍ତେ
 ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିବେ । ତେବେ ଏଭାବ
 କରାଯାଇ ପାରେ । ମୁଁ ଶକ୍ତି ଏ ଚିଠି
 ଲେଖିଦେବି । କୌଣସି ଭାରି ଚକ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ
 ସେ ଚିଠି ତଳକୁ ସାବଧାନରେ ପକାଇବାକୁ
 ପଡ଼ିବ । ଚିଠି ଶକ୍ତି କ ପାଇଲେ ମୋ ପାଳକ
 ପିତା ସବୁ ଅବସ୍ଥା ବୁଝିପିବେ । ତା'ପରେ
 ନିରାପଦରେ ଓହ୍ଲାଇ ଛୁଦ୍ର ବାକି ସବୁ କଥା
 ବୁଝାଇଦେବ ।”

ସର୍ବାର କନ୍ଦ, ଛୁଦ୍ର ତଥା ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ
 ଏ ପ୍ରସାଦ ବେଶ୍ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ମନେ ଦେଲା ।
 ସର୍ବାର କନ୍ଦ କହିଲା, “ଯାହା ପାଇଁ
 ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ କର ।” ଏହା ପରେ
 ଉଗ୍ରଦତ୍ତ ବିଶ୍ରାମ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ
 ବିଶ୍ରାମଶାଳ ଦେଖାଇଦେଇ ଚାଲିଗଲା ।

ଉତ୍ତାସ ତେଣେ ତା' ଦୁର୍ଗ ଆଗରେ
 ଶକ୍ତି ଏ ପଥର ଉପରେ ଚନ୍ଦ୍ରାମଣ୍ଡଳ ହୋଇ
 ବସିଥିଲା । ଦୁଇଜଣ ଅନୁଚର ଦୌଡ଼ି ଆସି
 ଧଇଁସଇଁ ହୋଇ କହିଲେ, “ମାଲିକ ! ବଡ଼
 ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଦେଖିଲୁ । କହିଲେ ଆପଣ
 ବିଶ୍ରାମ କରିବେ ନାହିଁ । ଶହୁ ପକ୍ଷର ବୁଦ୍ଧି
 ବଣା ଦେଲଣି ବୋଲି ମନେ ଦୁଃଖ ।”

“କ'ଣ ହୋଇଛି ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ନକହି ଏତେ
 ଭୁମିକା ଦେବା କ'ଣ ଦରକାର ? କାହାର

ବୁଦ୍ଧି ବଣା ଦେଲଣି ?” ଉତ୍ତାସ ଆଖି ଲଲ୍
 କରି ସେ ଅନୁଚରମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା ।

ଅନୁଚରମାନେ ତା'ର ଭଙ୍ଗୀ ଓ ସ୍ଵର
 ଶୁଣି ପ୍ରଥମେ ଭରସାଲେ । ତା'ପରେ କହିଲେ,
 “ମାଲିକ ! ବହୁଦୂର କୌଣସି ଆଗନ୍ତୁକ
 ଭୟଙ୍କର ପକ୍ଷୀ ଉପରେ ସବାର୍ ହୋଇ ବଣ
 ମୂଳକ ଉପରେ ଉଡ଼ି ବୁଲୁଛି । ସେତିକି
 ନୁହେଁ, ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା
 ବି କରୁଛି । ଆମେ ତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଗଦା
 ଫୋପାଡ଼ିଲୁ ଓ ଖର ମାରିଲୁ । କିନ୍ତୁ ଫଳ
 କିଛି ଦେଲା ନାହିଁ । ସେ ପକ୍ଷୀ ନା ଯାଉଛି,
 ନା ତଳେ ବସି ପାରୁଛି ! ପକ୍ଷୀର ସବାର୍
 ତଳକୁ କୌଣସି ଚକ୍ର ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇଛି ।”

କୋଳହଳ କରୁଛନ୍ତି । ଉପରେ ଭୟଙ୍କର ପକ୍ଷୀଟିଏ ଚାକିରେ ଉଡୁଛି । ଉଭୟ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି ସେମାନେ ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ଦୌଡ଼ ଆସି ତାକୁ ଶକ୍ତି ଏ ରକ୍ତୀନ୍ କଳାରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ଚିଠିଟିଏ ଦେଖାଇଲେ ।

“ମାଲକ ! ଏ ଭୟଙ୍କର ପକ୍ଷୀ ଉପରେ ତନିଜଣ ସବାର୍ ହୋଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ କେନ୍ଦ୍ର ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମଧାରୀ ନୁହନ୍ତି । ଦୁଇଜଣ ଭଲ୍ଲୁକଚର୍ମଧାରୀ । ସେମାନେ ଆମକୁ ଦଣ୍ଡା ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେପରି ବେଶ ହୋଇଛନ୍ତି କି ନା କହିବା ସହଜ ନୁହେଁ । ଏ ଚକ୍ର ସେମାନେ ତଳକୁ ପକାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ।” ଜଣେ ଶୁଣି କହିଲେ ।

ଉଗ୍ରାସ ଚିଠିଟି ଖୋଲିଲା ଓ ଆଦୁର ଶୁଣିଯାଇ କହିଲା, “ଆରେ ବୋକା, ମଣିଷଙ୍କ ଲେଖା ଏ ଚିଠି ମୋତେ ଦେଇ ଲଭ କ’ଣ ?”

ସେତିକିବେଳେ ତା’ ଆଖି ଜଣେ ମଣିଷ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ତାକୁ ଡାକି ଆଣି ସେ ଚିଠିଟି ପଢ଼ିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲା । ଲୋକଟି ଚିଠି ପଢ଼ି ହସି କହିଲା, “ଶୁଣିପାରିବା ! ଏ ଚିଠି ପଠାଇଛନ୍ତି ତମ ପାଳିତ ପୁଅ ଉଗ୍ରଦତ୍ତ । ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବହୁଦୃଢ଼ୀପରେ । ଯେଉଁ ତନିଜଣ ଲୋକ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ଉପରେ ଉଡୁଥିବା ଭୟଙ୍କର ପକ୍ଷୀ ଉପରେ ସବାର୍ ହୋଇଛନ୍ତି, ତହିଁ ଭିତରୁ ଜଣେ ହେଲେ ରୁଦ୍ର । ତାଙ୍କ

“କି ଚକ୍ର ? ତାହା ଆଣିଛ ?” ଉଗ୍ରାସ କଥା କଣ୍ଠରେ ପଚାରିଲା ।

“ନା ମାଲକ । କେଉଁଠି କୌଣସି ଗଛ ମୂଳରେ ତାହା ପଡ଼ିଛି । କେତେଜଣ ତାକୁ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ।” ସେ ଦୁହେଁ କହିଲେ ।

“ତମେ ଦୁଇଟା ବୁଦ୍ଧୁ । ଗୁଲ୍, ଗୁଲ୍, କେଉଁଠି ସେ ଚକ୍ର ପଡ଼ିଛି, ମୋତେ ଦେଖାଇ-ଦେବ ଗୁଲ୍ ।” ଉଗ୍ରାସ ହୁଙ୍କାର ଛାଡ଼ି କହିଲା ଓ ସେ ଦୁଇ ଅନୁଚରଙ୍କ ସହ ବାହାରିଗଲା । ଉଗ୍ରଦତ୍ତ ହରଣଗୁଲ୍ ହୋଇଯିବା ପରଠାରୁ ଉଗ୍ରାସ ସବୁ କଥାରେ ଚକ୍ର ଯ ଉଥିଲା ।

ଉଗ୍ରାସ ଅଳ୍ପ ଦୂର ଯିବା ପରେ ଦେଖିଲା, ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ କେତେଜଣ ଶୁଣି

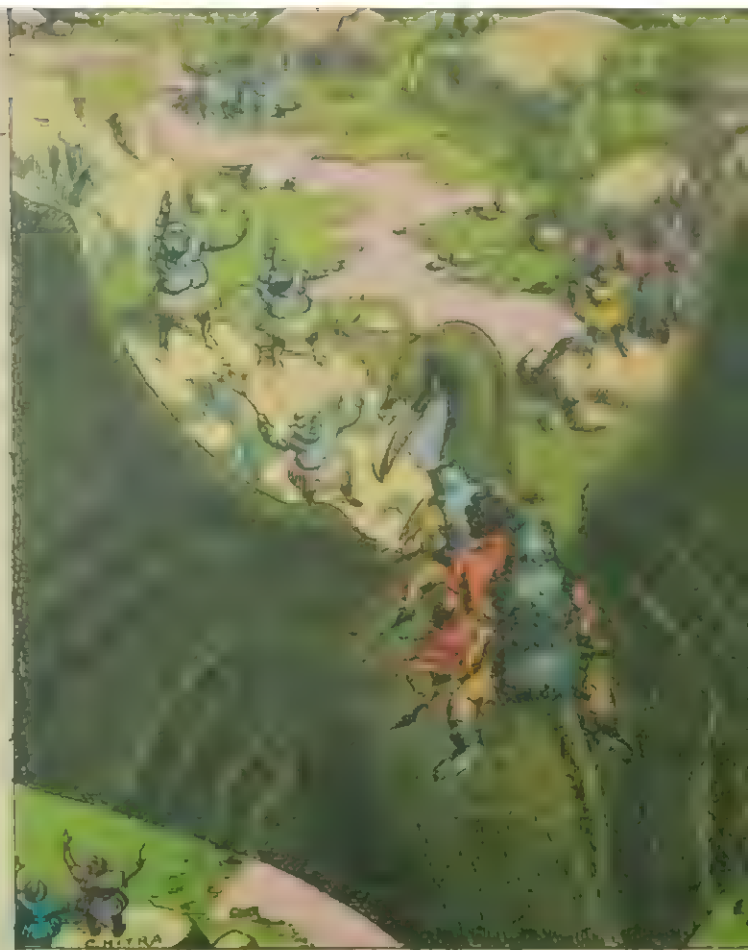
ସତ ଅଛନ୍ତି ଦୁଇଜଣ ଭଲ୍ଲିକର୍ମଧାରୀ ।
ସେମାନେ ତୁମ ପାଇଁ କିଛି ବାଣୀ ଆଣିଛନ୍ତି ।”

“ଓହୋ ! ମୋ ଉତ୍ତରରେ ତେବେ
ନିରାପଦରେ ଅଛି ! ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ସତରେ
କିଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଛି କିଏ ଜାଣେ !
ସେ ନିଜେ ନ ଆସି ରୁଦ୍ଧକୁ ପଠାଇଲା
କାହିଁକି ? ତା’ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ମୁଁ
କେତେ ବ୍ୟାକୁଳ ହେଉଥିବି, ଏତକ କ’ଣ
ସେ ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ ? ସେ ଯାହାହେଉ,
ତୁମେମାନେ ସେ ଭୟଙ୍କର ପକ୍ଷୀକୁ ତଳେ
ଓହ୍ଲାଇବା ନିମନ୍ତେ ସଙ୍କେତ ଦିଅ ।”
ଉଗ୍ରାସ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହିଲା ।

ମଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାକ୍ଷସ ତଥା ଆଖପାଖରେ
ଥିବା ମଣିଷମାନେ ଗଛ ଚଢ଼ି, କିଏ ବା
ଖୋଲା ସ୍ଥାନରେ ଗଛ ଡାଳ ଡଳାଇ ଓ ପାଟି
କରି ସେ ପକ୍ଷୀକୁ ଅବତରଣ କରିବାକୁ
ସଙ୍କେତ ଦେଲେ । ପକ୍ଷୀ ଏଥର ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ
କରି ଚଢ଼ାକାରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଖସିବାକୁ
ଲାଗିଲା ।

ପକ୍ଷୀ ମାଟିରେ ବସିବା ପୂର୍ବରୁହିଁ ରୁଦ୍ଧ
ତା’ ପିଠିରୁ କୁଦି ପଡ଼ି ଉଗ୍ରାସ ଆଡ଼େ
ଦୌଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ନିଜ ମୂଲକକୁ ଫେରି-
ଆସିପାରିଥିବା ଯୋଗୁଁ ତା’ ମନରେ ଆନନ୍ଦ
ଉଛୁଳି ଉଠୁଥାଏ ।

ଉଗ୍ରାସ ବି ତାକୁ ଦେଖି ନିଜ ଖୁସି ସମ୍ଭାଳି
ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ଥରେ ତାକୁ ଶୂନ୍ୟକୁ

ତୋଳି ଧରି ତା’ପରେ ତଳେ ଠାଆ କରାଇ
ଦେଲା ଓ ତାକୁ ଆପାଦମସ୍ତକ ନିରାକ୍ଷଣ କରି
କହିଲା, “ଉତ୍ତର କୁଳରେ ଅଛି ତ ?
ତୋ ସାଥରେ ସେ ଆସିଲା ନାହିଁ କାହିଁକି ?
ଅରୁଦ୍ର ଖବର କ’ଣ ?”

“ସର୍ବାର ! ଉତ୍ତର ଭଲ ଅଛି ।
ତେବେ ଅରୁଦ୍ର ଏବଂ ସାମନ୍ତ ରାଜା ସୁଦର୍ଶନଙ୍କ
କନ୍ୟା ଚନ୍ଦ୍ରେଶା ବ୍ୟାଘ୍ରକର୍ମଧାରୀଙ୍କ
ହାତରେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇଛନ୍ତି । ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ବ୍ୟାଘ୍ରକର୍ମଧାରୀଙ୍କ ନେତା ଏକପାଦକୁ ଦମନ
କରି ନ ହୋଇଛି, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତର
ବୋଧହୁଏ ଏଠାକୁ ଆସିପାରିବେ ନାହିଁ କି
ରାଜକୁମାରୀ ଚନ୍ଦ୍ରେଶା ଓ ଅରୁଦ୍ର ବି

ଆମେ ମୁକ୍ତ କରିପାରିବା ନାହିଁ । ଏକପାଦକୁ ନିଧନ କରିବା ଦିଗରେ ଭଲ୍ଲୁକଚର୍ମିଧାରୀଙ୍କ ସର୍ଦ୍ଦାର କନ୍ଦ ଓ ଉଗ୍ରଦତ୍ତ ଆପଣଙ୍କ ସହାୟତା କାମନା କରୁଛନ୍ତି ।” ରୁଦ୍ର ଫୁଷ୍ଟ ଘବରେ କହିଲେ ।

“ଉଗ୍ରଦତ୍ତ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଥିବା ଆଜି ମୁଁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ବସି ପାରିବି ? ସେ ସହାୟତା ମାଗିବା ଦରକାର କ’ଣ ? ସେ ଯାହା ଚାହେଁ, ସେତକ ଜାଣିବା ମାତ୍ରେ ସେ ଦିଗରେ ମୋର ସବୁ ଶକ୍ତି ଖଟାଇ ଯାହା କରାଯାଇ ପାରେ ମୁଁ ଚାହା କରିବି । ସେ ମୋ ନୟନ ଯିତୁଳ । ମୁଁ ସବଦା ତା’ ବାଟକୁ ଅନାଇ ବସିଛି । ମୋ ପରେ ତ ପୁଣି ସେ ହେବ ଏ ଅରଣ୍ୟ-

ଗନ୍ଧ୍ୟର ରଜା !” ଉଗ୍ରାସ ଉଦ୍ଦେଶିକ ଘବରେ କହିଲେ ।

ଉଗ୍ରାସ ଟଳିଏ ଶାନ୍ତ ହେବା ପରେ ରୁଦ୍ର ବହ୍ନିଦ୍ୱୀପର ହାଲ ଚାଲି ତାକୁ ବଢ଼ାଇଲେ । ସେଠାରେ ଦୁଇଦିନ କିପରି ଘୁଷିଣ ଘବରେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧ କରୁଥିଲେ, ଭଲ୍ଲୁକଚର୍ମିଧାରୀ-ମାନଙ୍କ ସର୍ଦ୍ଦାର କନ୍ଦ କିପରି ଜଣେ ସହୃଦୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ତାହାର ଯୋଗୁଁ କିପରି ଉଗ୍ରଦତ୍ତ ନିରାପଦରେ ରହିଛନ୍ତି, ସେ ଏସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କଲେ । ତା’ପରେ ସେ କହିଲେ, “ଆପଣମାନଙ୍କୁ ନୌକା ଦେ ବହ୍ନିଦ୍ୱୀପ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେଠାରେ ପଡ଼ିଥିବାକୁ ଦୁଇଦିନ ଦୁଇରାତି ଲାଗିବ । ମୋ ସହିତ ଆସିଥିବା ଭଲ୍ଲୁକଚର୍ମିଧାରୀ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ପଥ ଦେଖାଇବେ ।” ଏହା କହି ରୁଦ୍ର ଶମ୍ଭୁଙ୍କ ନାମକ ଭଲ୍ଲୁକଚର୍ମିଧାରୀ ସହ ଉଗ୍ରାସର ପରିଚୟ କରାଇଦେଲେ । ଏହାପରେ ପକ୍ଷୀ ଆବେହଣ କରି ରୁଦ୍ର ଅନ୍ୟ ଲୋକଟି ସହ ବହ୍ନିଦ୍ୱୀପକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କଲେ । ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ଶମ୍ଭୁଙ୍କ ରହିଗଲେ ।

ଉଗ୍ରାସ ନିଜ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ପାଞ୍ଚଦେ ଜଣଙ୍କୁ ବାଛିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଧରି ବହ୍ନିଦ୍ୱୀପ ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥେ ବାହାର ପଡ଼ିଲେ । ସେମାନେ ବଣ ଜଙ୍ଗଲ ପାରି ହୋଇ ପ୍ରାୟ ସପ୍ତାଦେ ଧରି ବାଟ ଚାଲି ସମୁଦ୍ର କଳରେ ପଡ଼ିଥିଲେ ।

ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଆନେକେ ପୁରୁଷ
ସମୁଦ୍ର ଦେଖି ନଥିଲେ । ସେ ଜଳରୁଟି ଦେଖି
ସେମାନେ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ କହୁଥାନ୍ତି,
“ଏହାର ଅନ୍ତ କାହିଁ ? ଏହା ସେ ପାଖରେ
କ’ଣ କୌଣସି ଦେଶ ଅଛି ? ଆମକୁ କେନ୍ଦ୍ର
ପ୍ରଚାରିତ କରୁନାହିଁ ତ ? ଏହି ଜଳରୁଟି
ଭିତରେ ହୁଏତ ଆମର ପ୍ରାଣ ଯିବ ।”

ସେମାନଙ୍କର ସେସବୁ ମନ୍ତବ୍ୟ ଉଗ୍ରାସ
କାନରେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଧମକ ଦେଇ କହିଲା
“ତୁମ୍ଭ କର ! ବର୍ତ୍ତମାନ କାମରେ ଲାଗିଯାଅ ।
ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଛ କାଟି ସେଥିରେ ନୌକା
ବନାଇବାକୁ ହେବ । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ
ନୌକାରେ ପରୁଣ ସରକି ଲେକ ବସିବେ ।
ସାବଧାନ, କାମ ଭଲ ନହେଲେ ତମମାନଙ୍କ
ଆଶଙ୍କା ସତ୍ୟ ହେବ; ସମୁଦ୍ରରେ ପ୍ରାଣ ଯିବ ।”

ଉଗ୍ରାସର ନିଦେଶରେ ରାକ୍ଷସମାନେ କାମ
କରିବାକୁ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ । ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଛ
କାଟି ସେମାନେ ନୌକା ତିଆରି କଲେ ।
ଦଶଟି ନୌକା ତିଆରି ହୋଇଗଲା ।

ଦୁଇ ତିନିଦିନ ବତିଗଲା । ଦିନେ
ସକାଳେ ସେମାନେ ଦଳଯାହା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ହେଲେ । ଉଗ୍ରାସ ତା’ ନୌକାରେ ବସିବାକୁ
ଯାଉଛି, କପିଳସୁରର ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରସେନଙ୍କଠାରୁ
ଜଣେ ବୁଦ୍ଧ କୌଣସି ସନ୍ଦେଶ ଧରି ଆସି
ପହଞ୍ଚିଲା । ବୁଦ୍ଧ ମୁହଁରୁ ସବୁ ଶୁଣି ଉଗ୍ରାସ
ଜାଣିଲେ କି ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ବହିଦ୍‌ଦ୍ଵୀପରେ

ଘୁସୁଥିବା ସବୁ ବ୍ୟାପାର ଜାଣନ୍ତି । ଚନ୍ଦ୍ରସେନ
କହି ପଠାଇଥିଲେ କି ସେ ନିଜ ସୈନ୍ୟ ସାମନ୍ତ
ନେଇ ଉଗ୍ରାସର ସହାୟତା କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ବୁଦ୍ଧ କହିଲା, “ରାକ୍ଷସରାଜ ! ରାଜକୁମାର
ଉଗ୍ରଦତ୍ତ ଓ ସାମନ୍ତରାଜାଙ୍କ କନ୍ୟା ଚନ୍ଦ୍ର-
ଲେଖାକୁ ବ୍ୟାଭ୍ରତର୍ମ୍ୟଧାରମାନେ ହରଣକୃତ୍
କରିନେଇ ଯାଇଛନ୍ତି, ଏକଥା ଜାଣି ମହାରାଜା
ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ବଡ଼ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ । ଦ୍ରୋଣା ନାଗବର୍ମା
ସହ ମହାରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଯେଉଁ ଯୁଦ୍ଧ
କରିଥିଲେ ସେଥିରେ ସାମନ୍ତ ରାଜା ସୁଦର୍ଶନ
ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ସେ
ପରିବାର ପୁଣି ମହାରାଣୀଙ୍କ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ।
ରାଜକୁମାର ଅମିତସେନ୍‌ଙ୍କ ସହ ରାଜକୁମାର

ଭଦ୍ରଲେଖାଙ୍କ ଦିବାନ୍ତ ହେଉ, ଯୋଡ଼ି ଗଲା
ରାଣୀଙ୍କ କାମନା ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜ-
କୁମାରକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯାହା
ଦରକାର ତାହା କରିବାକୁ ମହାରାଜା ପ୍ରସ୍ତୁତ ।”

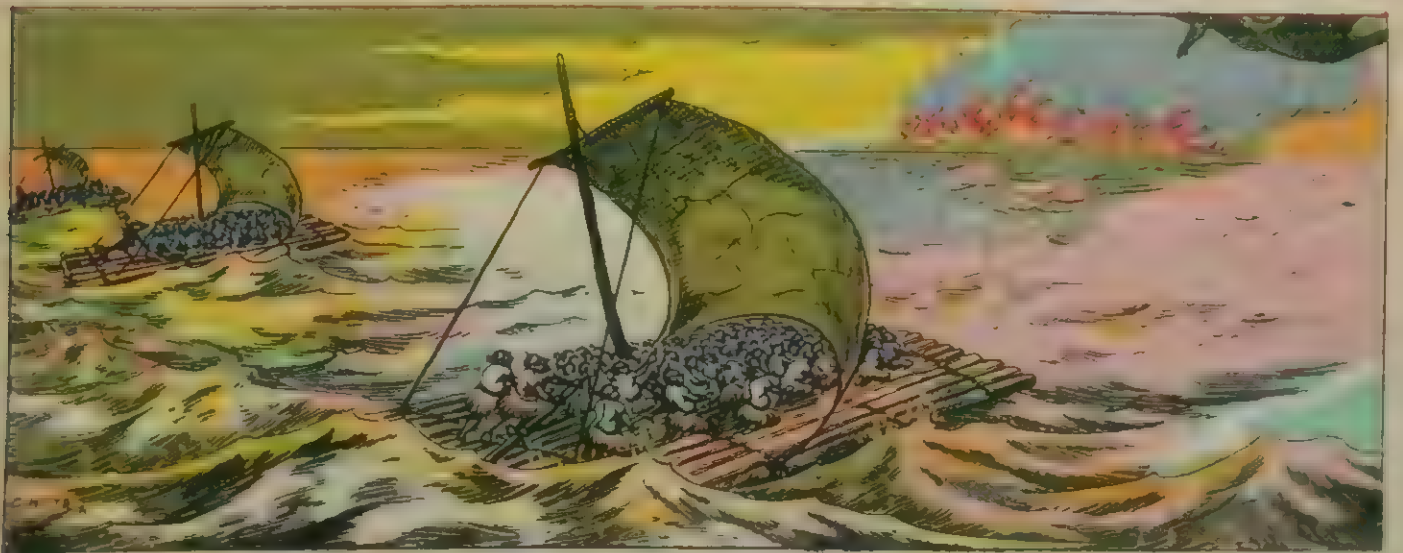
ଉଗ୍ରାସ ହୋଧରେ ଗଦା ଉଠାଇ ଦୁଇକୁ
ପ୍ରହାର କରିବାକୁ ଯାଇ ଅଟକିଗଲା ଓ କହିଲା,
“ସେ ରାଜକୁମାର ଅମିତସେନ ନୁହେଁ, ତା’ର
ନାମ ଉଗ୍ରଦତ୍ତ । ସେ ମୋ ପୁଅ । ତମ ରାଜା
ରାଣୀଙ୍କୁ ଯାଇ କୁହ, ମୋ ପୁଅ ପାଇଁ ସେମାନେ
ଏତେ ଉଚ୍ଛ୍ଵେଷ୍ଟ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା
ନାହିଁ । ସାମନ୍ତ ରାଜା ସୁଦର୍ଶନ କିଏ, ସେକଥା
ମୁଁ ଜାଣେନା । ତାଙ୍କ କନ୍ୟା ଭଦ୍ରଲେଖା
ମୋର ବୋହୂ ହେବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ କି ନୁହେଁ,
ସେକଥା ମୁଁ ବରୁର କରିବି । ସେଥିରେ ଆଉ
କାହାର କିଛି କହିବାର ଥାଇ ନ ପାରେ ।
ବାସ୍ । ଏଥର ତମେ ଯାଇପାର ।”

ଦୁଇ ବୁଝିଲା କି ଉଗ୍ରାସ ସହୃଦ ଯୁକ୍ତିତର୍କ
କରିବାକୁ ଯିବା ଅର୍ଥ ନିଜ ଜୀବନ ବିପନ୍ନ

କରିବା । ସେ ଶକ୍ତି ଯାଇ ଦୂରେଇ ଠିଆ
ହେଲା । ଉଗ୍ରାସ ନୌକା ଛାଡ଼ିବାକୁ ଆଦେଶ
ଦେଲା । ସେମାନେ ପଶୁ ଛାଲରେ ତଥାଗ
ପାଲ ଟାଙ୍ଗିଥାନ୍ତି । ଅନୁକୁଳ ପବନରେ
ଭେଲ ଭଲ ନୌକା ସବୁ ଛାଡ଼ିଗଲେ । ସବା
ଆଗ ନୌକାରେ ଥାଏ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶକ ଶ୍ଯୁବ ।
ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କ ନୌକା ସବୁ ପୂର୍ବ ଦିଗକୁ
ଯାଉଥାନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଦିନ ଓ ଗୋଟିଏ ରାତି
ନିର୍ବିଘ୍ନରେ କଟିଗଲା । ନୌକା ଗୁଡ଼ିକ ବେଶ୍
କିଛି ଦୂର ଚାଲିଗଲେ ।

ତୃତୀୟ ଦିନ ସୁଯୋଦୟ ବେଳେ ଦୂରରେ
ଅଗ୍ନିଶିଖା ଦେଖାଗଲା । “ବହ୍ନିଦ୍ଵୀପ !
ବହ୍ନିଦ୍ଵୀପ !” ବୋଲି ରାକ୍ଷସମାନେ ହୁରି
କଲେ ।

ହଠାତ୍ ସେ ଦ୍ଵୀପ ଆଡୁ କିଛି ଗୋଟାଏ
ଆକାଶରେ ସେମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଆସୁଥିବାର
ଦେଖାଗଲା । ପାଖକୁ ଆସିବାବେଳକୁ ବୁଝିଗଲା,
ତାହା ଏକ ଭୟଙ୍କର ପକ୍ଷୀ । (ନିମନ୍ତ)

ଚିନି ପରୀକ୍ଷା

ନିଶା ଶରକୁଥାଏ । ଭୂତାକୁ ଭୂତା ବର୍ଷା
ହେଉଥାଏ । ଶୀତଳ ପବନରେ ଶତ-
ଲତାମାନେ ଥର ଯାଉଥାନ୍ତି । ଘଡ଼ଘଡ଼ ଓ
ଶ୍ଵାନଶ୍ଵାପଦଙ୍କ ରଡ଼ରେ ଶୁଭୁଥାଏ ଅଶବ୍ଦ-
ମାନଙ୍କ ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ । ଘନ ଘନ ବିଜୁଳି ଆଲୁଅରେ
ଦିଶିଯାଉଥାଏ ଭୟାବହ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବିନ୍ଦୁମାର୍କ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବିଚଳିତ
ବୋଧ ନକରି ପୁନର୍ବାର ସେ ପ୍ରାଚୀନ ବୃକ୍ଷଟି
ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ବୃକ୍ଷାଗୋଦଣ
କରି ଶବ୍ଦକୁ ଉତ୍ତାରି ଆଣିଲେ । ତେବେ
ତା'ପରେ ତାକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ସେହି
ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ପଥ ଅତ୍ୟନ୍ତ କରିବାକୁ
ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ରେ ବେହ୍ନିତ ବେତାଳ
କହିଲା, “ରାଜା, ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଖ
ନିଦ୍ରାରେ ଶାୟିତ ଥିବା କଥା । ରାତ୍ରେ
ଯଥେଷ୍ଟ ବିଶ୍ରାମ କଲେ ସିନା ଦିନବେଳେ

ବେତାଳ କଥା

ରାଜ୍ୟଶାସନରେ ଯଥାର୍ଥ ମନୋନିବେଶ କରି ପାରିବ ! କିନ୍ତୁ ତୁମେ କାହା ପ୍ରସ୍ତୋତନାରେ ପଡ଼ି କେଜାଣି, ଏ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗପୁରୁଷ ରାଜରେ ଭ୍ରଷଣ ପରିଶ୍ରମ କରୁଛ ! ଅଯୋଗ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ସେବାରେ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଓ ଧୀମାନ୍ ଲୋକେ ଅନେକ ସମୟରେ ବୃଥା ସମୟ ନଷ୍ଟ କରନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ କେହି କେହି ଠିକ୍ ସମୟରେ ଏ ବିଷୟରେ ଚେତ ଉଠି ନିଜକୁ ସୁଧାର ନିଅନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ତ ଆଉ ଶେଖର ଭଳି ବଞ୍ଚି ଓ ତପ୍ତର ନୁହନ୍ତି ! ହଁ, ଯେତେବେଳେ ଶେଖର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କଲୁଣି, ସେତେବେଳେ ତା' କାହାଣୀ କହୁଛି, ମନଦେଇ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମଭାର ଲାଗିବ ମନେ ହେବ ।”

ବେଢ଼ାଲ ଶପିଳ : ଅନେକ ଦିନ ତଳକୁ ଯାଏ । ଲବ ଶାସ୍ତ୍ରର ଉପରେ ବଜ୍ରତ କରୁଥାନ୍ତି, ରାଜା ଭ୍ରମରବର । ତାଙ୍କ ପୁଅ ସୁବରାଜଙ୍କର ନାମ ସିନା ବାରଭଦ୍ର, କିନ୍ତୁ ସେ ଘର ନଥିଲେ କି ଭଦ୍ର ନଥିଲେ । ସେ କୌଣସି କମଳେ ସାହସର ବା ମହତ୍ତ୍ୱର ପରିଚୟ ଦେଇପାରୁ ନଥାନ୍ତି । ତେଣେ ରାଜପୁତ୍ର ବୋଲି ତାଙ୍କ ଗର୍ବ ଅହଙ୍କାର ବା କମ୍ ନଥାଏ । କଥାରେ କଥାରେ ସେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅସହାନ ଓ ଅପମାନ କରୁଥାନ୍ତି ।

ସୁବରାଜ ବାରଭଦ୍ରଙ୍କ ଭାଗ୍ୟ, ତାଙ୍କର ମିତ୍ର ଥିଲେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପୁଅ ଶେଖର । ପିଲାବେଳରୁ ସେ ଦୁହେଁ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଖେଳୁଥିଲେ, ପଢୁଥିଲେ ଓ ବଢ଼ୁଥିଲେ । ଶେଖର ବାରଭଦ୍ରଙ୍କ ଦୁର୍ବଳତା ଓ ଅଯୋଗ୍ୟତା ଜାଣୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେ ସବୁଦିନ ତାଙ୍କୁ ସହାୟତା କରୁଥିଲେ । ରାଜା ଭ୍ରମରବର ବା ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଶେଖରଙ୍କୁ କହୁଥାନ୍ତି, “ଶେଖର, ମୋ ପୁଅ ଟିକିଏ ଶିଆଲ ମିଜାଜର ପିଲା । ତେଣୁ ତାକୁ ଜଗିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ତମର ।”

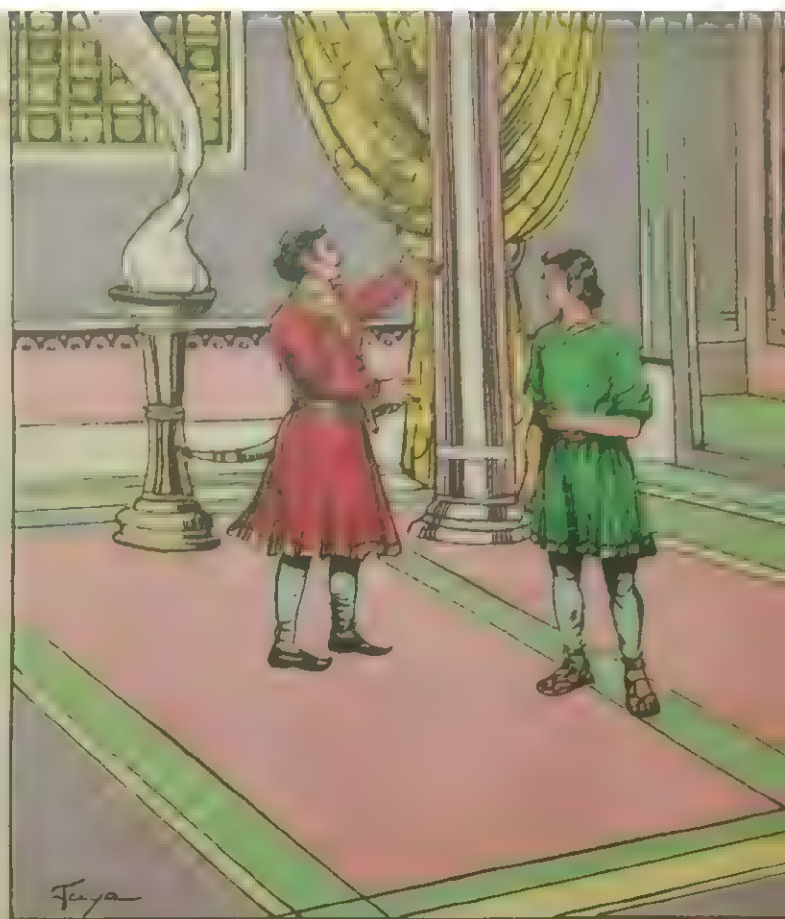
ବାସ୍ତବିକ, ଯେତେ ପ୍ରକାରେ ସମ୍ଭବ ଶେଖର ବାରଭଦ୍ରଙ୍କୁ ସୁପଥରେ ନେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଯେପରି ବୁଦ୍ଧି ଓ ବିବେକର ବିକାଶ ହେବ, ସେ ଦିଗରେ ସେ ତାଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଥାନ୍ତି ।

ଦିନେ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଜ୍ୟୋତିପୁର ଘାଟୀର ଜଣେ ବୁଢ଼ ଆସି ରଜା ଭ୍ରମରବରଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ । ସେ ବୁଢ଼ ଜ୍ୟୋତିପୁରର ଘଜକୁମାରୀ ଶାନ୍ତାଙ୍କ ପ୍ରତିକୃତି ଆଣିଥିଲେ । ସେ କହିଲେ ରଜକୁମାରୀ ଶାନ୍ତା ବିବାହ ହେବା କଥା । ଯେ କୌଣସି ମହାନ୍ତ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଯୁବକ ତାଙ୍କ ପାଣିପ୍ରାଣୀ ହୋଇପାରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ତିନୋଟି ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ଯାଇ ସେ ରଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ଭେଟି ପାରିବେ । ତେଣିକି ରଜକୁମାରୀ ତାଙ୍କୁ ବାହା ହେବେ କି ନା ସ୍ଥିର କରିବେ ।”

ରଜା ଭ୍ରମରବର ତ ନିଜ ପୁଅର ବୁଦ୍ଧି ବିଶେଷତା ବିଷୟ ଜାଣିଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ କୌଣସି ଉତ୍ସାହ ଦେଖାଇଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯୁବରାଜ କରଭଦ୍ର ସବୁ ଶୁଣିଲେ ଓ ରଜକୁମାରୀଙ୍କ ପ୍ରତିକୃତି ବି ଦେଖିଲେ । ସେ ଶାନ୍ତାଙ୍କୁ ବିଭା ହେବାକୁ ଏଡ଼େ ଉତ୍ସୁକ ହେଲେ ଯେ ରାତିରେ ଶେଖରଙ୍କୁ ଡାକି ନିଜ ମନ କଥା କହି ତାଙ୍କ ସହ ଜ୍ୟୋତିପୁର ଯିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ।

“ଯୁବରାଜ, ଧ୍ୟେୟ ଧର । ମହାରାଜା ଆଗେ ଆମକୁ କହନ୍ତୁ ।” ଶେଖର କହିଲେ ।

“ଶେଖର, ବାପା ଯଦି କିଛି କହିବାର ହୋଇଥାନ୍ତା, ତେବେ ସେ କହିସାରିଥାନ୍ତେ । ସେ କୌଣସି କାରଣରୁ ଏ ବିଷୟରେ ନାରବ ।

ଶୁଲ, ଆମେ ଦୁହେଁ ଚାଲିଯିବା ।” ଯୁବରାଜ କହି କରି କହିଲେ ।

“ଯୁବରାଜ, ଧର ରଜକୁମାରୀ ଏଭଳି କୌଣସି ଜଟିଳ ମରାଜା ରଖିବେ, ଯେଉଁଥିରେ ତମେ କୃତକାରୀ ହେବ ନାହିଁ । ତା’ହେଲେ କେଡ଼େ ଅପମାନଜନକ ପରିସ୍ଥିତି ହେବ ବୁଝିପାରୁଛ ତ ?” ଶେଖର କହିଲେ ।

“ସେଥିପାଇଁ ତ ତମକୁ ସାଜରେ ନେଉଛି । ତମ ସାହାଯ୍ୟରେ ମୁଁ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବି । ମୁଁ ତ ଆଉ ବୋକା ନୁହେଁ !”

ଶେଖର କୌଣସି ମତେ ବାରିଭଦ୍ରକୁ ବୁଝାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଅଚ୍ୟୋ ସେ ତାଙ୍କ ସହ ଜ୍ୟୋତିପୁର ଗଲେ ।

ଦୁହେଁ ଜ୍ୟୋତିପୁର ପ୍ରାସାଦରେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ରାଜାଙ୍କ ଚରଣରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ମାନ ଦିଆଗଲା ଓ ରାଜାଙ୍କ ବିଶେଷ ଅତିଥି-ଭବନରେ ରହିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା ।

ରାଜକୁମାରୀ କିଭଳି ଜନୋଚ୍ଛି ପରୀକ୍ଷା ରଖିଥିଲେ, ସେ ବିଷୟ ଗୋପନ ନଥିଲା । ପ୍ରାର୍ଥୀକୁ ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ସର୍ପମୟ କୋଠରୀ ଭିତର ଦେଇ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଦୃଢ଼ତା କୋଠରୀରେ ସମାନ ବେଶଭୂଷା ହୋଇ ଜଣେ ପଣ୍ଡିତ ଓ ଜଣେ ଗଜମୂର୍ଖ ଏକା ଆସନରେ ବସିଥିବେ । ପ୍ରାର୍ଥୀକୁ ଠିକ୍ ଠିକ୍ କହିଦେବାକୁ ନେବ କିଏ ପଣ୍ଡିତ କିଏ ମୂର୍ଖ । ସେଥିରୁ ଉଦ୍‌ଘୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ତୃତୀୟ କୋଠରୀ ଭିତରେ

ଗୋଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ରପା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ । ସେ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଜଣେ ଲୋକ ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ା ଓ ଏକ ଘୁଣ୍ଟିଆମାନ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଭିନୟ କରିବାର ଦେଖାଇ ଦିଆ ହୋଇଛି । ଘୋଡ଼ାଟିର ଅଧା ଧଳା ଓ ଅଧା କଳା । ସେ ଚନ୍ଦ୍ରର ଅର୍ଥ କହିପାରିଲେ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତ୍ ।

ଦୁଇଦିନ ଧରି ଶେଖର ବାରଭଦ୍ରଙ୍କୁ ଯାହା କରିବାର ଏବଂ ଯାହା କହିବାର କଥା, ସେସବୁ ଶିଖାଇଲେ ।

ପ୍ରଥମେ ବାରଭଦ୍ର ସର୍ପ-ସଙ୍କୁଳ କୋଠରୀ ଭିତରେ ପଶିଲେ । ସେ ଅବଶ୍ୟ କ୍ରିଗଲେ । ତେବେ ଶେଖର ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ କହିଥିଲେ, ସେସବୁ କଦାପି ସତ ସାପ ନୁହନ୍ତି । କାରଣ ବିଷଧର ସାପ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରାର୍ଥୀକୁ ପ୍ରଥମରୁ ହତ୍ୟା କରି ରାଜକୁମାରୀଙ୍କର କୌଣସି ଲଭ ହୋଇ ପାରେନା । ଅତଏବ ନିର୍ଭୟରେ ବାରଭଦ୍ର ସେ କୋଠରୀ ଅଭିନୟ କରିବା ଠିକ୍ ହେବ ।

ବାରଭଦ୍ର କୌଣସି ମତେ କୋଠରୀ ଅଭିନୟ କରିଯିବା ମାତ୍ରେ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କର ଜଣେ ସଖୀ ତାଙ୍କୁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ ପଚାରିଲା, “ସାପମାନେ ଆପଣଙ୍କର କିଛି ହାନି କରି ନାହାନ୍ତି ତ ?”

“ହଁ ବାଘ ସିଂହଙ୍କୁ ଡରିବାବାଲା ନୁହେଁ । ସାପଙ୍କୁ ଡରିବ ?” ବାରଭଦ୍ର ଉତ୍ତର ଦେଲେ । ଅବଶ୍ୟ ଶେଖର ତାଙ୍କୁ ଏଭଳି ଉତ୍ତର ଶିଖାଇ ନଥିଲେ ।

ତା'ପରେ ତାଙ୍କୁ ପରବର୍ତ୍ତେ କେତେ
ଭିତରକୁ ନିଆଗଲା । ସେଠାରେ ବସିଥିବା
ଦୁଇଜଣେ କିନ୍ତୁ ବେଶଭୂଷାରେ ସମାନ
ଦିଶୁଥିଲେ । ଗରଭଦ୍ର କଥା ଶୁଣିବାରେ
କହିଲେ, “ପଣ୍ଡିତ ହୋଇ ଶାସ୍ତ୍ର ରାଜ-
କୁମାରଙ୍କୁ ପରସା ପାଇବା ଲୋଭରେ
ଗୋଟାଏ ମୁଖ ସହ ଏକା ଆସନରେ ବସିବାକୁ
ଲଜ୍ଜା ଲାଗୁନାହିଁ ?”

ତାଙ୍କର ଏ ଧମକ ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ଦୁଇ-
ଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣଙ୍କ ମୁହଁ ଶେତା ପଡ଼ିଗଲା ।
ଗରଭଦ୍ର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଜକୁମାରଙ୍କ ସଖୀକୁ
କହିଲେ, “ଏଇ ଲୋକଟି ପଣ୍ଡିତ !”

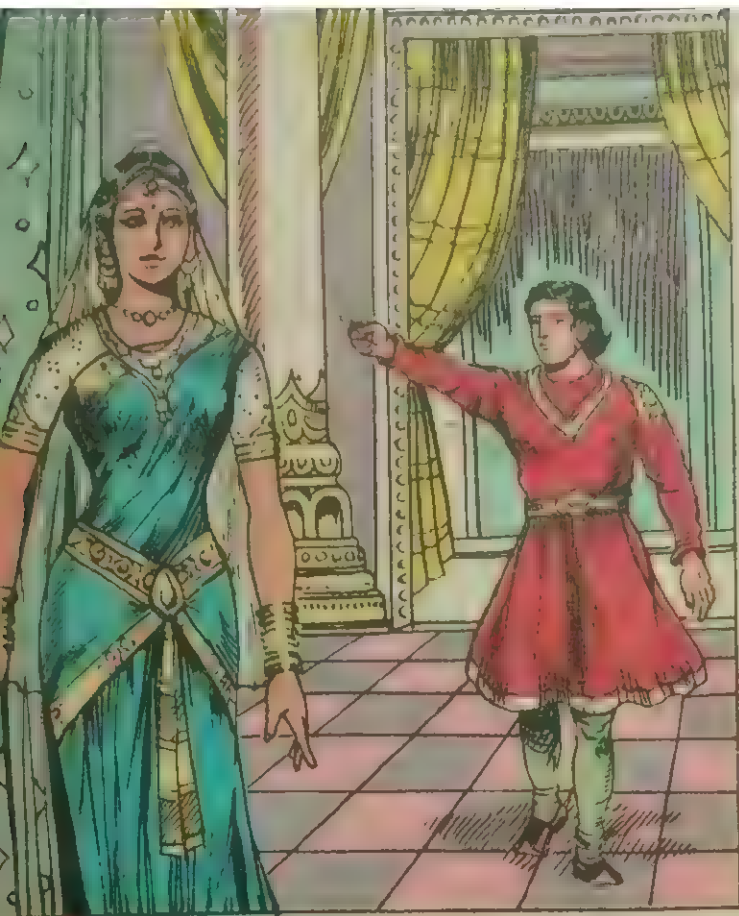
ସଖୀ ତାଙ୍କୁ ଯୁନବାର ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇ
ହୃଦୟ କୋଂଗ୍ରାସ୍ ବାଟ ଦେଖାଇ ଦେଲେ ।
ଗରଭଦ୍ର ସେ କୋଂଗ୍ରାସ୍ରେ ପଶି ଚନ୍ଦ୍ର ଆଡ଼େ
କିଛି ସମୟ ଅନାଇଲେ ଓ ସେଠାରେ
ଉପସ୍ଥିତ ପ୍ରହରୀକୁ କହିଲେ, “ଏ ଡେ ହେଲ
କାଲ ଚନ୍ଦ୍ର । ଘୋଡ଼ା ଦେହର କଲା ଓ ଧଳ
ରଙ୍ଗ ଦୁଃଖ ଓ ସୁଖର ପ୍ରତୀକ । ଘୋଡ଼ା
ହେଲ ଜୀବନ । ଯେଉଁ ଲୋକ ସୁଖ ଦୁଃଖ
ଭରା ଜୀବନ-ଅଶ୍ରୁକୁ ନିଜ ଆଖିରେ ରଖି
କାଲ ଚନ୍ଦ୍ର ଭେଦି ଗତ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ,
ସେହି ହେଲେ ଆଦର୍ଶ ।”

ପ୍ରହରୀ ତାଙ୍କୁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ ରାଜ-
କୁମାର ବସିଥିବା କକ୍ଷ ଆଡ଼େ ଅଳ୍ପଦୂର
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କଲା । ଏହା ଭିତରେ ଗରଭଦ୍ର

କିପରି ନିଜକୁ ସାପଥୁବା କେତେରେ ପଶି
ଭୟଭରା ହୋଇଯାଇଥିଲେ, ସେକଥା ଜଣେ
ରେ ଆସି ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ କହିଦେଇଥିଲା ।
ଗରଭଦ୍ରଙ୍କ ସାଥରେ ଜଣେ ବିଶେଷ ଯୁବକ
ଥାଇ ତାଙ୍କୁ ସବଦା ପରାମର୍ଶ ଦେବା କଥା
ମଧ୍ୟ ରାଜକୁମାର ଶୁଣିଥିଲେ । ଗରଭଦ୍ରଙ୍କୁ
ଦେଖି ତାଙ୍କର ମନେ ହେଲା ରାଜକୁମାର
ବାହୁବଳ ଅଶ୍ରୁ-ବେଘା ଚନ୍ଦ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କଲେଇ
ବୁଦ୍ଧିମାନ ନୁହନ୍ତି ।

ରାଜକୁମାର କହିଲେ, “ରାଜକୁମାର !
ଆପଣ ତନୋଟି ପଟ୍ଟାରେ ଉଠିବେ,
ହୋଇଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଅଭିନନ୍ଦନ । କିନ୍ତୁ
ନିଜ ବୁଦ୍ଧିରେହିଁ ଆପଣ ଏହା କରିପାରିବେ,

ରାଜକୁମାରୀ ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ହେଲ, ଏଥର ଆପଣଙ୍କ ଶେଷ ଜଣା ପଡ଼ିଗଲା । ଆପଣ ଯାଇ ପାରନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ ବହୁକୁ ଧଠାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ବୀରଭଦ୍ର ରାଗ ତମତମ ହୋଇ ଚାଲିଗଲେ । ଅତିଥି ଭବନରେ ଶେଖର ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ ଭାବରେ ତାଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ସେ ଯାଇ ଶେଖରକୁ ସବୁ କହିଲେ । ଶେଖର କହିଲେ, “ରାଜକୁମାରୀ ମୋତେ ଭେଟିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ସ୍ଥଳେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖା ନକରି ଚାଲିଯିବା ଅସୌଜନ୍ୟ ହେବ ।”

“ତାଙ୍କୁ ଦେଖା କରି ଓ ମୋତେ ବିଦା ହେବା ପାଇଁ କୁହ ।” ବୀରଭଦ୍ର କହିଲେ ।

“ମୁଁ କହିଲେ ଯଦି ସେ ରାଜ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତେ, ତେବେ ଏତେ ପରୀକ୍ଷା ରଖି ନଥାନ୍ତେ ।” ଏହା କହି ଶେଖର ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ଭେଟିଲେ ।

ରାଜକୁମାରୀ ଶେଖରଙ୍କ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ଚାଲିଲେ ତାଙ୍କ ଅନୁମାନ ଠିକ୍ । ଶେଖର ଅସାଧାରଣ ବୁଦ୍ଧିମାନ, ଭଦ୍ର ଓ ସାହସୀ । ରାଜକୁମାରୀ କହିଲେ, “ପ୍ରକୃତରେ ଆପଣଙ୍କ ପରୀକ୍ଷାରେ ବିଜୟୀ ହୋଇଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଆପଣ ବିଜୟୀର ପ୍ରାପ୍ୟ ନପାଇବେ କାହିଁକି ?”

ଶେଖର ନମ୍ର ଭାବରେ କହିଲେ, “ରାଜକୁମାରୀ, ଯିଏ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ରୂପେ ଭାଗ ନେଇଛି, ତାକୁ ଯିବା ବିଜୟୀ ଅଟେ ।

ଏତକ ପ୍ରମାଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ ଆପଣଙ୍କୁ ପୁଣି ଏକ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ହେବ ।”

ବୀରଭଦ୍ର ହୋଧ ସମ୍ବରଣ କରି ନପାରି ଚିତ୍କାର କରି କହିଲେ, “ପୁଣି ପରୀକ୍ଷା ? ମୋ ବୁଦ୍ଧି ଉପରେ ଅବଶ୍ଯାସ ? ମୋଠୁଁ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଆଉ କିଏ ?”

“ଆପଣଙ୍କ ସାଥରେ ଥିବା ଯୁବକ ଦ୍ଵିତୀୟ ଆପଣଙ୍କଠୁଁ ଅଧିକ ବୁଦ୍ଧିମାନ ହୋଇଥିବେ !” ରାଜକୁମାରୀ କହିଲେ ।

“ଶ୍ଵେତ୍ ! ମୁଁ ତମ ରାଜ୍ୟ ଜୟ କରି ତମକୁ ଧରି ନେଇଯିବି !” ଧମକ ଦେଲେ ବୀରଭଦ୍ର ।

ପରଜିତ ବୋଲି କୁହାଯିବ, ଯିଏ ପଛଭୂମିରେ ରହି ପ୍ରଶ୍ନ ସବୁର ଉତ୍ତର ମାଡ଼ କଲେ କାହିଁ, ସେ କିପରି ପ୍ରାର୍ଥୀ ରୂପେ ପରଗଣିତ ହେବ ? ମୁଁ ଆସିବୁ ବଜରୁଙ୍କ ଶୁଭେଚ୍ଛା ରୂପେ ।”

ବଜରୁମାଣ୍ଡ ରହସ୍ୟମୟ ହସ ହସ କହିଲେ, “ସୁବବ ! ବଜରୁମାଣ୍ଡଙ୍କ ପ୍ରତି ଶୁଭେଚ୍ଛା ହିଁ ସବୁ. ବଜ୍ୟ ପ୍ରତି ଶୁଭେଚ୍ଛାର ମୂଲ୍ୟ ନାହିଁ ?”

ଶେଖର ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ ରହିଲେ ଓ ତା’ପରେ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ ବାହାରିଗଲେ ।

ବାରଭଦ୍ରଙ୍କ ସହ ସେ ଲବଣ୍ୟପୁର ପେରିଗଲେ । ଗଜା ଭ୍ରମରବର ନିଜ ପୁଅର ଅପମାନ କଥା ଶୁଣି ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ରହିଲେ । ତା’ପରେ ଶେଖରକୁ କହିଲେ, “ଶେଖର ! ଆଗାମୀ କାଲି ମୁଁ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବି । ଗୋପନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ । ତମେ ମୋ ସହ ଯିବ ।”

ପରଦିନ ଶେଖରକୁ ନେଇ ଗଜା ବଣ ଭିତରକୁ ଗଲେ । ହଠାତ୍ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ ସେ ତରବାଣ ବାହାର କରି ଶେଖରଙ୍କ ଆଡ଼େ ଉଦ୍ୟତ କଲେ । ଶେଖର ସତେ ଅବା ସେଭଳି ଆଶଙ୍କା କରୁଥିଲେ । ସେ ଗଜାଙ୍କ ହାତ ଧରି ପକାଇଲେ । ଗଜା ଭାରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷା ନକରି ପାରି ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ ।

“ମହାଗଜ ! ସୁବବଜଙ୍କ ଅପମାନ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ନିଜ ଓହ୍ଲଟା ଓ ବଜରୁମାଣ୍ଡ ଗାନ୍ତାଙ୍କ ଗନ୍ଧ ବୁଦ୍ଧି ଦାୟୀ । ମୁଁ ନୁହେଁ ।” ଏହା କହି ଶେଖର ଘୋଡ଼ା ଚୁଆଇ ଜ୍ୟୋତପୁର

ଗୁଲିଗଲେ ଓ ବଜରୁମାଣ୍ଡଙ୍କୁ ସାମାନ୍ତ କରି ସବୁ କହିଲେ ।

ବଜରୁମାଣ୍ଡ ତାକୁ ସ୍ବାଗତ ଜଣାଇଲେ ଓ ତାକୁ ବିଦା ହେଲେ । ଏହା ପରେ ପରେ ଜ୍ୟୋତପୁରର ସୈନ୍ୟଦଳ ଧରି ଶେଖର ଆସି କଲାଣପୁର ଆକ୍ରମଣ କଲେ ଓ ଅକ୍ଳେଶରେ ଗଜା ଭ୍ରମରବରକୁ ପରଜିତ କରି ବଜ୍ୟ ଅଧିକାର କରିନେଲେ ।

ବେତାଳ ଟିକିଏ ନୀରବ ରହି ତା’ପରେ ଜୀବ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, “ଗଜା ! ମୋର କେତୋଟି ସନ୍ଦେହ ରହିଛି । ଶେଖର ହଠାତ୍ ତା’ର ଗୃହପୋଷକଙ୍କ ବଜ୍ୟ ଅଧିକାର କରିନେଇ ନିଜକୁ ବିଶ୍ବାସଦାତକ ବୋଲି

ପ୍ରମାଣ କଲନାହିଁ କି? ଦୁଃଖୀୟରେ ରାଜ-
କୁମାରୀ ଶାନ୍ତା ରହସ୍ୟମୟ ହସ ହସି ସେ
ଶାଲି ରାଜକୁମାରଙ୍କ ଶୁଭେଚ୍ଛା, ରାଜ୍ୟର
ଶୁଭେଚ୍ଛା ନୁହେଁ ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟା ଦେବାର
ତାହାଁ କ'ଣ? ରାଜା! ପାରିଲେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର
ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଉତ୍ତର ଦେବାର ଶକ୍ତି ଥିବା
ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ନୀରବ ରହିବ, ତେବେ ତୁମ
ଶୀର ହେବ ସ୍ୱଚ୍ଛବ୍ୟୁତ ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ନକରି ରାଜା ବିହମାଳ
ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ବିଶ୍ୱାସ ଘାତକତା ଶେଖର
କରି ନଥିଲେ, କଲେ ରାଜା ଭ୍ରମରବର ।
ନିଜ ପୁଅର ଅପମାନରେ ଓ ରାଜକୁମାରୀ
ଶେଖରକୁ ବିଭା ହେବାକୁ ମନ ବଳାଇଥିବାର
ଶୁଣି ସେ ଶେଖର ପ୍ରତି ହଠାତ୍ ଉତ୍ପୀନିତ
ହେଲେ ଓ ଶେଖରକୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା
କଲେ । ଶେଖର ନିଜର ବୁଦ୍ଧି ଓ ସଚର୍ଚ୍ଚତା
ଯୋଗୁଁ ବଞ୍ଚିଗଲା ସିନା, କିନ୍ତୁ ସେ ନିହତ ବି
ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତା । ଏହାପରେ ତା’ର ରାଜାଙ୍କ

ପ୍ରତି ସଦିକ୍ଷା ରଖିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ନଥିଲା । ଯାହାଙ୍କ
ପୁଅର ମାନ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ସେ ସବଦା ସତେଷ୍ଟ
ଥିଲା, ସେ ତାକୁ ବିନା ଦୋଷରେ ହତ୍ୟା
କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ । ସେ ବି ସନ୍ତପ୍ତ
ଯୁବକ । ତେଣୁ ସେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେଲା ।

“ରାଜକୁମାରୀ ତାକୁ ଯାହା କହିଥିଲେ,
ତା’ର ମର୍ମ ହେଲା, ସେ ରାଜକୁମାରଙ୍କ ପାଇଁ
ଶୁଭେଚ୍ଛା ପୋଷଣ କରୁଛି, କିନ୍ତୁ ଏଭଳି
ଉଚ୍ଚିତ ରାଜକୁମାର ଯେତେବେଳେ ରାଜା
ହେବେ, ସେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟର ଅବସ୍ଥା କ’ଣ
ହେବ? ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ କଥା ସେ କେବେ
ଚିନ୍ତା କରିଛି କି? ରାଜକୁମାରଙ୍କ ଏହି
ଇଚ୍ଛାହୀନ କଳାଶୟର ଅଧିକାର କରିନେବାକୁ
ଶେଖରକୁ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇଲା ।”

ରାଜାଙ୍କ ଉତ୍ତର ଦାନ ଶେଷ ହେବା ମାତ୍ରେ
ଶବ ସହ ଶବସ୍ଥିତ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନ୍ଦରୁ
ଶପିଯାଇ ପୁନର୍ବାର ସେ ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ
ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା । (କଳ୍ପିତ)

“ଜହ୍ନୁମାମୁଁ”ର ସାଜନ ନିମନ୍ତ୍ରଣ

ମହାନ

ଭାରତୀୟ ଐତିହ୍ୟ

ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ

ଚିନ୍ତି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ

ପ୍ରତିଯୋଗିତା—୧

ଭାରତର ବିଖ୍ୟାତ ନରପତି ବ୍ରତ

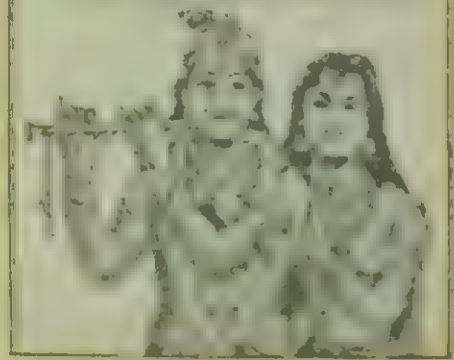
ପ୍ରତିଯୋଗିତା—୨

ଭାରତର ବିଖ୍ୟାତ ରାଜା ବ୍ରତ

ପ୍ରତିଯୋଗିତା—୩

ଭାରତର ବିଖ୍ୟାତ ପୁରୁଷ

୧,୩୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରୁ ଉପ
ପୁରସ୍କାର ବିତରଣ ହେବ !

୧୧ ଟି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ପାଇଁ
ଅଲଗା ଅଲଗା ପୁରସ୍କାର

- ୧୧ଟି ପ୍ରଥମ ପୁରସ୍କାର : ୨୦୦୦ ଟଙ୍କାର ବୁକ୍ସ
- ୧୧ଟି ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରସ୍କାର : ୧୦୦୦ ଟଙ୍କାର ବୁକ୍ସ
- ୧୧ଟି ତୃତୀୟ ପୁରସ୍କାର : ୫୦୦ ଟଙ୍କାର ବୁକ୍ସ

ଏକାକୀ ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରସ୍କାର

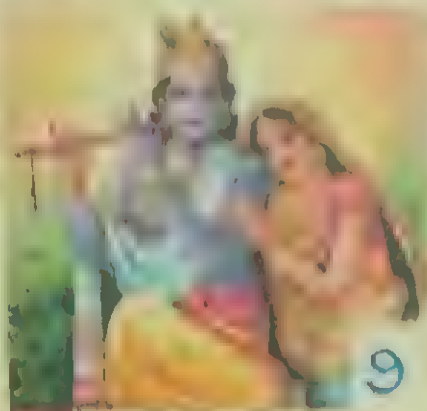
- ୧ମ ପ୍ରାଥମ ପୁରସ୍କାର: ୧୦,୦୦୦ ଟଙ୍କାର ବୁକ୍ସ
- ୨ୟ ପ୍ରାଥମ ପୁରସ୍କାର: ୫୦୦୦ ଟଙ୍କାର ବୁକ୍ସ
- ୩ୟ ପ୍ରାଥମ ପୁରସ୍କାର: ୨୫୦୦ ଟଙ୍କାର ବୁକ୍ସ
- *ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଶାନ୍ତି ସମାଜ ଦ୍ୱାରା ପୁରସ୍କୃତ ହେବ
- ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ମଧ୍ୟ ୨୦୦୦ଟି ପ୍ରାଥମ ପୁରସ୍କାର
- ପ୍ରତିଯୋଗିତା ପାଇଁ ‘ଜହ୍ନୁମାମୁଁ’ର ବିବରଣ

ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଗା

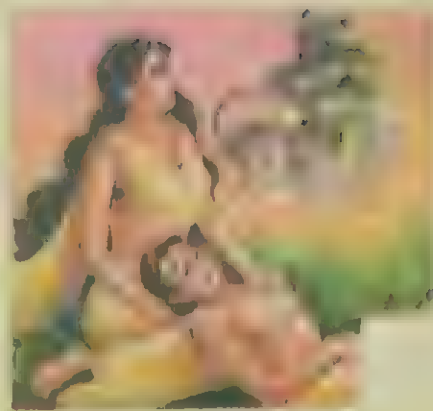
(ପ୍ରବେଶିକା ପର୍ବ)

୫

୬

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ କର ଏ ଛଅ ଗୋଟି ଛବି ସହ ନାମର ଯୋଗାଯୋଗ କରି
ସଫଳତା ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କର ।

ନାମ ଓ କ୍ରମ

୧

ସାଧନା ଓ ପ୍ରବେଶ

୪

ସଫଳତା ପ୍ରାପ୍ତି

୭

ସାଧନା ଓ ପ୍ରବେଶ

୨

ଆକର୍ଷଣ ଓ ପ୍ରବେଶ

୫

ସଫଳତା ପ୍ରାପ୍ତି

୮

ସାଧନା ପ୍ରବେଶ ଓ ପ୍ରବେଶ

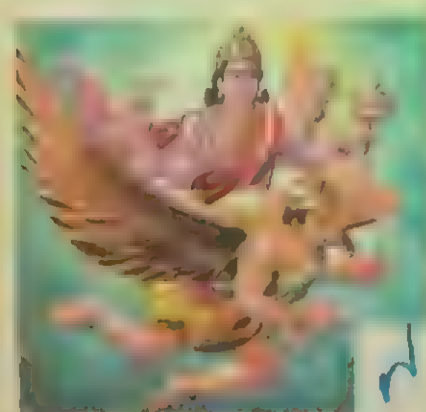
୩

ନାମ ଓ ସଫଳତା

୬

ସଫଳତା ପ୍ରାପ୍ତି

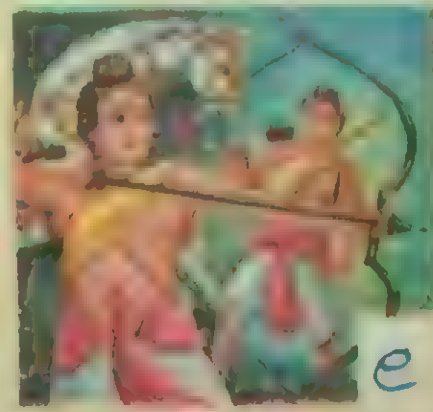
୯

୧୦

୧୧

୧୨

ଏ ଲେଖକଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପ୍ରତିଯୋଗିତା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ
ସରକାରଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ପାଇଁ ଉଦ୍ଘୋଷ କରନ୍ତି (ସଫଳତା ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ)
ସଫଳତା ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ସଫଳତା ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ସଫଳତା ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ
ସମ୍ପର୍କରେ ଲିଖାଯାଇଛି ହେବ ।

ସଫଳତା ପ୍ରତିଯୋଗିତା

୩

ପ୍ରତିଯୋଗିତା ୩

(ପ୍ରବେଶିକା ପର୍ଯ୍ୟ)

ବିଜ୍ଞାନ ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତିର ବିକାଶ ହେଉଛି ମାନବ ଜାତିର ଗର୍ବର ସ୍ତମ୍ଭ । ଏହା ମାନବ ଚିନ୍ତା ଓ କର୍ମର ଫଳ । ଏହାକୁ ଉପଯୋଗ କରି ମାନବ ଯୋଗ୍ୟତା ବଢ଼ିଥାଏ ।

.....

.....

.....

.....

ନାମ

ବିଷୟ

ଏ ପରୀକ୍ଷା କ୍ରମିକ କଟିରେ ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟରେ ଉପଯୋଗୀ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିବାକୁ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହାକୁ ଉପଯୋଗ କରି ଆପଣଙ୍କର ଉପଯୋଗୀତା ଓ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଲେଖିବାକୁ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉପଯୋଗୀତା ଓ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଲେଖିବାକୁ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉପଯୋଗୀତା ଓ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଲେଖିବାକୁ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉପଯୋଗୀତା ଓ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଲେଖିବାକୁ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉପଯୋଗୀତା ଓ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଲେଖିବାକୁ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉପଯୋଗୀତା ଓ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଲେଖିବାକୁ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି ।

ମହାନ

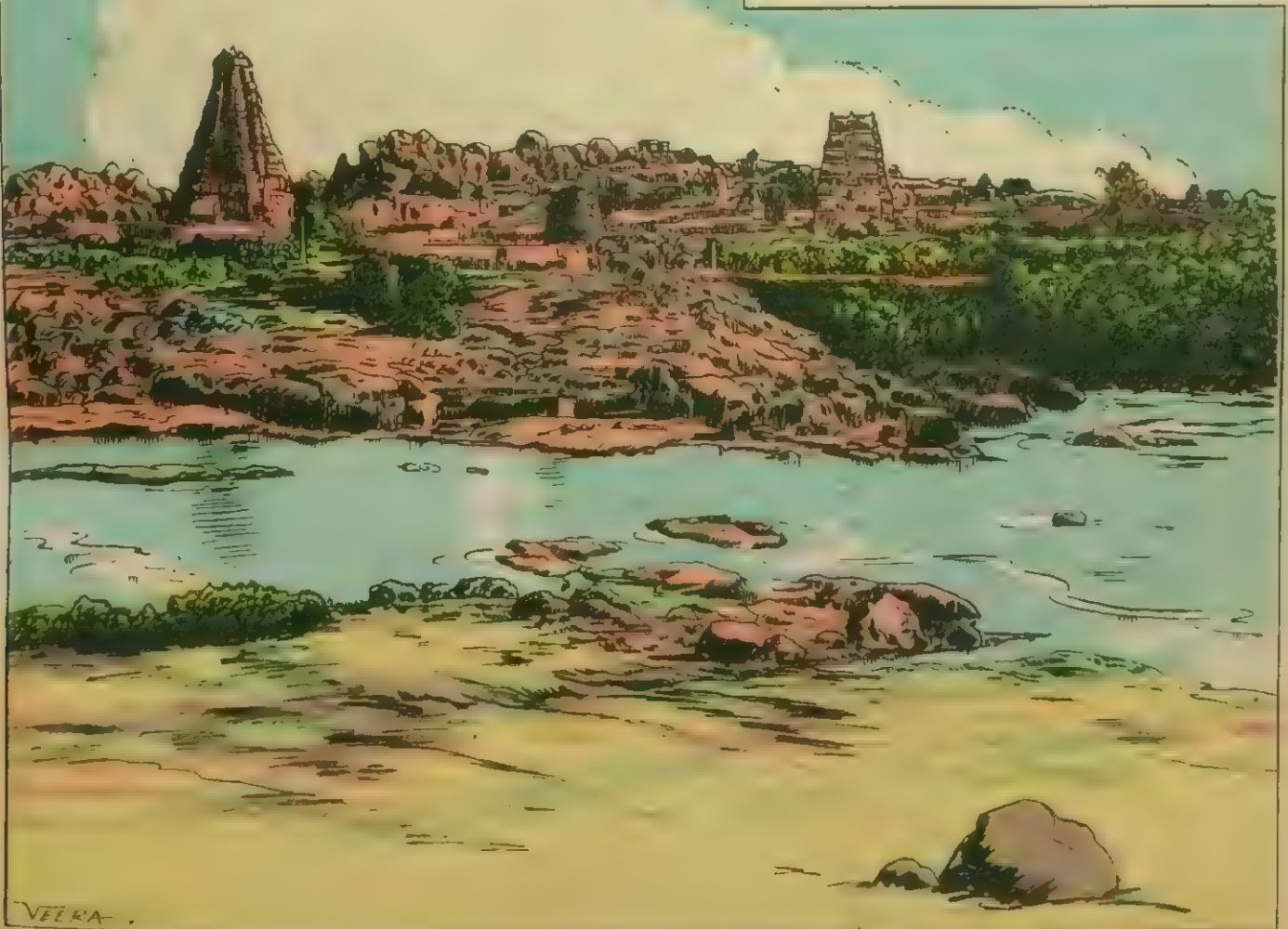
ଭାରତୀୟ ଐତିହାସ

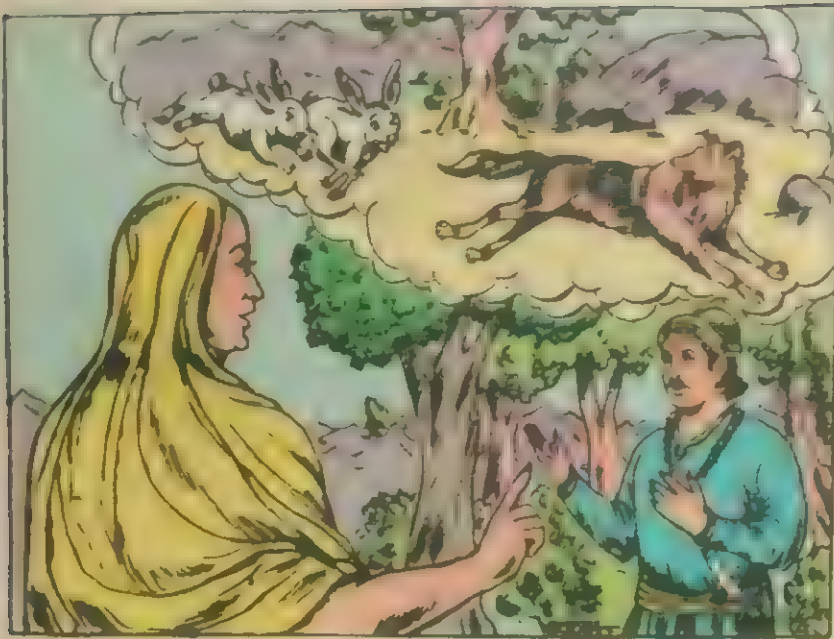
ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ

ହାମ୍ପି

ଏକ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ସ୍ମୃତି

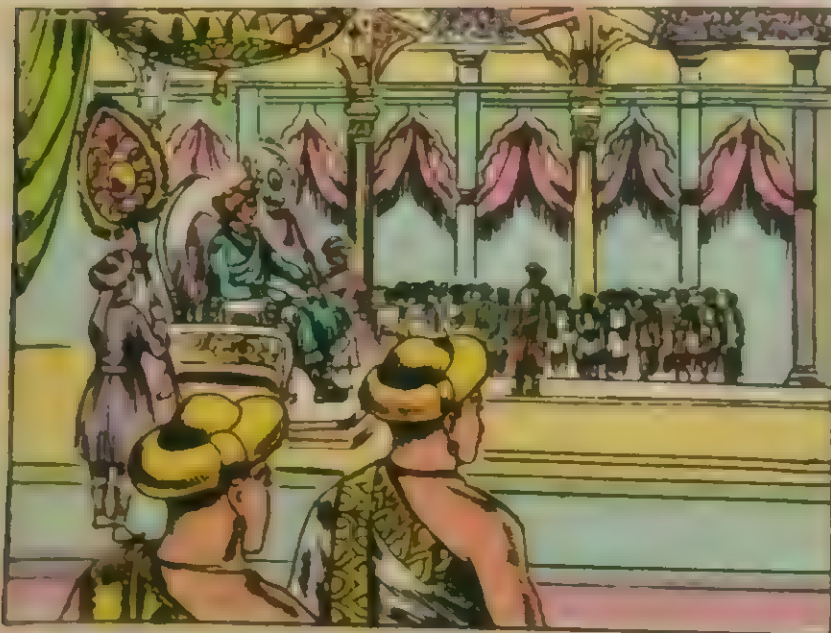
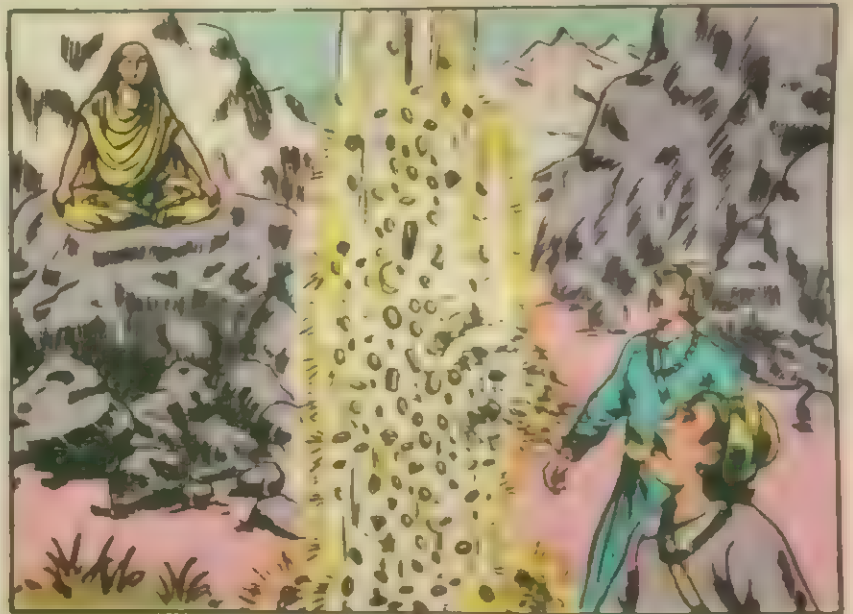
ହୁଙ୍ଗଭଦ୍ରା ନଦୀ ଗର୍ଭେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ
ଗଡ଼ାକୀର ପ୍ରଥମରେ ଗର୍ଭ ଉଠିଥିଲା
ହାମ୍ପି ନଗରୀ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ
ବିଜୟନଗର ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀ
ଭାବେ ଖ୍ୟାତ ଲାଭ କରିଥିବା ଏ
ନଗରୀ ଦିନେ ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସମୃଦ୍ଧ ଓ
ସୁନ୍ଦର ।

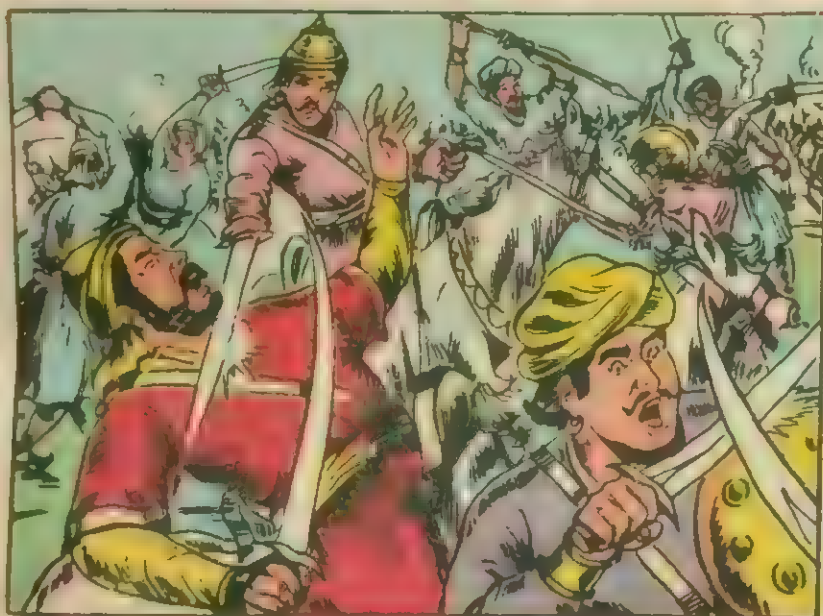
କମ୍ବୁଦନ୍ତ କହେ, ଧରେ ହରିହର
ନାମକ ଜଣେ ଯୁବକ ଏକ ବଘୁଆ
ଅଞ୍ଚଳରେ ଯୋଡ଼ିଏ ଠେକୁଆ ଗୋଟିଏ
ଗଧୁଆକୁ ତଡ଼ି ନେଇ ପାଉଁଶକାର
ଦେଖିଲେ । ସେ ଏ ଅଦୃଶ ଦୃଶ୍ୟ
କଥା ବିଶ୍ୱାସ ସହ ଦେଖାଉଣାକୁ
କହିବାରୁ ଯନ୍ତ୍ର କହିଲେ କି ସେହି
ବଘୁଆ ମୂଲକ କୌଣସି ରାଜାଙ୍କ
ରାଜଧାନୀ ହେବାର ଉପସ୍ଥଳ ଘାନ ।

ସହୁ ବିଦ୍ୟାରଣ୍ୟ ଦେବା ଭୁବନେଶ୍ୱରୀକୁ
ପ୍ରାର୍ଥନା କରି କହିଲେ କି ହରିହର ଓ
ତାଙ୍କ ଭାଇ ବୁଦ୍ଧା ଯେପରି ସେ
ବଘୁଆ ମୂଲକରେ ସହରଟିଏ ଗଠିବା
ଭଳି ପଥେଟି ଧନର ଅଧିକାରୀ
ହୁଅନ୍ତୁ । ପ୍ରାର୍ଥନା ଫଳରେ ସ୍ୱରେ
ସେ ଦୂର ଭାରତ ଆଗରେ
ସୁନାଶଗ୍ରମାନ ବର୍ଷା ହେଲା ।

ସେମାନେ ସହର ସ୍ଥାପନ କରି ଅଞ୍ଚଳ
ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ରାଜତ୍ୱ କଲେ ।
ହରିହରଙ୍କ ପରି ଗାଦିରେ ବସିଲେ
ବୁଦ୍ଧା । ଉପଦେଶା କେତେ ଏ
ଦୂର ଭାରତ ସହାୟତା କେତେଲେ
ବିଶ୍ୱାସ ବ୍ୟାପକରଣବଦ୍ ସାହୁନ ଏବଂ
ତାଙ୍କ ଭାଇ ମାଧବାବୁଦ୍ଧ । ଏହି
ମାଧବାବୁଦ୍ଧଙ୍କର ଅନ୍ୟ ନାମ
ଦେଖାଉଣ୍ୟ ।

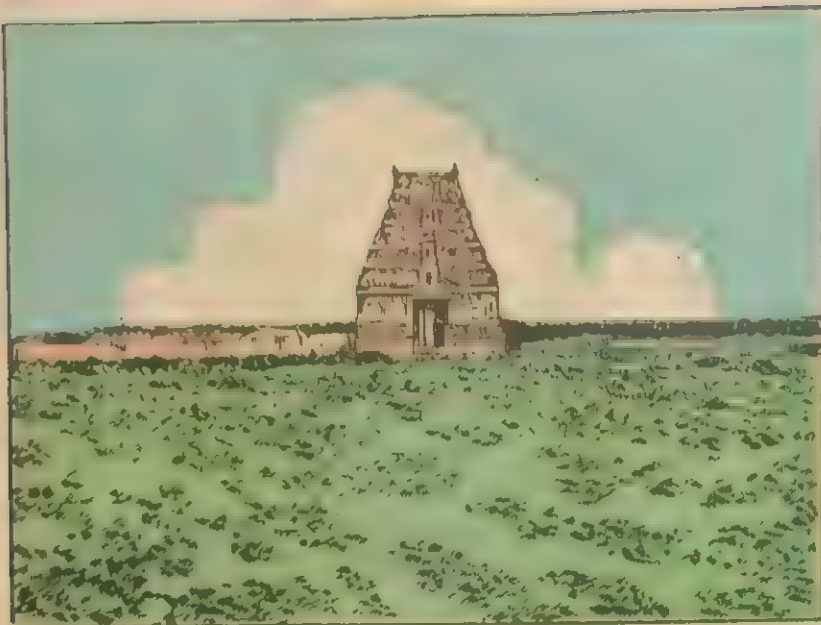
ବିଜୟନଗର ରାଜ୍ୟର ସବୁ ନରପତିଙ୍କ
ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ଲବ୍ଧାସ-ପ୍ରସିଦ୍ଧ
ହେଲେ କୃଷ୍ଣଦେବରାୟ । ୧୫୦୯ରୁ
୧୫୨୯ ପାଦ ସେ ରାଜତ୍ବ କରିଥିଲେ ।
ସେ ରାଜ୍ୟରେ ସୁଶାସନ ପ୍ରତି ଯେତେକ
ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥିଲେ, ମନ୍ଦିର ଲତାଦି
ଗଢ଼ିବା ଦିଗରେ ବି ସେତେକ ଉତ୍ସାହ
ଦେଖାଉଥିଲେ ।

ବିଜୟନଗର ସୀମାନ୍ତରେ ବାରମ୍ବାର
ଉପଦ୍ରବ କରୁଥିବା ବିଜାପୁର ଓ
ବଦରର ସୁଲତାନମାନଙ୍କୁ ରାଜା
କୃଷ୍ଣଦେବରାୟ ସୁବସୁର ପରାଜିତ
କରିଥିଲେ । ଏ ଦୁଇ ଗହ୍ମକୁ ଦମନ
କରି କୃଷ୍ଣଦେବରାୟ ନିଜ ରାଜ୍ୟର
ଭିତ୍ତି ଦୃଢ଼ କରିବାରେ ମନ ଦେଲେ ।

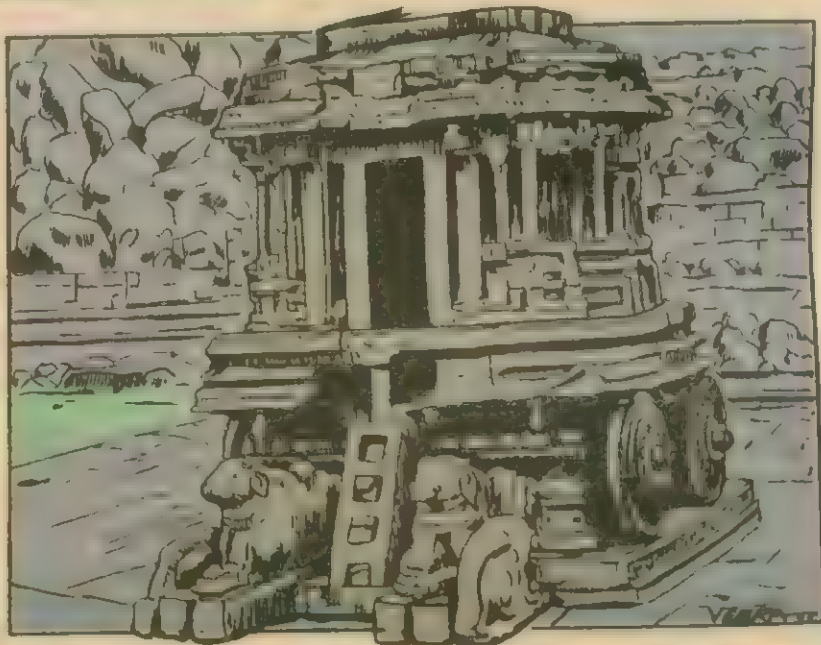
ରାଜା କୃଷ୍ଣଦେବରାୟଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ୩୨
ବର୍ଷ ପରେ, ୧୫୭୫ ଖ୍ରୀ ତାଲିକୋଟା
ସ୍ଥଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜାପୁର, ଗୋଲକୋଟା,
ଆଦି ମଦ୍ ନଗର ଓ ବଦରର
ସୁଲତାନମାନଙ୍କ ମିଳିତ ଆକ୍ରମଣରେ
ବିଜୟନଗରର ସୈନ୍ୟଦଳ ପରାସ୍ତ
ହେଲେ । ଏ ଗହ୍ମମାନେ ହାମି
ନଗରକୁ ଲୁଣ୍ଠନ ଓ ସ୍ତରଶାର
କରିଦେଲେ ।

ଦ୍ଵାର୍ମ ନଗରର ଧୂସାବଶେଷ ଭିତରେ
ଥିବା ବୃହତ୍ତମ ମନ୍ଦିର ହେଲା ପଟ୍ଟାଭରମ
ମନ୍ଦିର । ୧୫୩୦ରୁ ୧୫୪୭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ରାଜୁତି କରିଥିବା ଅରୁଣ ସ୍ଵୟ ଏହା
ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ଏ ମନ୍ଦିର ବ୍ୟୁତ୍ତ
ନଗରର କେନ୍ଦ୍ର, ସ୍ଥଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

ବଠଲ ମନ୍ଦିରର ଶିଳାରଥ ପୋଷାଣ
ଶିଳାର ଅପୂର୍ବ ନିଦର୍ଶନ । ବଠଲ
ମନ୍ଦିରରେ ବାଳକୃଷ୍ଣ ପୂଜିତ ହୁଅନ୍ତି ।
ଶିଳାରଥ ଦେଖିଲେ ମନେ ହେବ ସତେ
ଅବା ତାହା ଏବେ ବି ଗଡ଼ପାଲ
ପାରିବ !

ଏକ ବ୍ୟାପକ ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରେ ବନ୍ଧୀପ୍ର
ଦ୍ଵାର୍ମର ଧୂସାବଶେଷ ଆଜି ବି
ଦର୍ଶକମାନଙ୍କୁ ତମସ୍କୃତ କରେ ।
ପେଟ୍ଟିସବୁ ମୁଖି ଦେଖି ଅଭିଭୂତ
ହେବାକୁ ହୁଏ, ତହିଁ ଭିତରେ
ଅନ୍ୟତମ ହେଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀନରସିଂହ
ମୁଖି ।

ଯାଦୁ କୁଣ୍ଡା

ଜାପାନର ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ରହୁଥାଏ ଆଟୋକ୍ । ସେ ଗାଁର ସମସ୍ତେ ଥିଲା-ବାଲା ଲେକ । କଥା ହେଲା, ଯେଉଁ ଯୁଗ କଥା ବୁଝା ଯାଉଛି, ସେ ଯୁଗରେ ଲେକକର ଆବଶ୍ୟକତା ବେଶେ ନଥିଲା । ସମସ୍ତେ ଅଳ୍ପରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ରହୁଥିଲେ ।

ଦିନେ ଗାଁ ବାହାରର ଅପନ୍ତର ଭିତରେ ଆଟୋକ୍ ବାଉଁଶ ଗଜା ଫଗୁଡ଼ କରୁଥିଲା । ବାଉଁଶ ଗଜାରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଆଦୁ ତରକାରୀ ହୁଏ । ହଠାତ୍ ଶକ୍ତି ଏ ଶୁଖିଲା ବାଉଁଶ ଉଠାଇ ନେଇ ସେ ତା' ଭିତର ଦେଇ ଆକାଶକୁ ଅନାଇଲା — ଯେପରିକି ସେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ଦେଖୁଛି । ହଠାତ୍ ତା' ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା ଗୋଟାଏ ଉଡ଼ନ୍ତା ଡାହାଣୀ ।

ସେ ଯୁଗରେ ଅନେକ ଧରଣର ଡାହାଣୀ ଡାହାଣୀ ଥିଲେ । ତେବେ ସେମାନେ

ସାଧାରଣତଃ ମଣିଷଙ୍କ ଆଗକୁ ଦେଖାଯାଉ ନଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଥରେ ଯଦି ଗୋଟାଏ ଦେଖାଗଲା, ତେବେ ସେ ତେଣିକି ଦେଖାଯିବ ।

ଆଟୋକ୍ ପାଖକୁ ଲାଗି ଆସିଲା ସେ ଡାହାଣୀ । ଆଟୋକ୍ ସେମିତି ସେ ବାଉଁଶ ନଳୀ ଭିତର ଦେଇ ଶୂନ୍ୟକୁ ଅନାଇ କହୁଥାଏ, “ଆଃ, କି ବଡ଼ଆ !”

“କ’ଣ ଏତେ ବଡ଼ଆ କିହୋ ?” ଡାହାଣୀ ପଚାରିଲା ।

“ଜହ୍ନ । ସେ କେମିତି ହସୁଛି, କେମିତି ଗୀତ ଗାଉଛି !” ଆଟୋକ୍ କହିଲା ।

“କ’ଣ ହେଲା ଏ ଦିନବେଳାରେ ଜହ୍ନ ହସୁଛି ଓ ଗୀତ ବି ବୋଲୁଛି ?” ଡାହାଣୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା ।

“ଆରେ ବାବୁ, ଜହ୍ନ କ’ଣ ରାତିରେ ହେଲେ ସତରେ ହସିପାରେ ବା ଗୀତ ଗାଇ-

ଦେଇ ଅନାଇ ଥାଏ ସତେ ଅବା କେତେ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଦୃଶ୍ୟ ସେ ଦେଖି ପାରୁଛି !

ଡାହାଣା ଆଉ ଲେଉ ସମ୍ବରଣ କରି
ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ନିଜର କୁହୁଟି ଦେଇ
ଦେଲା । ଆଟୋକ୍ ତାକୁ ବାଉଁଶ ନଳୀ
ଧରିଇ ଦେଇ ସେଠାରୁ ଚମଟ ଦେଲା ।

ଡାହାଣା ଯେତେବେଳେ ବୁଝିବ ଯେ ସେ
ବାଉଁଶ ନଳୀର ବାସ୍ତବିକ କିଛି ଗୁଣ ନାହିଁ,
ସେ ଜରୁର୍ ଫେରି ଆସିବ । କିନ୍ତୁ ଡାହାଣା
ଡାହାଣୀକର ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଅଧିକ ନୁହେଁ ।
ଯେଉଁ ଲୋକକୁ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଦେଖିଥିବେ,
ତାକୁ ପୁଣି ସେଇଠି ଦେଖିଲେ ଯାଇ ଚିତ୍କି
ପାରିବେ, ନହେଲେ ନୁହେଁ ।

ଆଟୋକ୍ ଘାସ କୁହୁଁ ପିନ୍ଧିପକାଇବା ମାତ୍ରେ
ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା । “ଆଃ, କି ମଜା
ହେବ !” ଏହା କହି ଆଟୋକ୍ ଗାଁର ବଡ଼
ଗସ୍ତାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ତାକୁ କେହି ଦେଖି
ପାରୁ ନଥାନ୍ତି । ଗାଁର ମହାଜନ ନିଜ ପାଇଁ
ଗୋଟାଏ ନୂଆ ପୋଷାକ କିଛି ଫେରୁଥାନ୍ତି ।
ଅଦୃଶ୍ୟ ଆଟୋକ୍ ଯାଇ ତାଙ୍କ ବାମ କାନଟି
ମୋଡ଼ ଦେଲା । ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଗାଁ
ଆଡ଼େ ଅନାଇବା ବେଳକୁ ଆଟୋକ୍ ତାଙ୍କ
ଡାହାଣ କାନ ମୋଡ଼ ଦେଲା । ତା’ପରେ
ଦେଲା ତାକୁ ବୁଡ଼ୁରୁକାଳି । ସେ ଲଗାକେ
ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲେ ଓ ଚିତ୍କାର କଲେ ।
କେତେ ଲୋକ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ଆଟୋକ୍

ପାରେ ? ଏ ବାଉଁଶର ଏମିତି ଗୁଣ, ଏହା
ଭିତର ଦେଇ ଦେଖିଲେ ଯାଇ ଜନ୍ମ ହସିବାର
ଓ ଶୀତ ବୋଲିବାର ଦେଖି ହେବ, ଶୁଣି
ହେବ ।” ଆଟୋକ୍ କହିଲା ।

“ସତେ ? ହେଲୁଟି ଯୁବକ । ତମେ ମୋ
ଟୋପି ନିଅ ଆଉ ସେ ବାଉଁଶ ନଳୀଟି ମୋତେ
ଦିଅ ।” ଡାହାଣା କହିଲା ।

“ନା । ତେବେ ତମେ ଯଦି ତମ କୁହୁଟି
ଦେବ, ତେବେ ମୁଁ ଏହା ଦେଇ ପାରେ ।”

ଡାହାଣାର କୁହୁଁ ଘାସରେ ତିଆରି ।
ତଥାପି ଆଟୋକ୍ ତାକୁ ନ ପାଇଲେ ବାଉଁଶ
ନଳୀ ଦେବନାହିଁ ବୋଲି ସାପ୍ ସାପ୍
କହିଦେଲା । ଆଉ ସେ ନିଜେ ବାଉଁଶ ଭିତର

ସେମାନଙ୍କ ଦିଗରୁ କାହା ଗାଲରେ ଗୁପୁଡ଼ା ଦେଲ ତ କାହା ନାକ ମୋଡ଼ ଦେଲ, କାହାର ବା କେଶ ଧରି ଟାଣି ଦେଲ ।

ସେମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବା ବେଳକୁ ସପ୍ତା କଡ଼ରେ ମାଛ ବହୁଥିବା ଗୋଟିଏ ସ୍ତ୍ରୀ ଲେକର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ମାଛଟି ଆଟୋକ୍ ଉଠାଇ ନେଲା । ସମସ୍ତେ ଦେଖୁଥାନ୍ତୁ ମାଛ ଯେପରି ଉଡ଼ି ଯାଉଛି ।

ଆଟୋକ୍ ଠୋ ଠୋ ହସୁଥାଏ ଓ ଶୁଶୁରି ମାରୁଥାଏ । ଲେକେ କାହା କୌଣସି ଭୂତ ପ୍ରେତର ବୋଲି ଭାବୁଥାନ୍ତୁ ।

କିନ୍ତୁ ସମୟ ପରେ ଆଟୋକ୍ ନିଜ ଘରକୁ ଫେରିଗଲା । ତା' ମା କାହାର ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲେ, କିନ୍ତୁ କାହାରୁ ଦେଖିଲେ ନାହିଁ । ଶୋଇବା ଘରେ ଆଟୋକ୍ ନିଜ ଘାସ କୁଣ୍ଡ ଖୋଲି ପକାଇବା ମାତ୍ରେ ଦେଖାଗଲା, ତା' ମା ସେକଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ । କିନ୍ତୁ ବୁଦ୍ଧିମତୀ ମହିଳା କିଛି କହୁଲେ ନାହିଁ ।

ଆଟୋକ୍ ନିଦରେ ଶୋଇଗଲା । ତା' ମା ସେ ଘାସ କୁଣ୍ଡଟି ଉଠାଇ ଆଣି ନିଆଁରେ ପକାଇଦେଲେ । “ଏଭଳି ଯାଦୁକଣ୍ଠ ଜନିତ ସମ୍ପର୍କରେ ରହିବା ମୋତେ ମଙ୍ଗଳକର ନୁହେଁ ।” ସେ ମନେ ମନେ ନିଜକୁ କହୁଲେ ।

ଯେତେବେଳେ ଆଟୋକ୍‌ର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା, ସେତେବେଳକୁ ସେ କୁଣ୍ଡ ପୋଡ଼ି ପାଉଁଶ ହୋଇଗଲାଣି । ସେ କୁଣ୍ଡ ଖୋଜିବାରୁ ତା'

ମା ତାରୁ ଜାମା ପୋଡ଼ି ଦେଇଥିବା କଥା ନିଶ୍ଚୟରେ କହୁଦେଲେ । ଆଟୋକ୍ ହୁକୁ ହୋଇ ତା' ମା'କୁ ଗାଲିଦେଲା. କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ବା ଲଭ କ'ଣ ହୁଅନ୍ତା !

ଆଟୋକ୍ ଚାଲି ପାଉଁଶଚଳ ସପ୍ତା କର ଘର ପଛପଟକୁ ଗଲା ଓ ନିଜ ଦେହରେ ସେ ପାଉଁଶ ଲେପିଲା । ଦେହର ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଅଂଶରେ ପାଉଁଶ ଲେପା ହେଲା, ସେସବୁ ଅଂଶ ଅଦୃଶ୍ୟ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେ ପୁରା ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା, ଝେଙ୍କନା ଘରୁ ବାହାରିଗଲା ।

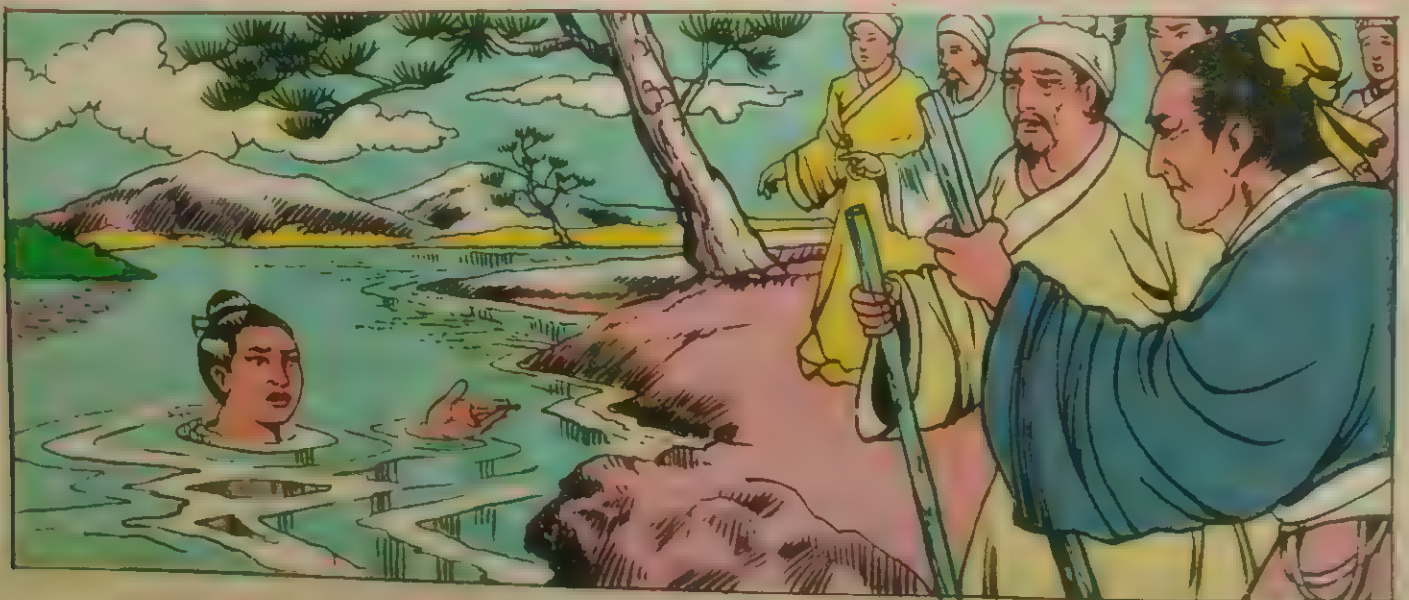
ଶ୍ରୀ ଶେଷ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟାଏ ମଞ୍ଚ ଦୋକାନ ଥାଏ । ସେଠି ଦୈନିକ କେତେକେ

ଲେକ ଝଅପିଆ କରୁଥିଲେ ଓ ସେହନ ଗାଁ
ଦାଣ୍ଡରେ ଯେଉଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଘଟଣା
ଘଟିଥିଲା, ସେ କଥା ଆଲୋଚନା କରୁଥିଲେ ।
ମଦ ଦୋକାନୀ ନିଜେ ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି
ନଥିଲା । ସେ କହିଲା, “ଯେଉଁମାନେ ସେ
ଘଟଣା ଦେଖିଲେ, ସେମାନେ ମୋହର
ଦୋକାନରୁ ମଦ ପିଇ ଯାଇଥିବେ ।”

ସେ ଏତକ କହିସାରିବା ବେଳକୁ କିଏ
ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଧକ୍କା ଦେଲା । ସେ ତା’
ନିଜ ମଦ ଗରା ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲା । ମଦ
ଗରାକୁ ମଦ ବାହାରି ଆସୁଥାଏ, କିନ୍ତୁ ସେ ମଦ
ଧାର ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ଅର୍ଥାତ୍
ଆଟୋକ୍ ମୁହଁ ଲଗାଇ ଚାଟା ପିଇ ଯାଉଥାଏ ।

ଦୋକାନୀ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ କାବା ହୋଇ
ଅନାଇଥାନ୍ତି । ଯେଉଁ ମୁହଁ ମଦ ପିଉଥାଏ,
ସେ ମୁହଁ ହମେ ଦେଖାଗଲା । କାରଣ ହେଲା,
ମଦ ଦ୍ଵାରା ଆଟୋକ୍ ମୁହଁରୁ ସେ ପାଉଁଶତଳ
ଧୋଇ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ ।

“ଦେଖ ଦେଖ, ଗୋଟାଏ କଥା ମୁଣ୍ଡ
ଆସି ମଦ ପିଉଛି ।” କେହି ଜଣେ କହିଲା ।
ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଆଉ ଜଣେ ଦୁଇଜଣ
ଚେତା ହସାଇଲେ । ଆଟୋକ୍ ବୁଝିପାରିଲା
ଯେ ତା’ ମୁହଁ ଦିଶୁଛି । ସେ ଦୋକାନରୁ
ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଲା । ଲୋକେ ତା’ ପଛରେ
ଗୋଡ଼ାଇଲେ । ତା’ ଦେହ ଝାଳରେ ଓଦା
ହୋଇଗଲା । ଝାଳ ଦ୍ଵାରା ପାଉଁଶ ଧୋଇ
ହୋଇଯିବାରୁ ତା’ ଚେହେରା ଦେଖାଗଲା ।
ଲୋକେ ଆଦୃଶ ପ୍ରବଳ ଗତିରେ ଦୌଡ଼ିଲେ
ଆଟୋକ୍ ଗୋଟାଏ ନଈରେ ପଡ଼ିଗଲା ।
ଲୋକେ କୁଳରେ ଜମା ହେଇଗଲେ । ସେ
ବିକଳ ସ୍ଵରରେ ସବୁ କହିଗଲା । ଲୋକେ
ତା’ ଉପରେ ଖପା ହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ବହେ
ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ଆରେ ଦୁଷ୍ଟ ଟୋକା,
ତୁ ତାହାଣୀଠୁଁ ତା’ ଜାମା ଠକିଲେ ତ
ନେଲ, କିନ୍ତୁ ଆମକୁ ଏତେ ହରକତ କଲ
କାହିଁକି ?”

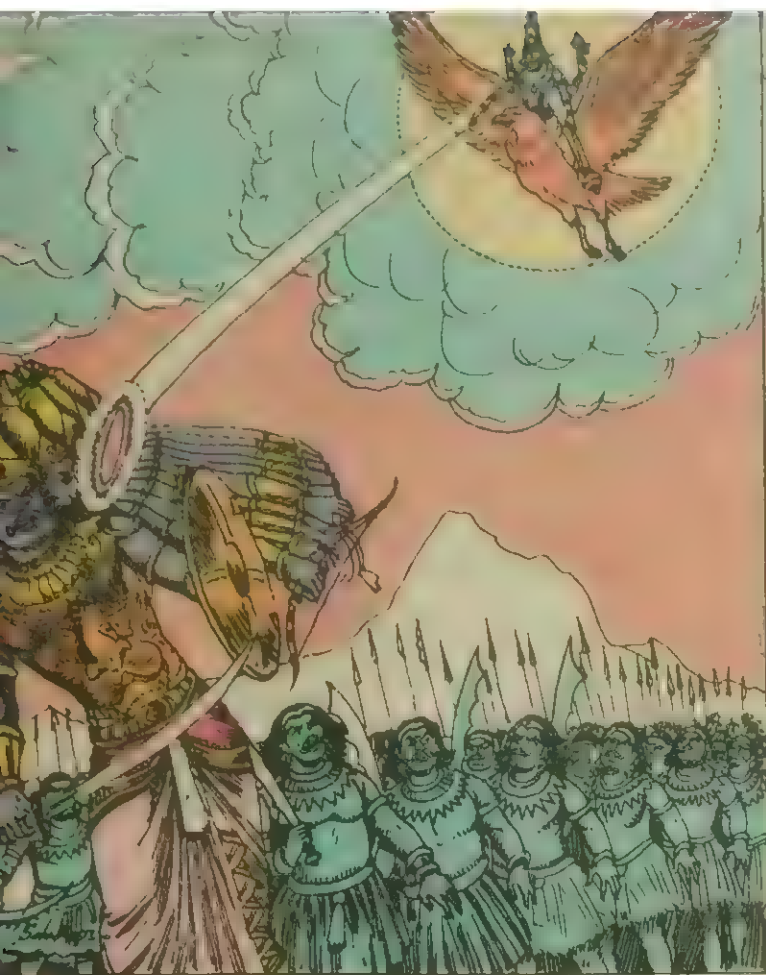
କୃଷ୍ଣାବତାର

ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ କାଳନେମି ନାମରେ ଗୋଟାଏ ଦାନବ ଥାଏ । ତାହାର ଥିଲା ଏକଶତ ମସ୍ତକ ଓ ଦୁଇଶତ ହାତ । ସେ ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଳଶାଳୀ । ପୁଣି ବହୁ କଠୋର ତପସ୍ୟା ଦ୍ଵାରା ସେ ବୃଦ୍ଧାକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ଅନେକବାର ବରପ୍ରାପ୍ତ କଲା । ସେତେବେଳେ ଦେବଦାନବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଦାନବମାନେ ବାରମ୍ବାର ହାରିଯିବାର ଶୁଣି ସେ ସମସ୍ତ ଦାନବଦଳକୁ ଏକଜୁଟ୍ କରି ନିଜେ ସେନାପତି ହୋଇ ଦେବତାମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଗଲା ।

ତା'ର ଭ୍ରଷଣ ପରାସ୍ତମ, ପ୍ରତଣ୍ଡ ଶକ୍ତି ଓ ବିଷେଷ ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଦେଖି ଦେବତାମାନେ ଶକ୍ତିଗଲେ । ତଥାପି ଯୁଦ୍ଧ ସକାଶେ

ସେ ଆହ୍ଵାନ କରିବାରୁ ସେମାନେ ବାହାରି ଆସିଲେ ।

ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା ଓ ଦେବତାମାନେ ପରାଜିତ ହେଲେ । ତା'ପରେ ସେ ତନିଲେକ ଜୟ କଲା । ଖମେ ତା'ର ଗର୍ବ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଦେବଗଣ ଏତେତେଣେ ଭୟରେ ଓ ଦୁଃଖରେ ଆତ୍ମଗୋପନ କରି ରହିଲେ । ମୁନିରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଦାନବମାନଙ୍କ ଔଚ୍ଛନ୍ଦ୍ୟ ଦେଖି ଦୁଃଖରେ ମୁହ୍ୟମାନ ହେଲେ । ବିଷ୍ଣୁ ସବୁ ଦେଖୁଥା'ନ୍ତି କିନ୍ତୁ ନାରବ ଥା'ନ୍ତି । କାରଣ ସେତେବେଳକୁ କାଳନେମିର ମରିବାର ସମୟ ହୋଇ ନଥାଏ । ସମସ୍ତ ଲୋକ ଜୟ କରିସାରି ଦିନେ ସେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଯାଇ ଶୀରସାଗର ତଟରେ ପହଞ୍ଚି ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ

ଯିଏ ପ୍ରକୃତରେ ବୀର ସେ କେବେ ନିଜ
ଦମ୍ଭ କରି ନିଜର ବୀରତ୍ବ କହିବୁଲେ ନାହିଁ ।
ତମେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କଠାରୁ ବରପ୍ରାପ୍ତ କରି ଅହଂ-
କାରବଳେ ବହୁତ ଦୁଷ୍ଟମାନଙ୍କ କରାଣେଲଣି ।
ଏବେ ତମେ ଯଦି ଗୁହୁତ ତେବେ ମୁଁ
ତୁମ ସହଚର ଯୁଦ୍ଧ କରି ଦେବତାମାନଙ୍କ
ହୃଦୟ ଶୁଣି ଶୋଭା ଆଣି ସେମାନଙ୍କୁ
ଦେଇଦେବି ।”

ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ସେ ରାଗରେ କମ୍ପି
ଉଠିଲା । ପ୍ରଥମେ ସେ ଗରୁଡ଼ ଉପରେ ଗଦା
ପ୍ରହାର କଲା । ବିଷ୍ଣୁ ତା’ପରେ ନିଜର ଓ
ଗରୁଡ଼ର ହେରକୁ ବିସ୍ତାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।
ତା’ପରେ ଯୁଦ୍ଧ ଗୁଲିଲା । କାଳିନେମି ପ୍ରାଣ-
ମୁକ୍ତି ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥାଏ ଓ ବିଷ୍ଣୁ ବିଚଳିତ
ନ ହେବାର ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥାଏ ।
କିନ୍ତୁ ସମୟ ପରେ ବିଷ୍ଣୁ ତହ ପଠାଇଲେ ।
ସେଥିରେ ଦୈତ୍ୟ କାଳନେମି ସହଚର ତା’ର
ଅନୁଚରବର୍ଗ ମଧ୍ୟ ମରିଗଲେ । ତନିଲେକ
ଦୈତ୍ୟର ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ରକ୍ଷା ପାଇ ଶାନ୍ତ
ହେଲା । ଦେବତାମାନେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ସାଥରେ
ନେଇ ଭଗବାନ୍ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ସ୍ତବ୍ଧ କରିବାକୁ
ଲାଗିଲେ ।

ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ ଦେବତାମାନଙ୍କ ସୂତରେ ପ୍ରଫଳ
ହୋଇ କହିଲେ, “ଏବେ ତୁମେମାନେ
ନିର୍ଭୟରେ କାଳଯାପନ କରିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ
ଯଜ୍ଞ ସବୁ ମଧ୍ୟ ନିର୍ବିଘ୍ନରେ ସମାପ୍ତ ହେବ ଏବଂ

ଯୁଦ୍ଧକୁ ଆହ୍ୱାନ କରି କହିଲା, “ବିଷ୍ଣୁ ଆମ
ଦାନବକୁଳର ମିତ୍ର ମଧୁକୈତଭଙ୍କୁ ବିନା
ଅପରାଧରେ ତମେ ମାରିଛ । ଦୈତ୍ୟକୁଳର
ମଣିସ୍ୱରୂପ ହରଣ୍ୟକଶ୍ୟପଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଛ ।
ଆମ ରାଜା ବଳୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପାତାଳକୁ ପଠାଇ-
ଦେଇ ତନିଲେକ ଅଧିକାର କରି ବସିଛ
ବୋଲି ନିଜକୁ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ବୀର ବୋଲି ଘରୁଛ
ନା ? ଅନେକ ଦୈତ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଅସମୟରେ
ବୈଧବ୍ୟପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏ ସବୁର
ପ୍ରତିଶୋଧ ମୁଁ ନେବାକୁ ଆସିଛି ।”

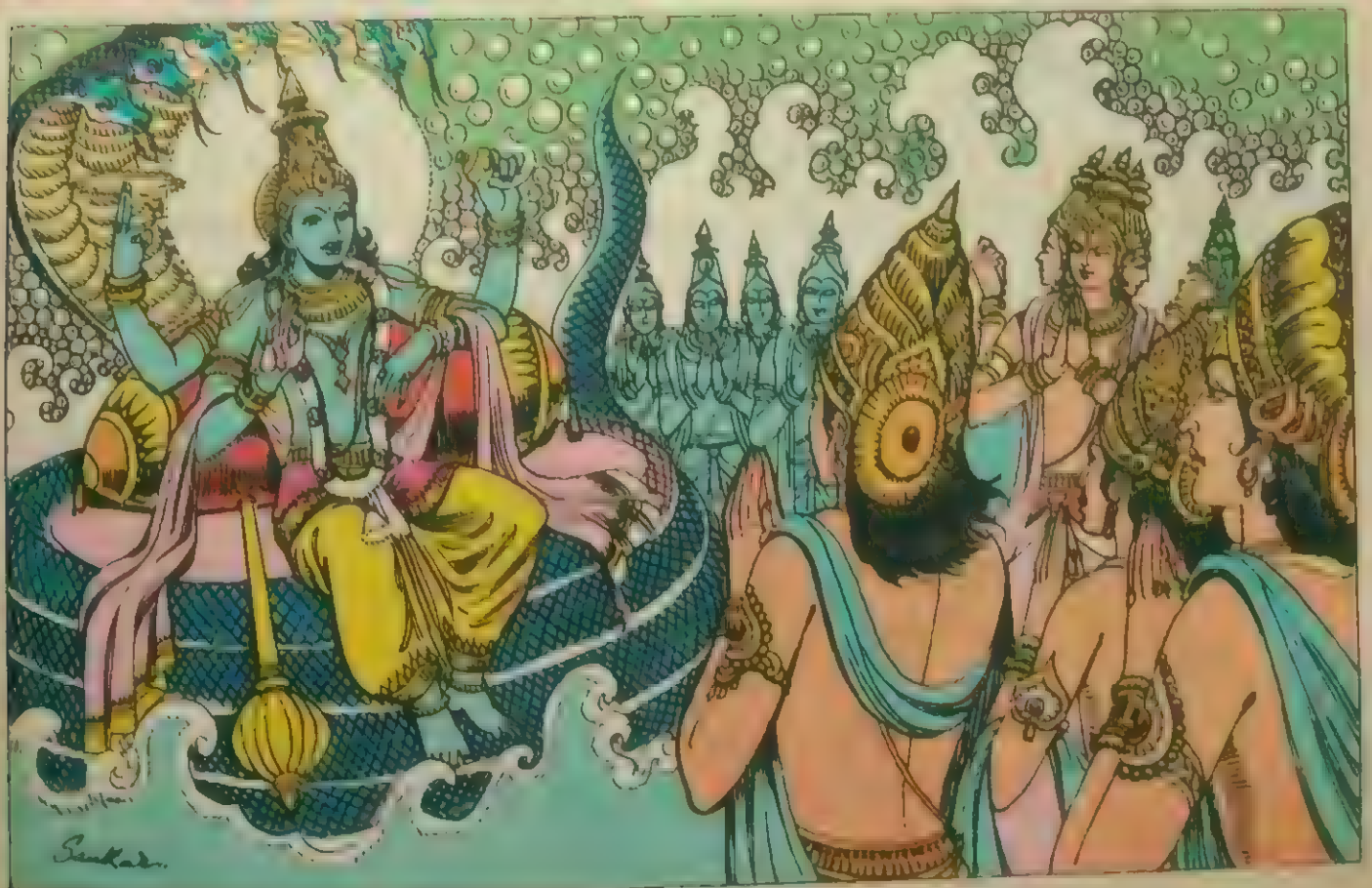
ଭଗବାନ୍ ବିଷ୍ଣୁ କାଳନେମିଙ୍କୁ ଚେତାବନା
ଦେଇ କହିଲେ, “ଶୁଣ, ଦୈତ୍ୟରାଜ, ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଗର୍ବ ହେତୁ ତମେ ପ୍ରଳାପ କରି ଗୁଲିଛ ।

ତୁମେମାନେ ଯଜ୍ଞରୀତି ପାଳକ । କିନ୍ତୁ ସଦା
କାଳ ଓ ସତକାଳ ସମ୍ବତ ଦାନବମାନଙ୍କ
ଗତିବଧୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିବ ।” ତା’ପରେ
ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ କ୍ଷୀରସାଗରସ୍ଥ ଚାକର ଶେଷ-
ଶଯ୍ୟାକୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରି ଯୋଗନିଦ୍ରାରେ ଲୀନ
ହୋଇଗଲେ ।

ଭଗବାନ୍ ବିଷ୍ଣୁ ଯୋଗନିଦ୍ରାରେ ଥିବା
ସମୟରେ ସତ୍ୟଯୁଗ ବ୍ୟତୀତ ହୋଇଗଲା ।
ତା’ପରେ ଋବଣ ବଧ ନିମିତ୍ତ ଥରେ
ହେତୟାରେ ସେ ଅବତାର ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ ।
ଦାନବ ବଧ ପରେ ପୁଣି ସେ ଯେଉଁଠି
ଶେଷଶଯ୍ୟାରେ ଯୋଗନିଦ୍ରାରେ ଲୀନ
ଅବସ୍ଥାରେ ଥା’ନ୍ତି । ହେତୟା ପରେ ଦ୍ଵାପର
ଯୁଗରେ ଗୁଜାମାନେ ପରାକ୍ରମଶାଳୀ ହୋଇ

ଉଠିଲେ ଲୋକାଶ୍ରମୀ ବହୁତ ନୂଆ ଯଜ୍ଞ
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ପୁଣି ପାପ ଓ ଅନାର୍ତ୍ତ
ବ୍ୟାପିଗଲା । ଧର୍ମର ଗୁଣ ଘଟିଲା । ପୃଥିବୀ-
ମାତା ଏସବୁ ସହ୍ୟ କରି ନପାରି ବହୁଙ୍କ
ନିକଟରେ ନିଜର ଦୁଃଖ ଜଣାଇଲେ । ବ୍ରହ୍ମା
ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ସାଥରେ ନେଇ କ୍ଷୀରସାଗର
ତଟରେ ପହଞ୍ଚି ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଯୋଗନିଦ୍ରାରୁ
ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଜାଗ୍ରତ କରାଇଲେ ।

ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଖି ଖୋଲି
ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁଲେ ଓ ନାନାଦି କୁଣ୍ଡଳ
ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ । ତା’ପରେ ସେ କହିଲେ,
“ଦେବଗଣ, କାହିଁକି ପୁଣି ତମେମାନେ
ଆସିଛ ? ସବୁ କିଛି କୁଣ୍ଡଳ ତ ? ତନିଲେକ
ଅସୁରମାନଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ମୁକ୍ତ ତ ?”

ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଯାଇ ବ୍ରହ୍ମା କହିଲେ, “ପ୍ରଭୁ, ସବୁ କୁଶଳ । ସତ୍ୟ ଏବଂ ଧର୍ମ ପଥରେ ରହି ଗଜାମାନେ ପ୍ରଜା-ପାଳନ କରୁଛନ୍ତି । ଯୁଗନ୍ତମ, ଦେବକନ୍ୟା, ପିତୃପୁରୁଷଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସବୁ କିଛି ଠିକ୍ ଭାବରେ ଚାଲୁଛି । କୌଣସି ବ୍ୟାଧି ବା ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ନାହିଁ । ମାନବ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆୟୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ଫଳେ ଗ୍ରାମ, ଜନପଦ ଓ ନଗରମାନଙ୍କର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ପୃଥିବୀମାତା ସେମାନଙ୍କ ଭାର ବହନ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଏହିପରି ଏକ ସଙ୍କଟରେ କ’ଣ କରିବି? ଧର୍ମର ଗୁଣ ଘଟିବ ନାହିଁ ଅଥଚ ଲୋକସଂଖ୍ୟା କମିଯିବେ

ଏଥିପାଇଁ ଆମେମାନେ କୌଣସି ଉପାୟ ଖୋଜିବା । ଆପଣ କୃପା କରି ମେରୁ ପର୍ବତକୁ ଆସନ୍ତୁ ଓ ଆମର କ’ଣ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସେ ବିଷୟରେ କିଛି ଉପଦେଶ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଭଗବାନ୍ ବିଷ୍ଣୁ ନିଜର ଆୟୁଧମାନ ଧରି ଗରୁଡ଼ ଉପରେ ବଜେ କଲେ । ତା’ପରେ ଦେବତାମାନଙ୍କ ସହ ଯାଇ ମେରୁପର୍ବତ ଉପରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରେ ବିଶ୍ୱକର୍ମାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଏକ ବିରାଟ, ସୁନ୍ଦର ସଭାଗୃହ ଥିଲା । ସେଠାରେ ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ ସିଂହାସନ ଅଳଂକୃତ କରି ବସିଲେ । ତା’ପରେ ଦେବତାମାନେ ନିଜ ନିଜର ଆସନ ନେଇ ବସିଲେ । ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ପୃଥିବୀମାତା, ଅତି ଦାନଭାବରେ ସେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହୋଇଥା’ନ୍ତି । ତା’ପରେ ଦେବତାମାନଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ସେ ତାଙ୍କର କଷ୍ଟର କାହାଣୀ କହିଲେ ।

ସେ କହିଲେ, “ଭଗବାନ୍ ବିଷ୍ଣୁ ଓ ସମସ୍ତ ଦେବଗଣ ମୋ କଷ୍ଟ ଜାଣନ୍ତି । ଅଧିକ କ’ଣ ବା କହିବି? ପୃଥିବୀର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଖୁବ୍ ବେଶି ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ଭାର ମୋ ପକ୍ଷରେ ଫଳେ ଅସହ୍ୟ ହୋଇ ଉଠୁଛି । ଆପଣମାନେ ସମସ୍ତେ ଭଗବାନ୍ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସହିତ ମୋ ପ୍ରତି ଦୟା କରି ଏଥିର କିଛି ପ୍ରତିକାର କରନ୍ତୁ ।”

ପୃଥିବୀମାତାଙ୍କ କଷ୍ଟ ପୁଣି ଦେବତା, ଯକ୍ଷ, ପିତ୍ତ, ଗନ୍ଧବ, ନାଗ ଆଦି ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ

ଆମେ କହିବା କିଛି କିଛି କହିବା,
 “ପିତାମହ, ଆମେ ପ୍ରଜାପତି ଓ ସୁଧୂକର୍ଣ୍ଣ ।
 ଆମେ କୌଣସି ଉପାୟ କରିବା । ପ୍ରଜା-
 ମାତାଙ୍କ ଚଷ୍ଟା ହରଣ କରିବା ଆମର
 ସମସ୍ତିକର କରିବା ।”

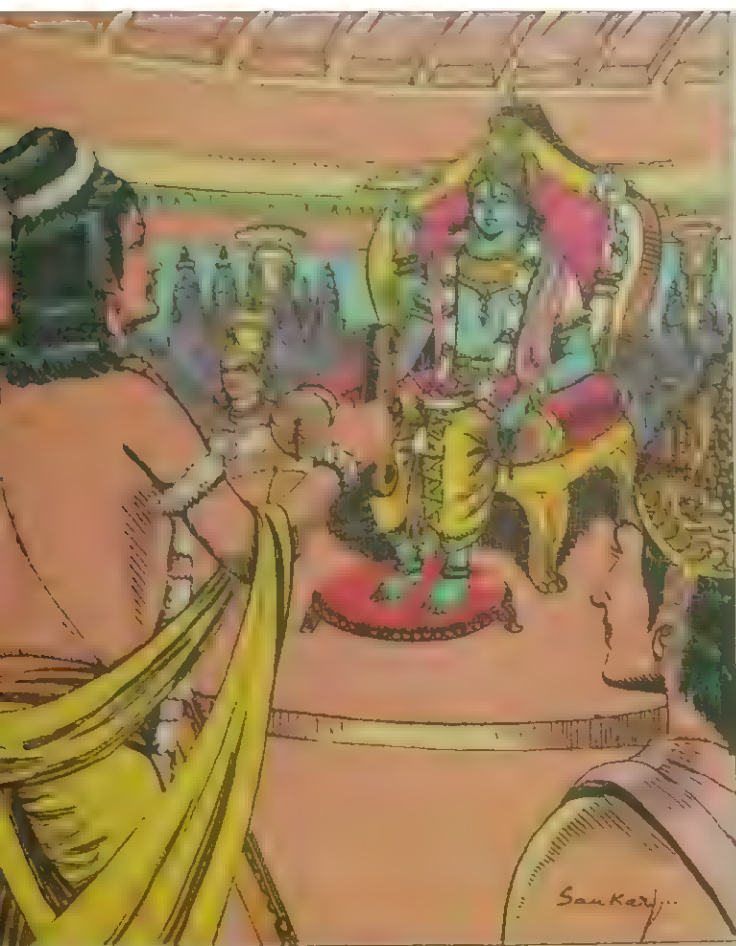
ବ୍ରହ୍ମା କହିଲେ, “ଦିନେ ସୁଧା ସମୟରେ
 ମୁଁ ଓ ମହର୍ଷି ଆଗସ୍ତ୍ୟ ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ବସି
 ନାନା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରୁଥିଲୁ ।
 ସେତେବେଳେ ତନ୍ତ୍ରୋଦୟ ହେବାକୁ ସାଗରର
 ଲହରୀମାଳା ପୁଲି ଉଠି ବହୁ ଉପରକୁ
 ଉଠୁଥାଏ । ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଲହରୀ ଆମ
 ଉପରେ ଘାଟିପଡ଼ି ଆମକୁ ଓହ୍ଲା କରିଦେଲା ।
 ଆମେ ଦୁହେଁ ଏସବୁ ଦେଖି ଶୁକ୍ ହସିଲୁ । ମୁଁ
 ସମୁଦ୍ରକୁ କହିଲି, “ସାଗର, କ’ଣ ଏମିତି
 ପିଲଲିଆ ବ୍ୟବହାର କରୁଛ ? ଶାନ୍ତ ହୁଅ ।”
 ମୋ କଥା ଶୁଣି ସମୁଦ୍ର ଶାନ୍ତ ହୋଇଗଲା ।
 ତା’ପରେ ସମୁଦ୍ର ମାନବରୂପ ଧରି ଦେଖା
 ଗଲାଙ୍କ ସହିତ ଆମ ଆଗରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହେଲେ ।
 ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ଭବିଷ୍ୟତରେ
 ଘଟିବାକୁ ଯାଉଥିବା କିଛି ଦୃଶ୍ୟ ମୁଁ ଦେଖି
 ପାରିଲି । ମୁଁ କହିଲି, “ହେ ସାଗର, ତମେ
 ପୃଥିବୀ ଉପରେ କଣେ ରଜା ରୂପରେ ଜନ୍ମ
 ନେବ । ଯେତେବେଳେ ମୋ ସାମନାରେ ତମେ
 ଆଜି ରଜସ୍ବ ଗୁଣ ଦେଖାଇଲ । ପୁଣି
 ମୋ କଥା ମାନି ଶାନ୍ତ ହୋଇଗଲା, ତେଣୁ
 ତୁମ ନାମ ହେବ ଶାନ୍ତନୁ । ଦେବା ଗଜା

ମଧ୍ୟ ମାନବ ରୂପରେ ତୁମର ପତ୍ନୀ ହୋଇ
 ରହିବେ ।”

ମୋ କଥା ଶୁଣି ସାଗର ବନମାତା ପୁରାଣ
 ନିବେଦନ କରି କହିଲେ, “ପିତାମହ, ଶେଷ
 ବନମାନଙ୍କରେ, ବାମ୍ବୁର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୁରୁ ଓ
 ତନ୍ତ୍ରୋଦୟ ସମୟରେ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟକୁ ଉପରେ
 ମୋର ଜଳ ଖୋଣପୁଣି ହୁଏ ଓ ଲହରୀମାଳା
 ଉଠୁଥିବା ଉଠିଥାଏ । ଏହା ମୁଁ କୌଣସି
 ରଜସ୍ବ ଗୁଣ ବା ଅନ୍ୟ କାରଣରେ କରୁନାହିଁ ।
 ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୋତେ ମାନବରୂପ
 ନେବାର ଅବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟକ ଦେଲେ ?”

ମୁଁ କହିଲି, “ବନ୍ଧୁ, ଲୋକକଳାଣ ମାନ
 ମୁଁ ତୁମକୁ ଏକଥା କହିଲି; ଏହା ଅବଶ୍ୟକ

ନୁହେଁ । ତମେ ପବିତ୍ର ଭରତବଂଶରେ ଜନ୍ମ ହେବ । ଏହି ଶଙ୍ଖାକ ସତ୍ୟଯୁଗରେ ତମେ ଶାପଗ୍ରସ୍ତ ବସୁମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ ଦେବ । ତା'ପରେ ସତ୍ୟବତ୍ସ ନାମକ ଯୁବକଙ୍କୁ ବିବାହ କରି ଦୁଇଟି ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଇ ଶରୀର ତ୍ୟାଗ କରି ପୁଣି ନିଜ ସ୍ଥାନକୁ ଫେରି ଆସିବ । ସେହି ପୁତ୍ରମାନେ ବଂଶ ବିସ୍ତାର କରିବେ ।”

ସେହି ଶାନ୍ତନୁଙ୍କ ପୁତ୍ରଙ୍କଠାରୁ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ପଣ୍ଡୁ ଜନ୍ମ ନେବେ । କାଳକ୍ରମେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ରଙ୍କର ଶତେ ପୁଅ ଓ ପଣ୍ଡୁଙ୍କର ପାଞ୍ଚପୁତ୍ର ହେବେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମହାଯୁଦ୍ଧ ହେବ । ସେହି ମହାଯୁଦ୍ଧରେ ପୃଥ୍ବୀର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ରାଜା, ମହାରାଜାମାନେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ଲକ୍ଷ

ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ମନୁଷ୍ୟ, ହାତୀ, ଗୋଡ଼ା, ଲତ୍ୟାଦି ବିନାଶ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ପୃଥିବୀର ସର୍ବ ଲଭ୍ୟ ହେବ । କଳହ ଉତ୍ପନ୍ନ କରୁଥିବା କଳିଯୁଗରେ ଅଂଶ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ରଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଗାନ୍ଧାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରହିବ ଓ ଯମରାଜଙ୍କ ଅଂଶ ପଣ୍ଡୁ ପତ୍ନୀ କୃତ୍ତିକା ଗର୍ଭରେ ରହିବ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେବତାଙ୍କ ଅଂଶ ଭଲ ଭଲ ମାନବରୂପ ନେଇ ଜନ୍ମ ନେବେ ।”

ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଭବିଷ୍ୟତ ଘଟଣାବଳୀ ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷଦର୍ଶୀ ତାଙ୍କୁ ହୃଦୟ କଲେ । ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ନାରଦ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ବାଣୀବାଦନ କରି ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ସୁତଗାନ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରଦାନ କଲେ । ତା'ପରେ ସେ ଭଗବାନ୍ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ କହିଲେ, “ପ୍ରଭୁ, ଏହି ଦେବତାମାନେ ପୃଥିବୀର ସ୍ବର ଲଭ୍ୟ କରିବାକୁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି ତାହା ଆପଣଙ୍କ ବିନା କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ? ତେଣୁ ଆପଣ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଅବତାର ଗ୍ରହଣ କରି ନିଜର ଲଳ ପ୍ରକଟ କରିବେ । ଆପଣଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଏ ଦେବତାମାନଙ୍କ ଯୋଜନା କେବେ ମଧ୍ୟ ସାଫଲ୍ୟ ଲଭ କରିବ ନାହିଁ । ସେହିକଥା ମନେ ପକାଇବା ପାଇଁ ମୁଁ ଅଭିଶାପ ଏଠାକୁ ଆସିଲି । ଏବେ ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଅସୁର ମନୁଷ୍ୟ ରୂପ ଧାରଣ କରି ରାଜ୍ୟଶାସନ କରି ରହିଛନ୍ତି । ଆପଣ ଶ୍ରୀରାମ

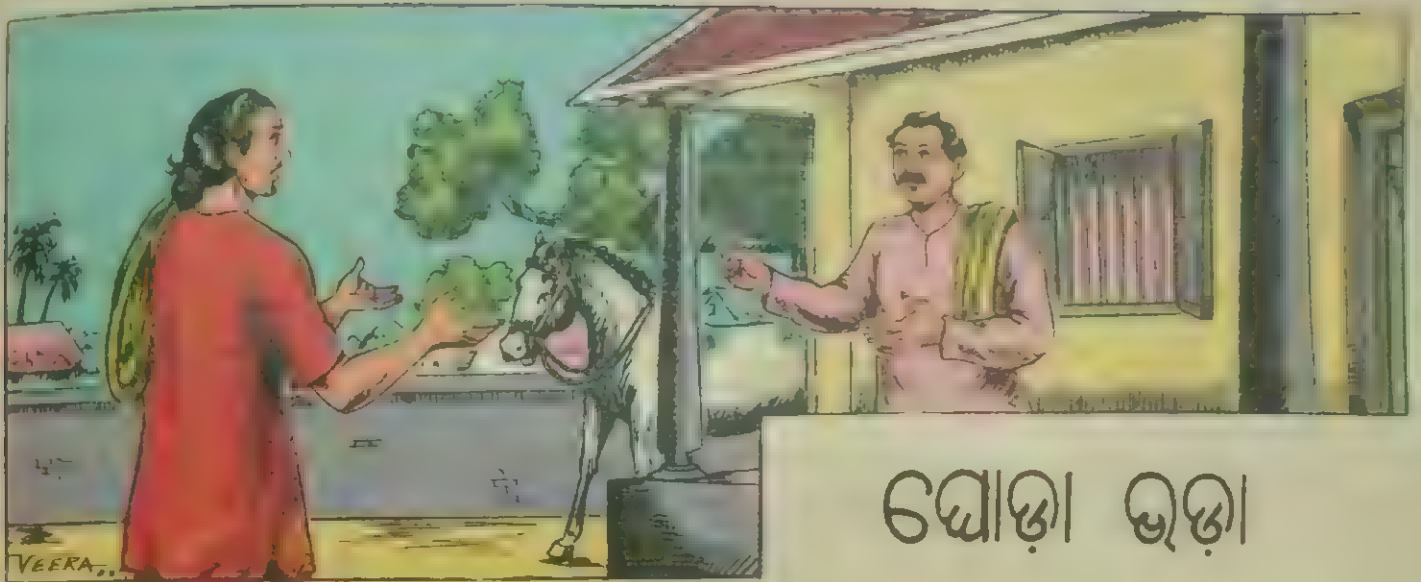
ତୋଇ ରବଣକୁ ବଧ କରିଥିଲେ । ତା'ପରେ
 ଶତ୍ରୁର ରବଣର ଭଗିନୀ ମଧୁ ଓ ତା'ର ପୁଅ
 ଲବଣାସୁରକୁ ବଧ କରି ମଧୁସୂଦନ ନଗରର
 ନୂତନ ନାମ ଦେଲେ ମଧୁସୂଦନ । ଅନେକ
 ରାଜା ସେଠାରେ ରାଜତ୍ବ କରିଛନ୍ତି । ଏବେ କଂସ
 ନାମକ ମହାପୁର ସେଠାରେ ରାଜତ୍ବ କରୁଛି ।
 ସେହି ସତ୍ୟଯୁଗର କାଳନେମି ଜନ୍ମ ନେଇଛି ।
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସୁରମାନେ ମଧ୍ୟ ତା' ସହିତ
 ଜନ୍ମ ନେଇ ସାଧୁମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର
 କରୁଛନ୍ତି । ଧର୍ମର ଗୁଣ ଘଟିଛି । କେତେ
 ଅସୁର ପ୍ରାଗ୍ଜ୍ୟୋତିଷପୁରରେ ନରକାସୁର
 ସହିତ ରହି ରାଜତ୍ବ କରୁଛନ୍ତି । ଏ ସମସ୍ତକୁ
 ମୁକପୋଛ କରିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଭୁ ଆପଣଙ୍କୁହିଁ
 ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଜନ୍ମ ନେବାକୁ ହେବ ।”

ନାରଦଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କହିଲେ,
 “ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ
 କରିବି । ତେବେ ବ୍ରହ୍ମଦେବ, ଆପଣ କୁହନ୍ତୁ
 କେଉଁଠାରେ ଓ କେବେ ମୁଁ ଜନ୍ମ ନେବି ।”

ବ୍ରହ୍ମା କହିଲେ, “ପ୍ରଭୁ, ଆପଣଙ୍କର
 ମନେଥିବା ଥରେ କଣ୍ୟପ ବରୁଣଙ୍କ ଯଜ୍ଞରୁ
 ଯେମୁମାନଙ୍କୁ ହରଣ କରି ନେଇ ଯାଇଥିଲେ ।
 ପରେ ସେ ଫୋରାଇବାକୁ ଗୁଡ଼ାନ୍ତେ ତାଙ୍କର
 ଦୁଇ ପତ୍ନୀ ଅଦିତ ଓ ସୁରଭି ସେ କଥାରେ
 ସମ୍ମତ ହେଲେ ନାହିଁ । ବରୁଣ ମୋ ପାଖରେ
 ଏକଥା କହିବାରୁ ମୁଁ ରୁଷ୍ଟ ହୋଇ କଣ୍ୟପ ଓ
 ତାଙ୍କର ଦୁଇ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ନେବାକୁ
 ଶାପ ଦେଲି । କଣ୍ୟପ ବସୁଦେବ ରୂପେ,
 ଅଦିତ ଦେବକୀ ରୂପେ ଓ ସୁରଭି ରୋହିଣୀ
 ରୂପରେ ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଜନ୍ମ ନେଇଛନ୍ତି ।
 ଆପଣ ନିଜ କଳାକୁ ଦୁଇ ଅଂଶ କରି ସେହି
 ଦୁଇରାଣୀଙ୍କ ଗର୍ଭରେ ପ୍ରବିଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତୁ ।”

ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ କଥା ଭାବିବାନ୍ ବିଷ୍ଣୁ ଆନନ୍ଦରେ
 ସ୍ୱୀକାର କଲେ । ତା'ପରେ ସଭା ଭଙ୍ଗ ହେଲା
 ଓ ଯିଏ ଯାହାର ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଗଲେ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମଧ୍ୟ ଗରୁଡ଼ ଉପରେ ବସି କ୍ଷୀରସାଗର
 ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା କଲେ ।

ଘୋଡ଼ା ଭଡ଼ା

ଗାଁଦୁର ଗ୍ରାମରେ ମୋହନ ଓ ଶେଖର ନାମକ ଦୁଇଜଣ ଗୁଣୀ ଥିଲେ । ମୋହନ ଜଣେ ସାଧାସିଧା ଓ ସରଳ ଲୋକ । କିନ୍ତୁ ଶେଖର ବହୁତ ବୁଦ୍ଧିମାନ । ମୋହନର ସାଧୁପଣିଆରୁ ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ତାକୁ ଲୋକେ ଠକନ୍ତି ।

କନ୍ଦମୁଳ ଆମଦାନୀ ପରେ ମୋହନ ଗୁହ୍ୟ ସେଗୁଡ଼ିକ ନେଇ ସହରରେ ବିକିଲେ କିଛି ଅଧିକ ପଇସା ପାଇବ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ତା'ର ବନ୍ଧୁ ଶେଖର ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା, “ଭାଇ ଶେଖର ଦିନକ ପାଇଁ ତୋ ଘୋଡ଼ାଟିକୁ ଦେଲେ ମୁଁ ସହରରେ କନ୍ଦମୁଳ ଗୁଡ଼ିକ ବିକି କରି ସାଧା ସୁଧା ଫେରି ଆସନ୍ତି ।”

ଶେଖର କହିଲା, ‘ଭାଇ, ଏଇଟା କ’ଣ ଆଉ ବଡ଼ କଥା । ହେଲେ ମୋ ଘୋଡ଼ା ତ କାଲିଠାରୁ କୁଆଡ଼େ ପଲାଇଛି । ତେବେ ତୁ

ରବି ଘରକୁ ଯାଇ ତା’ ଘୋଡ଼ାଟି ମାଗିପାରୁ । ଅବଶ୍ୟ ସିଏ ଟିକିଏ କଂଜୁସ୍ ।”

ତା’ପରେ ମୋହନ ଯାଇ ରବି ଘରେ ପହଞ୍ଚି ସବୁକଥା କହିଲା । ରବି କିଛି ସମୟ ଚିନ୍ତା କରି କହିଲା, “ଘୋଡ଼ା ତ ଦେବ, କିନ୍ତୁ ସେଥିପାଇଁ ଭଡ଼ା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।” ମୋହନ ବିଚାର କ’ଣ କରିବ । ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହିଲା, “ମୋ ପାଖରେ ତ ଫଟା ପାହୁଲଟିଏ ନାହିଁ । ମୁଁ ଶେଖର ତମେ ଶେଖର ପରି ଦିନକ ପାଇଁ ଘୋଡ଼ାଟି ଦେମିବ ଦେବ । ନିହାତି ଯଦି କିଛି ଗୁଡ଼ି ମୁଁ ସହରରୁ ଫେରିଲେ ଅଳ୍ପ କିଛି ଦେବ ।”

“ନା, ନା, ମୁଁ ସେମିତି କାହାକୁ ଘୋଡ଼ା ଦିଏ ନାହିଁ । ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ତମର ଘୋଡ଼ାଟି ଦରକାର ତେବେ ଭଡ଼ା ବାବଦ ଫରାଟ କ୍ଷମାରୁ ଦେଇ ଦିଅ ।”

“ଏଁ, ପଦରଟି କଣାରୁ ? ମୋ ଘରେ ତ ଏ ବର୍ଷର ଫସଲରୁ ପାଞ୍ଚଟି ମାଦା କଣାରୁ ଅଛି ।” ମୋହନ କହିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା ଏବେ ନିଜ ଘରୁ ପାଞ୍ଚଟି ଓ ଅନ୍ୟ କେଉଁଠୁ ଦଶଟି ମିଶାଇ ଆଣ । ତେବେ ଯାଇ ମୋ ଘୋଡ଼ାକୁ ପାଇବ ।” ରବି କହିଲା ।

ବରୁଣ ମୋହନ କିଛି କହି ନପାରି ରବିର ସର୍ତ୍ତ ମାନିନେଲା । ସେ ରବି ଘରେ ନେଇ ପାଞ୍ଚଟି କଣାରୁ ଦେଇ ଆସିଲା । ତା’ପରେ ଦଶଟି ଯୋଗାଡ଼ କରିବାକୁ ବାହାରି ଗଲା ।

ଗସ୍ତରେ ତା’ର ଶକର ସହଚ ଦେଖା ଦେଲା । ଶକର କହିଲା, “ଭାଇ ମୋହନ, ତୋ ଭାଗ୍ୟ ଭଲ, ମୋ ଘୋଡ଼ା ଫେରି

ଆସିଛି । ତୁ ଏବେ ତାକୁ ନେଇଯିବୁ ।”
“କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତ ରବିକୁ କଥା ଦେଇ ଯୋଗୁଛି । ଆଜି ତା’ ଘୋଡ଼ାର ଭଡ଼ା ପଡ଼ିଗଲା କଣାରୁ । ମୁଁ ପାଞ୍ଚଟି ଦେଇଛି । ଏବେ ଦଶଟି ଯୋଗାଡ଼ କରିବାକୁ ଯାଉଛି । ଏବେ କ’ଣ ହେବ ?” ମୋହନ କହିଲା ।

“ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ ଶେଖର ଘେଇ ବାଟରେ ଯାଉଥିଲା । ଘେଠାକୁ ଆସି ସବୁ ଶୁଣିଲା । ତା’ପରେ ସେ କହିଲା, “ମୋହନ ତୁ ଏବେ ରବି ପାଖକୁ ଯାଇ କହ କି ତୋର ଘୋଡ଼ା ଦରକାର ନାହିଁ । ସେ ତୋର ପଞ୍ଚଟି କଣାରୁ ଫେରସ୍ତ ଦେଇ ଦେଉ ।”

“ରବିକୁ ଦେଖିଲେ ତ ମୋତେ ଭୟ ଲାଗେ । ମୁଁ ଏତେ କଥା କହିବି କିପରି ?” ମୋହନ କହିଲା ।

“ଗୁଲ୍, ମୁଁ ତୋ ସହଚ ଯିବି ଓ ତୋ କଣାରୁତକ ତା’ଠାରୁ ଫେରିବ ଆଣିବି ।” କହିଲା ଶେଖର । ଏବେ ମଜା ଦେଖିବାକୁ ଶକର ମଧ୍ୟ ସଙ୍ଗରେ ଗଲା । ତିନିଜଣ ବଢ଼ି ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ରବି ଘରେ ।

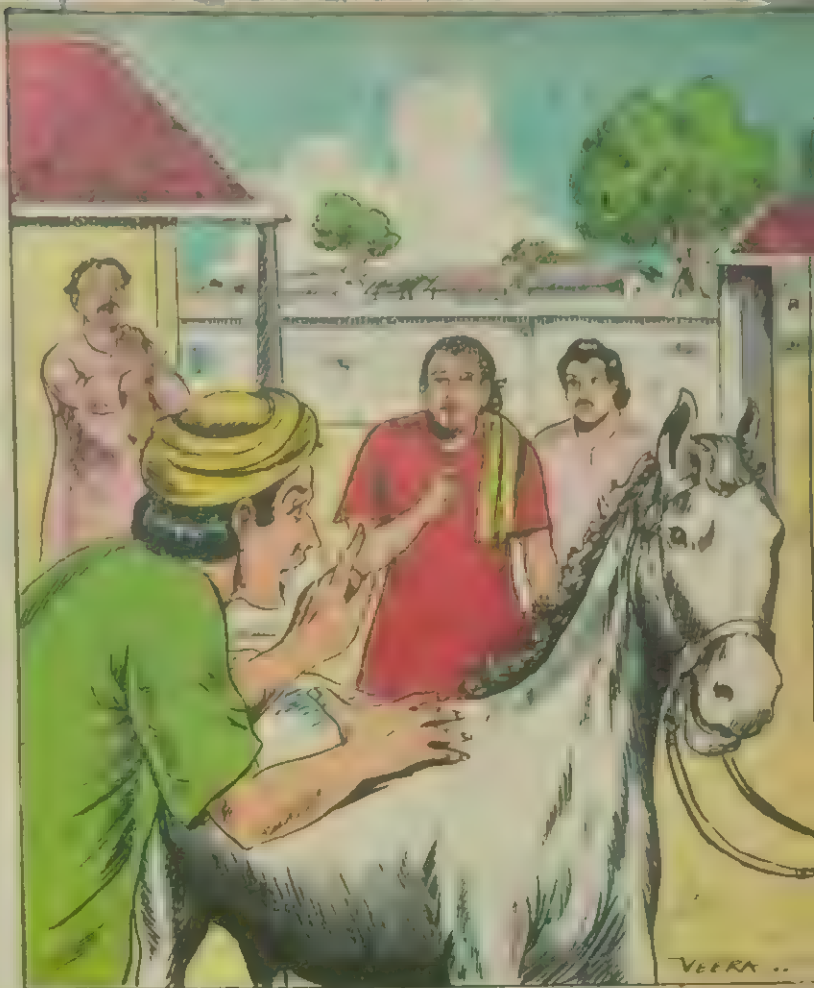
ତିନିଜଣଙ୍କୁ ଦେଖି ରବି ପଚାରିଲା, “କ’ଣ ?” ତୁମ ଘୋଡ଼ା ଦେଖିବାକୁ ଆସିଛି । ତୁମ ଘୋଡ଼ା କାହିଁ ? ଶେଖର କହିଲା ।

“ତୁମ ସାମନାରେ ପରା ଠିଆ ହୋଇଛି । କିନ୍ତୁ ବାକି ଦଶଟି କଣାରୁ ନ ଦେଲେ ମୁଁ ଘୋଡ଼ା ଦେଉନାହିଁ ।” ରବି କହିଲା ।

“ଠିକ୍ ଅଛି, ଆମେ ତ ଦେବାକୁ ମନା
 କରୁନାହିଁ । ତେବେ ଦେଖିବାକୁ ହେବ
 ଘୋଡ଼ା ଆମ କାମ ଚଳାଇ ପାରିବ କି ନାହିଁ ।”
 ଏତକ କହି ଶେଖର ପାଇଁ ଘୋଡ଼ାର ପିଠି
 ଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ପିଠି ମାଧୁ ମାଧୁ ଶେଖର
 କହିଲା, “ମେ ହଜି, ତୋ ପାଇଁ ଦୁଇଗୁଣ
 ଛାନ ଦରକାର, ଆଉ ତୋ ପଛରେ ମୁଁ
 ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ଦେଉଗୁଣ ଛାନ ଦରକାର ।
 ପୁଣି ମୋ ପଛରେ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ବସିବ । ତା’
 ପାଇଁ ଅନ୍ତତଃ ଦୁଇଗୁଣ ଲେଡ଼ା । କିନ୍ତୁ
 ତୋ ସ୍ତ୍ରୀ ତ ଟିକିଏ ମୋଟା ନା ? ତା’ ପାଇଁ
 ଦୁଇଗୁଣ ଗୁରୁ ଆଜୁଳି ଛାନ ରଖିବା ।
 ତାକୁ ଆଗରେ ବସାଇଲେ କୁଆମାନେ କେଉଁଠି
 ବସିବେ ? ତୋ ଝିଅଟି ତ ନିହାତି ସାନ ତାକୁ
 ଘୋଡ଼ାର ବେକ ଉପରେ ବସାଇ ଦେବା ।
 ସାନପୁଅ ପାଇଁ ଜାଣା ଦରକାର ନାହିଁ । ସେ
 ତୋ ସ୍ତ୍ରୀ କୋଳରେ ବସିଯିବ ।”

ଏ ସବୁକଥା ଶେଖରଠାରୁ ଶୁଣି ରବି
 ରାଗରେ ଥରିଲାଣି । ସେ ଚିତ୍କାର କରି
 କହିଲା, “ବାସ୍, ସେତକି ଆଉ, ତମର
 ଆଉ ବୁଦ୍ଧିଭ୍ରଂଶ ହୋଇନାହିଁ ତ ? କ’ଣ
 ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ା ପିଠିରେ ଏତେ ଲୋକ
 ବସି ପିବେ ?”

“ଆରେ ଭାଇ, ସେକଥା ତ ଘୋଡ଼ା
 ବୁଝିବ । ଆମ ସମସ୍ୟା ହେଲା ଏତେଲୋକ
 ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ବସି ଯାଇପାରିବେ ନା

ନାହିଁ । ଆମେସବୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ବୁଲି ଯିବୁ ତ
 ସେଥିପାଇଁ ।” ଶେଖର ପଚାରିଲା ।

“ଖର୍ଚ୍ଚ ଯାଅ କି ନିର୍ଜକୁ ଯାଅ, କିନ୍ତୁ
 ମୋ ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ଦୁଇଟା ବଂଶ ପୁର
 ବସି ଯିବାକୁ କିଏ କହିଲା । ଏ ଅବସ୍ଥାରେ
 ମୁଁ ଘୋଡ଼ା ଆଦୌ ଦେଉ ନାହିଁ ।
 କେବଳ ସହରକୁ ଯିବା ଆସିବା ପାଇଁ ମୁଁ
 ଘୋଡ଼ା ଦେବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲି ।”
 ରବି କହିଲା ।

“ସହରକୁ ଯାଇ କ’ଣ ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ହେବ
 ମପାମପି କରି ଦେଖିଲି ଘୋଡ଼ା ପିଠି ଉପରେ
 ଜାଣା ଅଛି । ଟିକିଏ ଅସୁବିଧା ହେଲେ ବି
 ଚଳିଯିବ ।” ଶେଖର କହିଲା ।

“ଘୋଡ଼ା ନେବା ପୁରୁଷ ତମେ କହିଲ
ଭଲ କଲ । ନହେଲେ ତ ଘୋଡ଼ାଟି ମର
ଯାଇଥାନ୍ତା । ମୁଁ ତୁମକୁ ଘୋଡ଼ା ଦେଉନାହିଁ ।
ବୁଝିଲ ?” ରବି କହିଲା ।

“ତମେ ତ ଘୋଡ଼ା ଦେବାକୁ କଥା
ଦେଇଛ । ଆମେ ସେହି ଅନୁସାରେ ସବୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛୁ । ଏବେ ଆମର ଜିନିଷ ସବୁ
ନଷ୍ଟ ହେବ । କଥା ଦେଇ ପୁଣି ଠକାଉଛ ?
ଏବେ ତାହେଲେ ଥାନାକୁ ଚାଲ ।” ପୁଣି
ମୋହନକୁ ଅନାଇ କହିଲା, “ଆରେ ମୁଁ
ତ ତୋ ବୁଢ଼ୀମା କଥା ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି ।
ସିଏ ବି ଯିବ ପୁଣି ଜିନିଷ ପତ୍ର କିଛି କପରି
ଲଟକାଇ ନେବା ସେସବୁ ଗ୍ରହ ଠିକ୍ କର ।”

“କୌଣସି ସର୍ତ୍ତରେ ବି ମୁଁ ଘୋଡ଼ା
ଦେଉନାହିଁ । ତମେ କ’ଣ ମୋ ଘୋଡ଼ାକୁ ମାରି
ଦେବାକୁ ଚାହୁଁ ?” ଶୁଣିକରି କହିଲା ରବି ।

“କହିଦେଲେ ହେଲ ? ଠକେଇ ଅଭି-
ଯୋଗରେ ତୁମକୁ ଏବେ ଥାନାକୁ ଯିବାକୁ

ହେବ । କଥା ଦେଇଛ ପୁଣି ଅତୀତ ପାଞ୍ଚଟି
କଣାରୁ ନେଇ ଏବେ ମନା କରୁଛ ?”
ଶେଖର କହିଲା । “ତୁମ ପାଞ୍ଚଟି କଣାରୁ
ଏବେ ନିଅ । ଯାଅ ଏଠୁ ।” ରବି କହିଲା ।

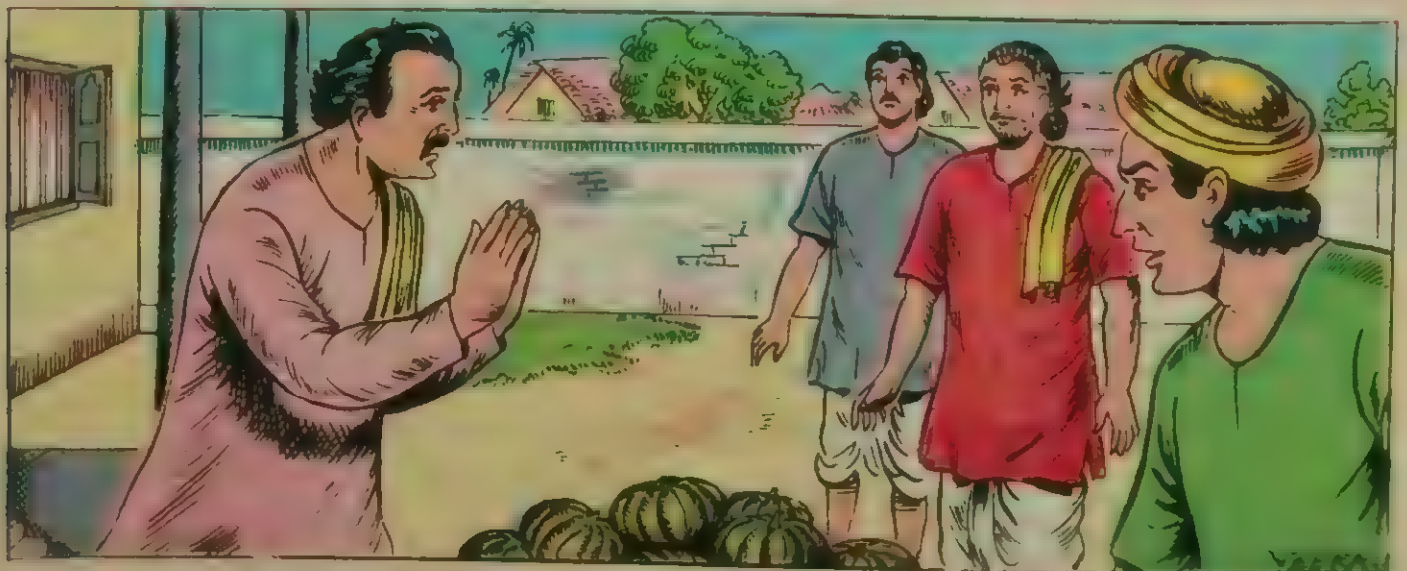
“ତମେ ତ ପନ୍ଦର କଣାରୁରେ ରାଜ
ହୋଇଥିଲ । ଦଣ୍ଡ ସ୍ୱରୂପ ଆଉ ଦଣ୍ଡଟି ନ
ଦେଲେ ଥାନାକୁ ଗଲି ।” ଶେଖର କହିଲା ।

“କିନ୍ତୁ ମୋହନ ତ ପାଞ୍ଚଟି କଣାରୁ
ଦେଇଥିଲା ।” ରବି ଶୁଣିକରି କହିଲା ।

“ତେବେ ଦଣ୍ଡସ୍ୱରୂପ ତମକୁ କିଛି ଦେବାକୁ
ହେବ ।” ଶେଖର କହିଲା ।

ରବି ଶୁଣିଯାଇ ଆଉ କିଛି ଅଧିକା କଣାରୁ
ଦେଇ କହିଲା, “ବାବା ଏଥର ଯାଅ ଆଉ
ମୋତେ ପାଗଳ କରିଦିଅ ନାହିଁ ।”

ଶେଖର ଓ ଶଙ୍କର ହସି ହସି ତା’
କଣାରୁତକ ତାକୁ ପୁଣି ଫେରାଇ ଦେଇ
ମୋହନର ପାଞ୍ଚଟି କଣାରୁ ନେଇ ଆସିଲେ ।
ତାହାଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦରେ ଘରକୁ ଫେରିଲେ ।

ଜାମାତା ନିର୍ବାଚନ

[୯]

ରାଜଦାସ ଓ ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଭିତରେ ପଶି ଭିତରୁ କବାଟ ଖୋଲିଦେଲେ । କିଛି ସମୟ ଧରି ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ବାହାରେ ଖୋଜାଖୋଜି କରି ସେମାନଙ୍କୁ ନ ପାଇବାରୁ ଘରରେ କି ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ମହାବିଷ୍ଣୁ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।

ସେମାନେ ଅନ୍ତର୍ଜାତ ଦୋଳିଯିବା ପରେ ଜୟ ଓ ବିଜୟ ଖୁବ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ଏଣେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରି କହିଲେ. “ତୁମେ ଦୁଇ ବ୍ୟକ୍ତି ଜନ୍ମ ନେଇଛ । ଏଇ ଗାଁରୁ ବାହାରି ଯାଅ ନହେଲେ ଆମେ ତୁମକୁ ପ୍ରାଣରେ ମାରିଦେବୁ । ଯଦି ଏଠାରେ ରହିବାକୁ ଚାହୁଁ ତେବେ ବ୍ୟସ୍ତ ପ୍ରକୃତି ଛାଡ଼ି ଉଦ୍‌ଭୁଲେକ ପରି ବାସ କର ।”

ଏଥର ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଭିତରେ ଯିବାବେଳେ ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ଖୁବ୍ ଖୁସିଆଁନ୍ତି । କାରଣ ସାଙ୍ଗରେ ପ୍ରିୟ ରାଜଦାସ, ପୁଣି ଅନେକ ଶାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ।

ହଠାତ୍ ରାଜଦାସ ପଚାରିଲେ, “ରାଜ-ମହଲରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପରେ କ’ଣ କରିବାକୁ ହେବ ?”

“ଶୁଣ, ରାଜ୍ୟରେ ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ମୋତେ ଜଣେ ତାନ୍ତ୍ରିକ ନେଇ ଯାଇଛି । ମୁଁ ମୋ ପିତାଙ୍କୁ କହିବି କି ତମେହିଁ ମୋତେ ତାନ୍ତ୍ରିକ ହାତରୁ ରକ୍ଷା କରିଛ । ତା’ପରେ ସେମାନେ ଖୁସି ହେଇ ମୋତେ ତୁମ ସହିତ ବାହାଡ଼ ଦେବେ ।” ପ୍ରିୟମ୍ବଦା କହିଲେ ।

“କିନ୍ତୁ ତମେ ତ ଉଦ୍ୟାନରକ୍ଷୀ ଜୟକୁ ମଧ୍ୟ ସେଇକଥା କହିଥିଲ ଓ ତାକୁ ବିବାହ

“କହୁବିବା”

କରିବାକୁ କଥା ଦେଇଥିଲ ।” ରାଜଦାସ କହିଲେ ।

“ତୁମକୁ ଦେଖିବା ପୁରୁଷ ତାହାହିଁ ଥିଲ ମୋର ବରୁର । ଜୟ ମୋର ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା କରିଥିବାରୁ ମୁଁ ଦ୍ଵିତୀୟ ତାକୁ ବିବାହ କରିବାକୁ କହିଥିଲି କୃତଜ୍ଞତା ସ୍ଵରୂପ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତ ତାକୁ କେବେ ଭଲପାଇ ଏକଥା କହିନାହିଁ । ମୋର ସମସ୍ତ ଭଲ ପାଇବା ତୁମ ପାଇଁ । ତା’ ପାଇଁ ଥିଲ କୃତଜ୍ଞତା ।” ପ୍ରିୟମ୍ବଦା କହିଲେ ।

ରାଜଦାସ କିଛି ସମୟ ଶବ୍ଦକଳ୍ପ କହିଲେ, “ଯାହାହେଲେ ମଧ୍ୟ ତମେ ତାକୁ କଥା ଦେଇଛ, ନିଜର ସତ୍ୟରକ୍ଷା କର ।”

ରାଜଦାସଙ୍କର ଏଭଳି ନିଷ୍ଠୁରବାକ୍ୟ ଶୁଣି ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ପଚାରିଲେ, “କ’ଣ ବିବାହ ପାଇଁ ମୁଁ ତୁମର ପସନ୍ଦ ନୁହେଁ ?”

“ପ୍ରିୟମ୍ବଦା, ତୁମେ ଯେବେ କହିଲ ତୁମ ଜାତକ ଅନୁସାରେ ତମେ ଜଣେ ସାଧାରଣ ଲୋକକୁ ବିବାହ କରିବ, ମୁଁ ସେହିଦିନଠାରୁ ସାଧାରଣ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲି । ମୋ ଗୁରୁ ମୋତେ କହିଥିଲେ—“ତୁ ଅପକର କରୁଥିବା ଲୋକର ମଧ୍ୟ ଉପକାର କରିବୁ । କୌଣସି ସ୍ଵାର୍ଥର ବଶୀଭୂତ ହେବୁ ନାହିଁ ।”—କିନ୍ତୁ ତୁମକୁ ଦେଖିବା ପରେ ମୁଁ କାମନାର ବଶୀଭୂତ ହେଲି । ଯାହା ବି ହେଉ ମୋ ଯୋଗୁ ଜୟ ପ୍ରତି ଅନ୍ୟାୟ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।” ରାଜଦାସ କହିଲେ ।

ପ୍ରିୟମ୍ବଦା କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେ ନିଶ୍ଚୟ କଲେ ଯେ ଜୟକୁ ଡାକି ସବୁ ବୁଝାଇ ଦେବେ ଓ ତା’ର ସ୍ଵୀକୃତି ନେଇ ସେ ରାଜଦାସକୁ ବିବାହ କରିବେ । ଏହିପରି ନାନାକଥା ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ସେମାନେ ସୁଡ଼ଙ୍ଗର ଶେଷ ପ୍ରାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ଗୁଡ଼ିଆର ଭିତର ଦେଇ ଯାଇ ନିଜ କନ୍ଦୁରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ରାଜଦାସକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ କି କିଛି ସମୟ ସେ ସେହିଠାରେହିଁ ଥା’ନ୍ତୁ ।

ଚନ୍ଦ୍ରନକ୍ଷତ୍ରରେ ପ୍ରବେଶ କରି ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ଘଣ୍ଟି ବଜାଇଲେ । ଅନେକ ପରୋରିକା ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ

ପ୍ରିୟମ୍ବଦା କୁଶଳରେ ଚାଲୁଥିବା ଶବର
ରାଜମହଲ ଭିତରେ ପ୍ରବୁର ହୋଇଗଲା ।

ରାଜା ରାଣୀ ଦୌଡ଼ି ଆସି ଝିଅକୁ ସ୍ନେହରେ
ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ସବୁକଥା ଜଣାଇ ପକାଇଲେ ।
ପ୍ରିୟମ୍ବଦା କେବଳ ଆଳ୍ପ ହସି କହିଲେ,
“ମା”, ସେମକୁ ଗପିଲେ ଦାୟି ସମସ୍ତ ନେବ ।
ପରେ କହିବ । ଏବେ ଅନ୍ତଃପୁରର ସମସ୍ତ
ରାଣୀଙ୍କୁ ମୋ ପାଖକୁ ଟିକିଏ ଡାକିଦିଅ ।”

ରାଜାଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରେ ସବୁ ପ୍ରହରୀ ଆସି ହାଜର
ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜୟ
ନଥିଲା । ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପିତାଙ୍କୁ
ପଚାରିଲେ, “ବାବା, ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜୟ
ନାମକ ଏକ ପ୍ରହରୀ ଥିଲା, ସେ କାହିଁ ?”

ଜଣେ ପ୍ରହରୀ କହିଲା, “ରାଜକୁମାରୀ,
ଜୟର ବିବାହ ହେବା କଥା । ତା’ର ଆଜ୍ଞା
ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଛୁଟି ନେଇ ଘରକୁ
ଯାଇଛି । କାଲି ସେ କାମରେ ଯୋଗଦେବ ।”

ଏକଥା ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ପ୍ରିୟମ୍ବଦାଙ୍କର
ସମସ୍ୟାର ଅର୍ଦ୍ଧେକ ସମାଧାନ ହୋଇଗଲା ।
ତା’ପରେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବିଦାକରି କହିଲେ,
“ମୋତେ ବହୁତ ନିଦ ମାଡୁଛି ମୁଁ ଶୁବ୍ କାନ୍ତ ।
ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ କରିବ ।” ପ୍ରିୟମ୍ବଦାଙ୍କୁ ନିଜ
କକ୍ଷରେ ବିଶ୍ରାମ କରିବାରୁ ଗୁଡ଼ିଦେଇ, ରାଜା
ରାଣୀ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ସେଠାରୁ ଚାଲିଗଲେ ।
ସମସ୍ତେ ଯିବା ପରେ ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ଦ୍ଵାର ଖୋଲି
ରାଜଦାସଙ୍କୁ ଡାକି ସବୁ କଥା କହିଲେ ।

ରାଜଦାସ କହିଲେ, “ପ୍ରିୟମ୍ବଦା, ଏବେ
ମଧ୍ୟ କଥା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇନାହିଁ । ଆମ ବିବାହ
ପାଇଁ ଜୟର ସହର୍ଷ ସ୍ଵୀକୃତି ମିଳିବା
ଦରକାର ।” ତା’ପରେ ସେ କିଛି ଖାଇବା
ପରେ ପୁଣି ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ ।

ପରଦିନ ଜୟ କାମରେ ଯୋଗ ଦେଲା ।
ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ୟାନକୁ ଯାଇ ତାହା ସହଚ
ଦେଖା କଲେ ଓ କହିଲେ, “ଜୟ, ସବୁ
କୁଶଳ ତ ? ମୁଁ ଶୁଣିଲି ତୁମର ବିବାହ
ସ୍ଥିର ହୋଇ ଯାଇଛି ।”

“ଆଜ୍ଞା, ହଁ । ସେଦିନ ମୁଁ କିଛି ବିଚାର
ନ କରି ଆପଣଙ୍କ କଥାରେ ରାଜ ହୋଇ
ଯାଇଥିଲି । ସେଥିପାଇଁ ମୋତେ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ ।

ସବୁଦିଗରୁ ଚନ୍ଦ୍ରାକର ଦେଖିଲି ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର
ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ, ପୁଣି ଏପରି ଏକ କଥା
ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ମୋର ମୁଣ୍ଡକାଟି ଛଡ଼ା ଆଉ
କିଛି ଦଣ୍ଡ ରଜା ହିଅନ୍ତେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମୁଁ
ମୋର ସମସ୍ତ ଜଣେ ପରିବାରର ହିଅକୁ
ବାଛୁଲି ।” ଜୟ କହିଲା । ତା’ପରେ ପ୍ରିୟମ୍ବଦା
ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଭିତରୁ ରାଜଦାପକୁ ଡାକି ସବୁ କଥା
କହିବାରୁ ରାଜଦାପ ଅବଶେଷରେ ବିବାହ ପାଇଁ
ସ୍ୱୀକୃତ ହେଲେ । ତା’ପରେ ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ତାଙ୍କୁ
ନିଜର ମାତାପିତାଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଇଯାଇ
କହିଲେ, “ମୁଁ ଥରେ କୌତୁହଳବଶତଃ
ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଭିତରେ ଯାଉ ଯାଉ ଅନେକ ଦୂର
ଗୁଲିଗଲି ଓ ଶେଷରେ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ

କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛି ବୁଝିପାରିଲି ନାହିଁ । ଶେଷ
ଭାଗରେ ପହଞ୍ଚି ମୁଁ ମୁକ୍ତି ହୋଇ ପଡ଼ିଲି,
ଏବଂ ଏଇ ଯୁବକ ମୋର ଜୀବନ ରକ୍ଷା କଲେ ।”
ତା’ପରେ ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ଅଳ୍ପ ବୟସ୍କ ରାଜଦାପଙ୍କ
ବିଷୟରେ ଓ ଗ୍ରାମରେ ରହିବାର ଅନୁଭୂତ
ବିଷୟରେ କହିଲେ ।

ରାଜଦାପଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟବସ୍ଥିତି ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଦେଖି
ରଜା, ରାଣୀ ବହୁତ ଝୁପି ହେଲେ । ଆଦୁର
ଶୁଣି ହେଲେ ରାଜଦାପ ଯେ ପ୍ରିୟମ୍ବଦାଙ୍କ
ପାଇଁ ନିଜର ଅସାଧାରଣ କ୍ରିଡ଼ା ଗ କରିଛନ୍ତି ।
ରଜା କହିଲେ, “ବହୁ, ତମେ ମୋ ହିଅ
ପାଇଁ ନିଜର ସମସ୍ତ ଅସାଧାରଣ କ୍ରିଡ଼ା
ପରିତ୍ୟାଗ କରିଛ ତାହା ମୋର ସୌଭାଗ୍ୟ ।
ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ମୋର ଏକମାତ୍ର କନ୍ୟା । ତେଣୁ
ତା’ର ସ୍ୱାମୀ ରୂପେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏ ରାଜ୍ୟର
ଶାସନ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁମର । ସେଥିପାଇଁ ଏକ
ଯୋଗ୍ୟ ପାତ୍ର ପାଇ ଆମେ ଶୁଭ୍ ଶୁଣି ।”

ରାଜଦାପ ଅଳ୍ପ ହସି କହିଲେ, “ମହାରଜ,
ଗୁରୁକ ଆଦେଶରେ ଅପକାର କରିବା ବ୍ୟକ୍ତିର
ମଧ୍ୟ ଉପକାର କରିଥିବା ହେତୁ ଫଳ ସ୍ୱରୂପ
ମୋତେ ଆଜି ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ଓ ରାଜ୍ୟ ସବୁ କିଛି
ମିଳିଛି । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅନୁସାରେହିଁ
ନ୍ୟାୟ ଓ ଧର୍ମ ପୁରକ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ କରିବି ।
ସେ ବିଷୟରେ ଆପଣ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହନ୍ତୁ ।”

ରାଜଦାପଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ରଜା ରାଣୀ ଅତନ୍ତ୍ର
ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ରଜା କହିଲେ, “ବହୁ,

ରାଜାର ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେଲା ପ୍ରଜାଙ୍କ
ହୃଦ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା । ତୁମେ ମନ,
ବାକ୍ୟ ଓ କର୍ମରେ ପ୍ରଜାଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ
କରିବାକୁ ଚାହୁଁ, ତା'ଠାରୁ ବଡ଼ ଆଉ କ'ଣ
ଥାଇପାରେ ?”

“ମହାରାଜ, ଆମେ ରହିଥିବା ଗ୍ରାମ ବିଷୟ
ଶୁଣିଲେ । ସେପରି କୌଣସି ପ୍ରଜା ବା ଛାନ
ଏ ରାଜ୍ୟରେ ଥିଲେ ମୁଁ ନିଃସଙ୍କୋଚରେ
ନିଜେ ଯାଇ ସମସ୍ତ କଷ୍ଟ ସହି ସେମାନଙ୍କର
ମଙ୍ଗଳ ହେବା ପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବି । ତାହା
ମୋର ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।” ରାଜା ଉପକ୍ରମ କଲେ ।

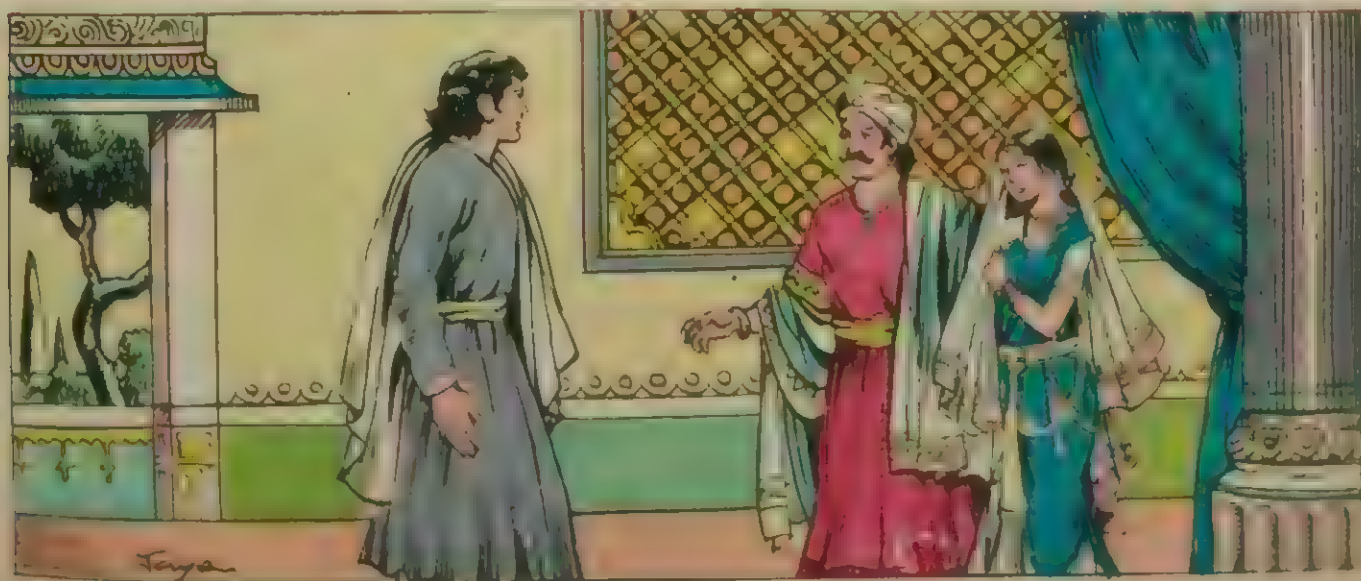
“ସୁଦ୍ଧ, ତମେ ବେବଳ ମୋର ଜାମାତା
ନୁହେଁ, ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଏ ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତ
ଶାସନକର୍ତ୍ତା । ତୁମର ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଏହି
ଭାବ କଥା ଶୁଣି ମୋ ମନ ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଆନନ୍ଦିତ ।” ରାଜା କହିଲେ ।

ପ୍ରିୟମୁଦା ଜାଣିଥିଲେ କି ରାଜାଙ୍କ ତାଙ୍କ
ପ୍ରେମରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ବିବାହ କରୁଛନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଏହି ପ୍ରକାବସ୍ଥାକୁ ଗୁଣି ସେ
ତାଙ୍କର ମହମ୍ମଦ୍ ରେହର ଅନ୍ୟ ଏକ ପୁଅ
ହେବା କାଣ୍ଡ ଆସେ ଆସେ ତାଙ୍କ ମଥା
ନୋହିଁଗଲା । ସେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କର
କହିଲେ, “ମୋ ଜାତକରେ ଥିଲା ମୁଁ
ଜଣେ ସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ବିବାହ କରିବି ।
ହୋଇପାରେ ତୁମେ ରଜବଂଶୀ ନୁହଁ । ତେଣୁ
ସାଧାରଣ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ସବୁ ଭାବରେ
ଦେଖିଲେ ତମେ ଅସାଧାରଣ । ତମେ
ଉତ୍ତରପୁରୁଷଙ୍କ ପାଇଁ ଜଣେ ଉତ୍କୃଳ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ
ହୋଇ ଇତିହାସରେ ରହିବା ପରି ଲାଗେ ।
ତୁମକୁ ପାଇଁ ମୁଁ ସବୁଠାରୁ ଶୁଣି ।”

ତା'ପରେ ରାଜାଙ୍କ ଓ ପ୍ରିୟମୁଦାଙ୍କର
ବିବାହ ଶୁଭ୍ ଜାତକମତରେ ସଫଳ ହେଲା ।
ଦୁହେଁ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନକାଳରେ ଅନେକ
ଲୋକହୃଦୟର କାର୍ଯ୍ୟ କରି ପ୍ରଜାଙ୍କର ପ୍ରିୟ
ରାଜାସାଣୀ ଭାବରେ କାଳ ଯାପନ କଲେ ।

(ସମାପ୍ତ)

ଅସଲ ଔଷଧ

ବ୍ରଜଧର ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ସେମାନଙ୍କ ରାଜାଙ୍କ ପଦ୍ମଦଶ ଜନ୍ମଦିନ ଅନେକ ଆଡ଼ମ୍ବରରେ ପାଳନ କଲେ । ସାବିତ୍ରୀଙ୍କ ଯୁଗ୍ମ ତୋରଣରେ ଶୋଭିତ ହେଲା ଓ ରାଜା ଜୟରାଜଙ୍କୁ ଏକ ଶୋଭାଯାତ୍ରାରେ ନଗରର ମଧ୍ୟସ୍ଥଳରେ ସଭା ସ୍ଥଳକୁ ନିଆ ହେଲା । ସେଠାରେ ପ୍ରଜାମାନେ ତାଙ୍କପାଇଁ ନୂଆ କରି ନିର୍ମାଣ କରା ଗୋଟିଏ ରତ୍ନ ସିଂହାସନରେ ତାଙ୍କୁ ବସାଇ ଅଭ୍ୟର୍ଚନା ଦିଆଗଲା । କବିମାନେ ତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରଚିତ କବିତାମାନ ପଢ଼ିଲେ; ଗାୟକମାନେ ତାଙ୍କ ପ୍ରଶସ୍ତି ସୁନ୍ଦର ସ୍ଵରରେ ବୋଲିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ତଥା ବକ୍ରାମାନଙ୍କ ଶ୍ରବଣର ମର୍ମ ହେଲା, ରାଜା ଆଡ଼ମ୍ବର ଅନେକ ଦିନ ବନ୍ଧି ରହନ୍ତୁ !

ଉତ୍ସବ ଶେଷ ହେବା ପରେ ଦେଖାଗଲା ରାଜାଙ୍କ ମନ ଉଦାସ ହୋଇଯାଇଛି । କ୍ରମେ

ଦେଖାଗଲା, ସେ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟରେ ମନୋନିବେଶ କରୁ ନାହାନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଯେ ତାଙ୍କର ଏଭଳି ଶାବାନ୍ତର ବୁଝିପାରୁଥିଲେ, ତାହା ନୁହେଁ । ଯେଉଁମାନେ ବୁଝୁଥିଲେ, ତାଙ୍କ ଭିତରେ ମୁଖ୍ୟ ହେଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ସୁମନଦେବ ।

ଦିନେ ସୁମନଦେବ ରାଜାଙ୍କୁ ଗୋପନରେ ପଚାରିଲେ, “ଛତ୍ର ! ଆପଣ ବହୁତ ବେଳେ ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ରହୁଥିବାର ଦେଖୁଛି । କଥା କ’ଣ ?”

“ମନ୍ତ୍ରୀବର ! ମୋ ବୟସ ଆସି ଷାଠିଏ ହେଲାଣି । ମୁଁ ଆଉ କେତେଦିନ ବଞ୍ଚିବି ? ମେଥିପାଇଁ ତ ସମସ୍ତେ ମୋ ଦୀର୍ଘ ଜୀବନ କାମନା କରୁଛନ୍ତି । ଅସଲ କଥା ହେଲା, ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ମୁଁ ଆଉ ବେଶିକାଳ ବଞ୍ଚିବି ନାହିଁ । ମୁଁ ବହୁତ ବୁଢ଼ା ଦିଶିଲଣି ନିଶ୍ଚୟ !” ରାଜା କହିଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଦେଖିଲେ, ସେ ଖାଲି ଗୁଡ଼ାଏ
 ଉପହାସୀ ଶୁଣାଇଲେ କିଛି କାଲି ହେବ
 ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ କହିଲେ, “ମହାରାଜ !
 କୁମରଗଣ ସଙ୍ଗରେ ଗୁଡ଼ାଗୁଡ଼ି ନାମକ
 ଜଣେ ବୈଦ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଔଷଧରେ
 ଲୋକେ ଯେ ଖାଲି ବ୍ୟବହାର ହୋଇ ପାରନ୍ତି,
 ତାହା ନୁହେଁ । ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆବଶ୍ୟକ
 ଓ ଉପାଦାନ ମଧ୍ୟ ବଢ଼େ ।”

“କିନ୍ତୁ କୁମରଗଣର ରଜା ଆମର କିଛି ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ଅଛି ଜାଣିଲେ ସେ ଧରିନେବ ଯେ
 ମୁଁ ଅସୁଛି । ସତେ ସତେ ସେ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ
 କିଛି ସ୍ୱସ୍ତି କରିବାକୁ ହୋଇ କରବ ।
 ଆମେ ଉଦ୍‌ବେଶରେ ପାଇ ସେ ବୈଦ୍ୟଙ୍କୁ
 ଘେଟିବା, ଗୁଲ୍ ।” ରଜା କହିଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଏଥିରେ ଅସମ୍ମତ ହେବାର ପ୍ରଶ୍ନ
 କହିଲା । ପରଦିନହିଁ ରଜା ଜୟରାଜ ଓ
 ମନ୍ତ୍ରୀ କୁମରଗଣ କୁମରଗଣ ଅଭ୍ୟୁଷଣ
 କାହାରିଗଲେ ।

ରଜା ରାଜ୍ୟ ପରି ହୋଇପିବା ପରେ,
 କେତେକ ପ୍ରକାର ଉଚ୍ଚରଦେଇ ପାଇଁ ପାଇଁ
 ସେମାନେ ଶୁଣିଲେ ମଧୁର ସଙ୍ଗୀତ । ଏଣେ
 କେଣେ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ, ଗୋଟାଏ ଗଛ
 ଉପରେ ବସି କେହି ଗୀତ ବୋଲୁଛନ୍ତି ।

“ବନ୍ଧୁ, କୁମରଗଣରୁ ରାସ୍ତା ଦେଖାଇ
 ଦେଇପାରିବ ?” ସେମାନେ ଲୋକଟିକୁ
 ପଚାରିଲେ ।

ଲୋକଟି ସତେ ସତେ ତଳକୁ ଡେଇଁ
 ପଡ଼ିଲା ଓ ନିଜର ଭରସାମ୍ୟ ନ ହରାଇ ସିଧା
 ଠିଆ ହୋଇ ରାସ୍ତା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲା ।

ରଜା ତା’ ଆଡ଼େ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଅନାଇ
 ପଚାରିଲେ, “କେ ବୟସ କେତେ କାରୁ ?”

“ବୟସ ? ମୁଁ ତ ସେକଥା ମନେ
 ରଖିନାହିଁ ! ଯେଉଁଠି କୁମରଗଣ ଓ ବ୍ରଜପୁର
 ଉପରେ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା, ସେଥର କୁମରଗଣ
 ରାଜ୍ୟର ଅଠର ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସବୁ ଯୁଦ୍ଧକୁ
 ସୈନ୍ୟବାହିନୀରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।
 ମୋ ବୟସ ଠିକ୍ ଅଠର ହୋଇଥିଲା ବୋଲି
 ମୁଁ ତ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲି । ତା’ପରେ ଆଉ
 ବୟସ କଥା କହିନାହିଁ ।” ଲୋକଟି କହିଲା ।

“କନ୍ତୁ ସେ ଯୁଦ୍ଧ ତ ମୁଁ ଜନ୍ମ ହେବାର
କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ଆଗରୁ ହୋଇଲେ । ଆଜି
ତମକୁ ବ୍ୟୁତ ଆସି ପ୍ରାୟ ଯେତେ ହେଲଣି !”
ରଜା କହିଲେ ।

“ହୋଇପାରେ!” ଲେକଟି କହିଲା ।

ରଜା ବଲ୍‌ବଲ୍ କରି ଅନାଇ ରହି
ପଚାରିଲେ, “ଆଜ୍ଞା ବାବୁ, ତମେ ମୃତ୍ୟୁ
ବିଷୟରେ କେବେ ଚିନ୍ତା କରନାହିଁ?”

“ପଥକ! ମୁଁ ମୋ ଜନ୍ମ ବିଷୟରେ
କେବେ ଚିନ୍ତା କରି ନଥିଲି । ଅତଏବ ମୃତ୍ୟୁ
ବିଷୟରେ କାହିଁକି ଚିନ୍ତା କରିବି?” ଲେକଟି
ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ରଜାଙ୍କ ମୁହଁରେ ହସ ଫୁଟିଲା । ସେ ନିଜ
ଝୁଲ ଖୋଲ ସେଥିରୁ କିଛି ଟଙ୍କା ବାହାର କରି
ଲେକଟିକୁ ଯାଚିଲେ ।

ଲେକଟି ତାହା ଗ୍ରହଣ ନକରି କହିଲା,
“ପଥକ ମହାଶୟ! ମୋର ଏହା ଲେଡ଼ା
ନାହିଁ । ଦିନରେ ଦୁଇଥର ମୁଁ ସାଧାସିଧା

ଖାଦ୍ୟ ଲେଡ଼ିଆଏ । ଆଉ ମୋର ଲେଡ଼ା
କିଛି କାମକାମ କରାଏଇ ସୁଯୋଗ ମିଳୁ
ନାହିଁ । ସେସବୁ ଭଗବାନ ମୋତେ ଯୁକ୍ତାଇ
ଦେଲା । ଆମଣ ଯାହା ବେଉଛନ୍ତି, ତାହା
ମୋତେ ନୁଆ ସମାଧାନରେ ଯୋଗ ଦାଉଛି ।”

“ଠିକ୍ କଥା କହିଛ ।” ଏହା କହି
ରଜା ଟଙ୍କା ନିଜ ଝୁଲରେ ପୁରାଇ ଉଠି
ପଡ଼ିଲେ ଓ ବଜାଧୁର ଆଡ଼େ ଯିବାକୁ ଆରମ୍ଭ
କଲେ ।

“ଛାମୁଁ ! ଆମେ ପରା କୁମରଗଡ଼ ଯିବୁଁ ?
ସେ ଲୋକ ଦେଖାଇଥିବା ରସ୍ତା ଏଆଡ଼େ ।”
ମନ୍ତ୍ରୀ ରଜାଙ୍କୁ ମନେ ପକାଇ ଦେଲେ ।

“ମନ୍ତ୍ରୀବର ! ସେ ଲୋକ ଯେଉଁ ଅସଲ
ରସ୍ତା ଦେଖାଇଲା, ତାହା କନ୍ତୁ ଏଆଡ଼େ ।”
ରଜା ନିଜ ରାଜ୍ୟ ଆଡ଼େ ହାତ ଦେଖାଇ
କହିଲେ । ତା’ପରେ ସେ ଟିକିଏ ହସି ପୁଣି
କହିଲେ, “ମୋର ଯେଉଁ ରୋଗ, ତା’ର
ଔଷଧ ମୋ ମନରେ, ବୈଦ୍ୟଠି ନୁହେଁ ।”

ହୋଲର

ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାରେ ଏକ ପ୍ରକାର ବାନର
କାଗୟ ଜାବ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ହୋଲର
ବୁହନ୍ତି । ସେମାନେ ଅନ୍ୟ ବାନରମାନଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ଶବ୍ଦ ଦ୍ଵାରା ଚିତ୍କାର କରନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଗିର୍ଭରେ
ଏକପ୍ରକାର ହାଡ଼ ଥାଏ ତାହା ସେମାନଙ୍କୁ ଚିତ୍କାର କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ଜିରାଫ

ଜିରାଫ ଏପରି ଏକ ଜାବ
ଯେ ଯେତେବେଳେ ବିପଦ
ପଡ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ସନ୍ତରଣ
କରିପାରେ ନାହିଁ ।

ବୁମ୍ବୀରମାନେ ପଥର ଅଳଙ୍କାର ଖା'ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏକ ଜାତିର ବୁମ୍ବୀର ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ପ୍ରାୟ
୪.୭୭ କିଲୋଗ୍ରାମ ପଥର ଗିଳି ଦିଅନ୍ତି । ସ୍ତୋତରେ ନିଜକୁ ସ୍ଥିର ରଖିବାରେ, ପାଣିତଳେ
ବହୁସମୟ ପଡ଼ି ରହିବାରେ ଓ ହଜମ କରିବାରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।

ପଥରଖିଆ ବୁମ୍ବୀର

ଜହ୍ନ ମାୟା

ଆଲୋକ ଓ ଆନନ୍ଦର ମାସିକ ପତ୍ରିକା

- * ଭାରତର ପ୍ରାଚୀନ କାହାଣୀମାଳା . ସହସ୍ର ନୂତନ କାହାଣୀମାଳାର ଅପୂର୍ବ ସମନ୍ବୟ ।
- * ସରଳ ଓ ସପତ ଭାଷାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ—ଜହ୍ନମାୟା ।
- * ଦ୍ଵାସ୍ୟରସ ସହ ମାନବକତା ଓ ନୀତିଶିକ୍ଷାରେ ସମୃଦ୍ଧ ପତ୍ରିକା—ଜହ୍ନମାୟା ।
- * ଜହ୍ନମାୟା କେବଳ ଶିଶୁ ବା କିଶୋରମାନଙ୍କ ପତ୍ରିକା ନୁହେଁ, ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଏହା ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି ।
- * ସାଧାରଣଜନର ଭଣ୍ଡାର—ଜହ୍ନମାୟା ।
- * ଇଂରାଜୀ ଓ ସଂସ୍କୃତ ସମେତ ତେରଗୋଟି ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏ ପତ୍ରିକା ଭାରତର ଏକତାର ପ୍ରତୀକ ।

‘ଜହ୍ନମାୟା’ ପଢନ୍ତୁ ଓ ପଢାନ୍ତୁ ।

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ : ଟ ୩୦-୦୦

‘ଜହ୍ନମାୟା’ର ଗ୍ରାହକ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣଙ୍କ ପୁରା ଠିକଣା ସହ ମନିଅର୍ଡର ତଳ ଠିକଣାକୁ ପଠାନ୍ତୁ :

ଡକ୍ଟର ଏଜେନ୍ସିଜ୍

ଚନ୍ଦ୍ରମାମା ବିଲ୍ଡିଙ୍ଗ୍ସ୍,

ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାଡ୍ରାସ - ୬୦୦୦୨୭

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟୋତ୍ତ କାନୁଆର ୧୯୮୮ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

S. B. Takalkar

S. G. Shenoy

- ★ ଉତ୍ତମ ଚିତ୍ର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଦୁଇ ଗୁରୁ ଧାଡ଼ିରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ
- ★ ନଭେମ୍ବର ୧୦ ସୁଦ୍ଧା ପରିଚୟୋତ୍ତ ପଢ଼ିବା ଦରକାର ।
- ★ ସବାଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ପରିଚୟୋତ୍ତ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟୋତ୍ତ ସହ ପ୍ରେରକର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦ ୨୨ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୮୭ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

- ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ର : ଗଛ ଚଢ଼ିବାରେ ଦଉଡ଼ା ଖଣ୍ଡିକ ସାହାସ ମୋର !
- ଦ୍ୱିତୀୟ ଚିତ୍ର : ସାହାସ ମରୁରେ ତୋ ବନା କେ ଅଛି ସାଥୀ ଆମର !!
- ପୁରସ୍କାର ବିଜୟିନୀ : କାଦମ୍ବିନୀ ମହାନ୍ତି, ବୃନ୍ଦାବନ ।
- ବିଜୟିନୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ଜନ୍ମ ମାମୁଁ

ବାଣିକ ଦେୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

ମନଃପୂର୍ବକ ପଠାବଳୀ ଠିକଣା :

ଡିଲ୍ ଟନ୍ ଏଜେନ୍ସିଜ୍, ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା ବଲ୍ ଡିଜିଟାଲ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦ ୨୨

ବିବେଶ ସକାଶେ ଦେୟ ବିବରଣୀ ପାଇଁ ଜମ୍ମା ଠିକଣାକୁ ଲେଖନ୍ତୁ :

ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା ପବ୍ଲିକେଶନ୍ସ, ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା ବଲ୍ ଡିଜିଟାଲ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦ ୨୨

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., 188 N.S.K. Salai, Madras 600 026 (India) and Published by B. VISHWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandama-ma Buildings, Vadapalani, Madras 600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adapting

ସଜା କିନ୍ତୁ ଏବଂ ଅତୁଳନୀୟ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ! ସବୁ ପ୍ରକାର ଗହଣା ସୁଦ୍ଧା ଉପଲବ୍ଧ ।

ମଗାଉର ବେଳେ ଅଳଙ୍କାର କାରର ନୟର ଲେଖିବେ । ଭ. ପ. ଖଟ ଅଲଗା । ମାଗଣା ତାଲିକା ପାଇଁ ଲେଖନ୍ତୁ । (ଏକେଡ଼ି ଆବଶ୍ୟକ)

